

Regionplan för Skåne 2022–2040

Innehåll

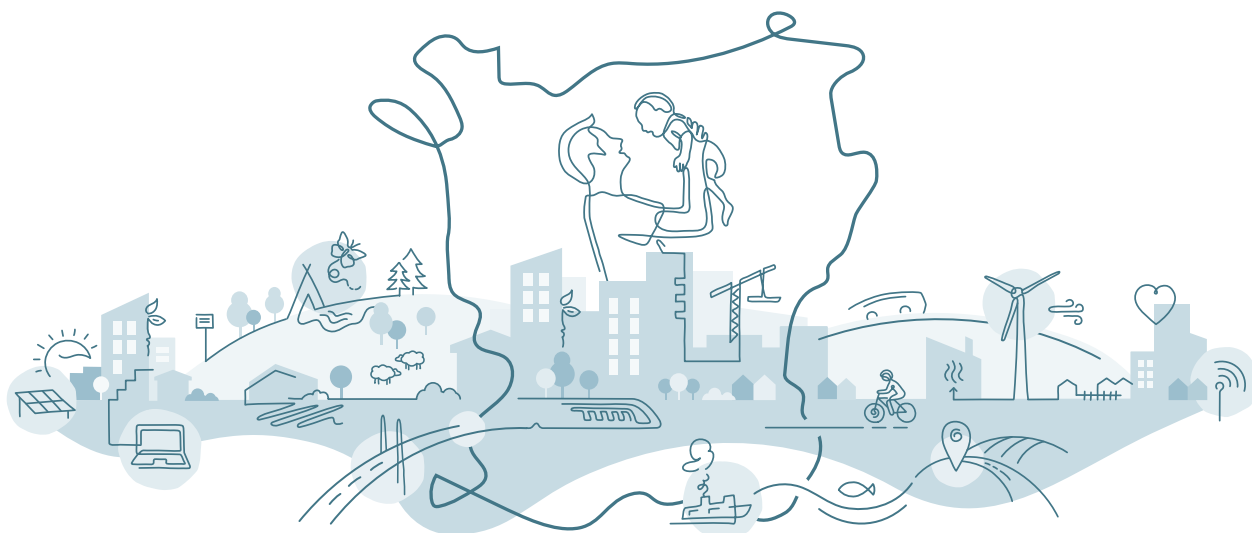
INLEDNING	3
Regionplan för Skåne 2022–2040	4
Regional fysisk planering	4
Regionplaneprocessen	5
Regionplanens delar	7
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	9
Regionplaneuppdraget	10
Målbild	11
Planeringsunderlag	11
Länsstyrelsen Skånes anmärkningar på regionplanen	13
Utmaningar för Skåne	14
UTVECKLING SINRIKTNING	19
Det flerkärniga Skåne	20
Planeringsstrategier	21
Strukturkarta 2040	27
TEMATISKA FÖRDJUPNINGAR	43
1. Bebyggelseutveckling	44
2. Transporter	56
3. Grönstruktur	66
4. Teknisk infrastruktur	83
GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING	91
Genomförande	92
Uppföljning	98
KONSEKVENSBEDÖMNING	99
BILAGOR	103

Inledning

Regionplan för Skåne 2022–2040

Regionplanen är en strategisk plan som omfattar hela Skånes geografi. Den visar Skånes samlade vilja och ger förutsättningar för utvecklingen av de fysiska strukturerna. Regionplaneprocessen bidrar till att skapa grunden för en samhällsutveckling som ger förutsättningar för arbetsmarknad och näringsliv att utvecklas och för att människor ska kunna bo och leva i hela Skåne. Regionplanen har den regionala skalan i fokus och inriktas på de frågeställningar som är mellankommunala och kompletterar den kommunala översiktliga planeringen.

Regional fysisk planering

Vårt levnadssätt och omvärldens förutsättningar kräver nya sätt att planera. Många planeringsfrågor spänner över de kommunala och regionala gränserna och vinner på att ses i ett regionalt sammanhang. Det gäller till exempel infrastruktur och kollektivtrafik samt förutsättningar för näringslivets utveckling, men också klimat och energifrågor. Det handlar om vilka villkor som ges för att människor ska kunna leva och verka i hela Skåne.

Efter en ändring i Plan- och bygglagen (PBL) 7 kap om regional planering 2019 fick Region Skåne ansvar för

den regionala fysiska planeringen. Enligt PBL ska Region Skåne utreda regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö, verka för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses samt verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter. Region Skåne ska också ta fram en regionplan som ska vara vägledande för beslut i den efterföljande kommunala planeringen. Den ska bland annat ange grunddragen för användning av mark- och vattenområden. Fysisk planering är en förutsättning för utvecklingen och *Regionplan för Skåne 2022–2040* vägleder hur detta ska genomföras i den fysiska planeringen på regional och mellankommunal nivå samt i den efterföljande planeringen på kommunal nivå.

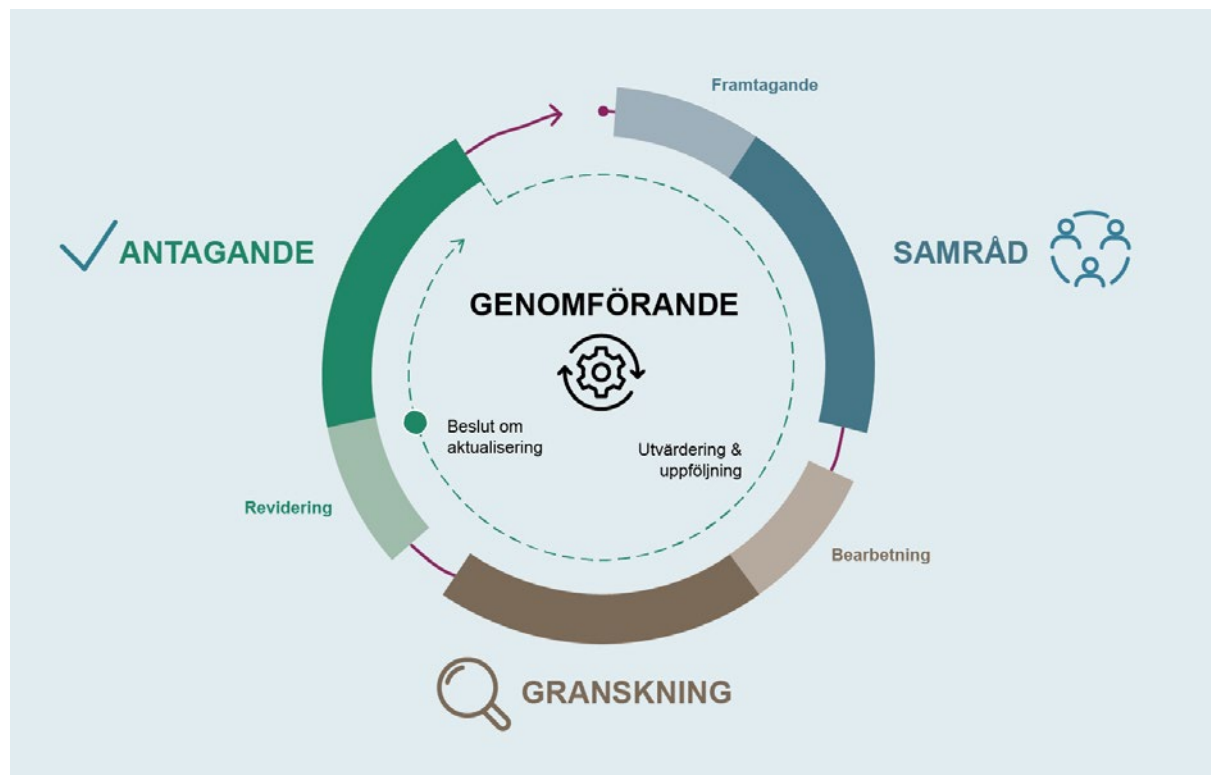
Regionplanen ska vara ett stöd i det arbetet samt bidra till att skapa ett sömlöst Skåne för invånarna. Den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* beskriver en gemensam vision om hur Skåne ska utvecklas till 2030. De fysiska strukturerna utgör på många sätt grunden för samhällsutvecklingen genom att de skapar förutsättningar för allt från företagande och tillväxt, till boende och integration, pendling och transporter, rekreation och klimatpåverkan. På så sätt bidrar *Regionplan för Skåne 2022–2040* till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin.

Regionplaneprocessen

Regionplaneprocessen är cyklisk och följer tydliga formella skeden: framtagande följs av samråd och granskning och planhandlingen antas sedan av regionfullmäktige. Det är första gången som en regionplan enligt plan- och bygglagen har tagits fram. En antagen regionplan följs av ett genomförandeskede och kom-

mer löpande att följas upp och utvärderas. Utfallet av uppföljningen ligger till grund för en aktualisering av regionplanen. En sådan aktualisering ska ske en gång per mandatperiod. Utfallet av uppföljningen kommer att påverka vilka utmaningar som uppmärksammas i aktualiseringen av regionplanen.

Regionplaneprocessen följer tre formella skeden: samråd, granskning och antagande. Efter antagandet följer ett genomförandeskede. Regionplanen ska aktualitetsprövas en gång per mandatperiod.

Regionplanens framtagande

Regionplan för Skåne 2022–2040 har arbetats fram i en omfattande process där kommunerna, myndigheter, organisationer, länsstyrelsen med flera har kunnat lämna synpunkter i olika steg. Dialogen med kommunerna har varit central för arbetet.

Samrådet pågick under perioden 1 december 2020–30 april 2021. Förutom att planförslaget remitterades till ett stort antal aktörer under samrådstiden fördes också ett flertal dialoger med aktörerna. Dessutom genomfördes en medborgarundersökning genom Skånepanelen. Under samrådstiden inkom 101 skriftliga yttranden. Efter samrådet ändrades planförslaget utifrån de synpunkter som inkom och nya underlag som arbetades fram. Förslaget till regionplan ställdes därefter ut för granskning under tiden 23 september–30 december 2021. Under granskningstiden inkom 74 skriftliga yttranden. Planförslaget har efter ytterligare en revidering antagits i regionfullmäktige den [datum kompletteras efter antagande].

Regionplanens styrgrupp

Till stöd och framdrift i arbetet med regionplanen och regional fysisk planering finns en politisk styrgrupp, kallad regionplanerådet. Det består av förtroendevalda från kommunerna, Skånes kommuner och Regionala utvecklingsnämnden. Rådet fortsätter att bidra till regionplanearbetet och sammanträder regelbundet.

Regionplanens delar

Regionplan för Skåne 2022–2040 består av flera olika dokument: regionplanehandlingen med tillhörande kartor och bilagor samt konsekvensbedömningen. Vidare finns även några bilagor som inte är en del av planen utan utgör övriga bilagor med fördjupande och förtydligande information.

Inkomna synpunkter under granskningstiden har sammanställts och kommenterats i det särskilda utlåtandet som också ligger som övrig bilaga till regionplanen. Häre finns också Länsstyrelsen Skånes granskningsyttrande.

Regionplanehandlingen är det dokument ni nu tar del av och den är indelad i olika avsnitt:

Läsanvisningar

Planeringsförutsättningar: I detta avsnitt beskrivs regionplaneuppdraget och målbilden för planperioden samt utmaningar som påverkar Skånes utveckling och framtida planering. Här finns även länsstyrelsens anmärkningar. Viktiga planeringsunderlag i form av mål, planer och program samt trender och deras relation till *Regionplan för Skåne 2022–2040* redovisas i Bilagor.

Utvecklingsinriktning: Detta är regionplanens kärna. Här beskrivs flerkärnighetsmodellen med planeringsstrategier och en strukturkarta. Detta avsnitt förtydligar den övergripande rumsliga inriktningen för regionplanen. Här finns också en utblick mot 2050.

Tematiska fördjupningar: Denna del konkretiserar planeringsstrategierna i form av planeringsprinciper med tillhörande texter och tematiska kartor inom fyra tematiska områden.

Genomförande och uppföljning: I detta avsnitt beskrivs hur regionplanen avses att genomföras och följas upp.

Konsekvensbedömning: I detta avsnitt finns den samlade konsekvensbedömningen *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Bilagor

Följande bilagor ingår i planhandlingen:

- **Mål, planer och program:** Här redovisas regionplanens koppling till viktiga mål och planeringsunderlag.
- **Trender:** I denna bilaga lyfts de trender som har störst inverkan på den fysiska planeringen inom ramen för målbilden och målåret.

Övriga bilagor (ingår ej i planhandlingen):

- Det flerkärniga Skåne
- Begreppslista
- Referenslista
- Genomförandebilaga
- Särskilt utlåtande inklusive Länsstyrelsen Skånes granskningsyttrande

Kartor

I regionplanehandlingen presenteras både interaktiva och statiska kartor. Strukturkartan har en informationsstruktur baserad på Boverkets ÖP-modell (version 2.1.1). Modellen är under utveckling och har därför anpassats för att fungera för regionplanens kartor.

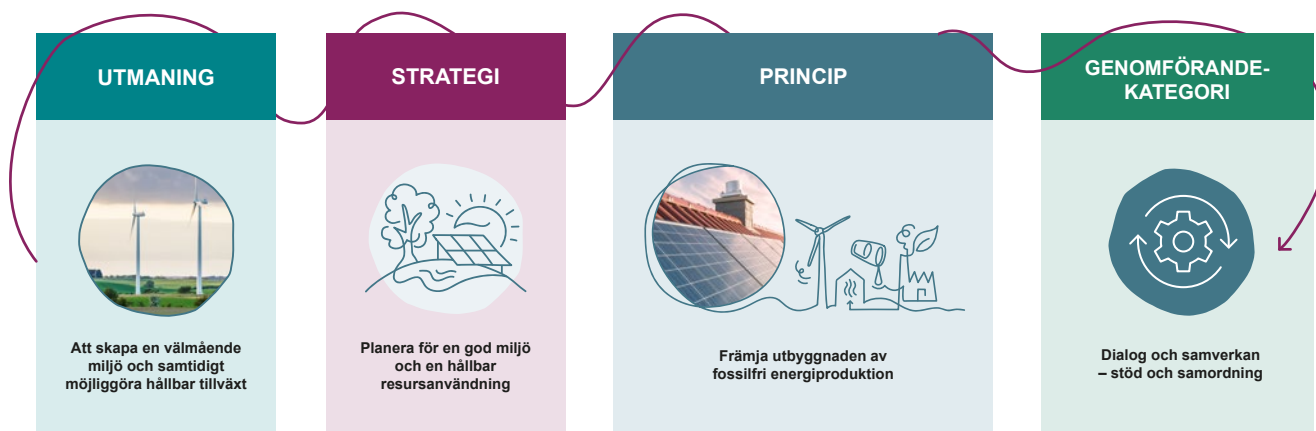
Kartutforskare: Här samlas regionplanens alla kartor i ett interaktivt verktyg. Innehållet är detsamma som i de kartor som presenteras i planen.

bemöta utmaningarna. Planeringsstrategierna återfinns under Utvecklingsinriktningen. Planeringsprinciperna är korta och precisa för att peka på hur arbetet sedan ska genomföras i samverkan i genomförandet och uppföljningen. Planeringsprinciperna finns under respektive tematisk fördjupning och är kopplade till en genomförandekategori och Agenda 2030-delmål. Genomförandekategorierna beskrivs sedan i kapitlet Genomförande och uppföljning.

Röda tråden

Regionplanehandlingen hålls ihop av en röd tråd som sträcker sig från utmaning till genomförande och som omfattar planeringsstrategierna och planeringsprinciperna i de tematiska fördjupningarna.

Utmaningarna utgör förutsättningarna för den fysiska planeringen och ska tydliggöra varför särskilda frågor ska lyftas. De är omnämnda i avsnittet om Planeringsförutsättningar. Planeringsstrategierna visar på utvecklingsinriktningen och visar tillsammans med planeringsprinciperna vad som behöver göras för att

Regionplanens röda tråd från utmaning till genomförande.

Planeringsförutsättningar

I detta avsnitt beskrivs regionplaneuppdraget, regionplanens målbild och målar, relevanta planeringsunderlag och de utmaningar som påverkar den fysiska planeringen. Här finns också länsstyrelsens anmärkningar på regionplanens granskningshandling.

Regionplaneuppdraget

I Skåne har det sedan länge bedrivits ett arbete med den fysiska planeringens regionala dimension. Genom *Strukturbild för Skåne* har ett samarbete funnits sedan 2005 utifrån en önskan om en utvecklad dialog kring samhällsplanering på regional nivå. Arbetsprocessen har formats gemensamt av Region Skåne och de skånska kommunerna. Lärdomar och arbetssätt vidareutvecklas inom regionplaneuppdraget.

Regionplaneuppdraget bygger på att utvecklingsaktörerna i Skåne gemensamt hittar formerna för hur planeringsprocessen ska se ut och vidareutvecklar det samarbete som finns. Att ta fram en regionplan förutsätter de skånska kommunernas medverkan och delaktighet. Det är utvecklingsaktörerna i Skåne som gemensamt utvecklar vilka frågor regionplaneprocessen ska fokusera på och hur arbetet ska bedrivas utifrån Skånes unika förutsättningar och specifika utmaningar. Skåne står inför stora utmaningar men också stora möjligheter. Det fortsatta arbetet ska vara transparent och processorienterat. Regional planering kan ge avlastande stöd till kommunerna i frågor som är mellankommunala och därmed bidra till att effektivisera planprocessen i kommunerna. I vilken utsträckning *Regionplan för Skåne 2022–2040* kan och kommer att kunna ge avgörande stöd är helt beroende av de skånska kommunernas delaktighet i och förtroende för planeringsprocessen.

Vägledande plandokument

Plan- och bygglagen anger att regionplanen är vägledande för efterföljande kommunal planering. I regionplanens vägledande funktion ligger att den ska vara ett beslutsunderlag och ge stöd för kommunal planering. Även utan en regionplan ska, enligt plan- och bygglagen, de kommunala översiktsplanerna ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen och det ska framgå i översiktsplanen hur detta görs (PBL 3 kap §5).

Skillnaden om det finns en regionplan är att det ska framgå om översiktsplanen avviker från regionplanen, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelserna (PBL 3 kap §5). Lagstiftningen anger dock tydligt att regionplanen är vägledande för efterföljande planering, inte bindande och därmed är besluten liksom alltid upp till respektive kommun. Skillnaden är också att innehållet i denna regionplan är utfallet av samarbete och samverkan mellan de skånska kommunerna och mellan kommunerna och Region Skåne. Regionplanen innehåller därmed inga nyheter för den efterföljande kommunala planeringen.

Region Skånes roll

Region Skåne har en särskild roll som regionplaneorgan och planupprättare men också som genomförare av regionplanen utifrån det regionala utvecklingsuppdraget, i egenskap av sjukvårdsaktör, fastighetsägare och fastighetsutvecklare, kollektivtrafikmyndighet och andra statliga och lagstiftade uppdrag. Härigenom har Region Skånes agerande en påverkan på den fysiska planeringen och samhällsutvecklingen. Region Skånes roll och ansvar i regionplaneprocessen förtydligas ytterligare i genomförandedelen av denna regionplan samt i *Genomförandebilaga*.

Regionala värden

Skånes attraktionsförmåga bygger på att regionens funktionalitet upprätthålls och utvecklas samtidigt som viktiga värden värnas och utvecklas. Den fysiska planeringen ska ta hänsyn till allmänna intressen enligt plan- och bygglagen samt visa hur riksintressen enligt miljöbalken har tillgodosetts. Regionplanens intention är att dessa intressen inte ska påverkas negativt utan ses som en tillgång för Skåne.

Regionplan för Skåne 2022–2040 bygger i sin helhet på ambitionen att utveckla Skåne genom att stärka de allmänna intressena. Regionplanen ligger på en regional strategisk och strukturell nivå och det är därför av större nytta om den efterföljande planeringen visar hur riksintressena har tillgodosetts. Regionplanen och dess utvecklingsinriktning för det flerkärniga Skåne syftar till ett effektivt markutnyttjande som samtidigt tar hänsyn till Skånes viktiga värden. Utmaningarna i regionplanen belyser viktiga regionala värden som behöver vägas mot varandra i den översiktliga planeringen.

I Skåne finns flera viktiga regionala värden som också är riksintressen och allmänna intressen. Dessa är anläggningar för energiproduktion och -distribution, kommunikationer, vattenförsörjning, avfallshantering och totalförsvaret samt jord- och skogsbruk av nationell betydelse, yrkesfiske, naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv och tätortsnära grönområden. Dessutom är rörligt friluftsliv, högexploaterad kust och Natura 2000-områden områden av riksintresse med särskilda bestämmelser i miljöbalken.

Region Skåne vill fortsätta utreda och utveckla de regionala värdena som är viktiga för Skånes utveckling och funktionalitet. Dessa kan både vara riksintressen och allmänna intressen men kan också vara andra värden.

Målbild

Regionplanen ska vara ett verktyg för att stärka Skånes utveckling som flerkärnig arbetsmarknads- och bostadsregion med minskad klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat. Regionplanen ska bidra till att uppnå Skånes uppsatta miljö- och klimatambitioner med fokus på ett långsiktigt hållbart samhälle där biologisk mångfald och ekosystemtjänster är förutsättningar för den goda livsmiljön. Regionplan för Skåne är en gemensam grund som underlättar samordning av fysiska strukturer över kommungränserna och bidrar till att skapa ett sömlöst Skåne för invånarna. Det är ett arbete där Region Skåne och de skånska kommunerna tillsammans planerar det framtida Skåne i mellan-kommunala och regionala frågor.

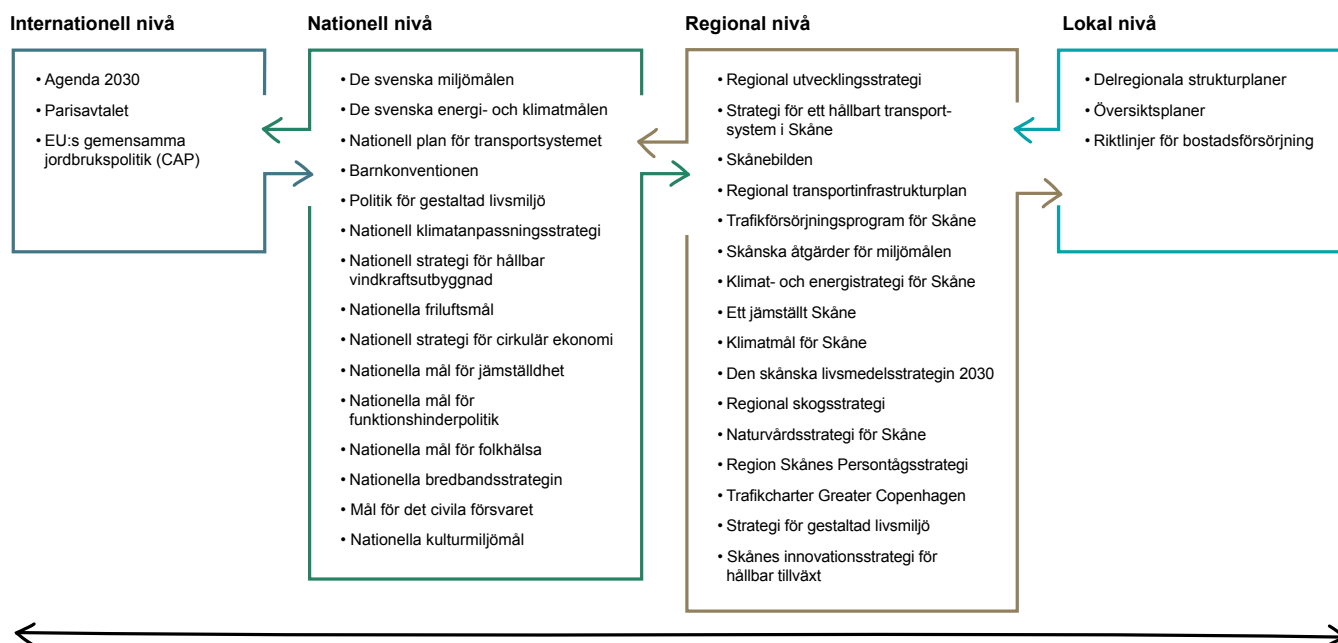
Målår

Regionplan för Skåne har ett långsiktigt perspektiv med målår 2040 och utblick mot 2050. Förändringar i den fysiska miljön tar tid och är ofta bestående. En god framförhållning och att arbeta med förankring under lång tid är därför nödvändigt. Eftersom regionplanen ska vara vägledande för den efterföljande kommunala planeringen måste den valda tidshorisonten ta höjd för den fysiska planeringens förutsättningar.

Planeringsunderlag

Den regionala utvecklingsstrategin är ett viktigt planeringsunderlag för regionplanen då den beskriver en gemensam vision om hur Skåne ska utvecklas till 2030. Fysisk planering är en del av utvecklingen och regionplanen kopplar den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* till den fysiska planeringen för Skånes utveckling.

I bilagan **Mål, planer och program** redovisas regionplanens koppling till den regionala utvecklingsstrategin, den regionala transportinfrastrukturplanen, trafikförsörjningsprogrammet samt andra relevanta mål och planeringsunderlag. Regionplanen utgår också från delregionala strukturplaner, kommunala översiktsplaner och riktlinjer för bostadsförsörjning. Bilden nedan visar de mål, planer och program som redovisas i bilagan.

Regionplanens planeringsstrategier	1 MÅN FATTIGDOM	2 MÅN HÄLSA	3 HÅLLBAR UTVECKLING	4 KÖN JÄMN FÖR ALLA	5 JÄMN FÖR ALLA	6 KÖN JÄMN FÖR ALLA	7 HÅLLBAR FÖR ALLA	8 HÅLLBAR FÖR ALLA	9 HÅLLBAR FÖR ALLA	10 HÅLLBAR FÖR ALLA	11 HÅLLBAR FÖR ALLA	12 HÅLLBAR FÖR ALLA	13 HÅLLBAR FÖR ALLA	14 HÅLLBAR FÖR ALLA	15 HÅLLBAR FÖR ALLA	16 HÅLLBAR FÖR ALLA	17 HÅLLBAR FÖR ALLA
Planeringsstrategi 1: Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och land																	
Planeringsstrategi 2: Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne																	
Planeringsstrategi 3: Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation																	
Planeringsstrategi 4: Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning																	
Planeringsstrategi 5: Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning																	
Planeringsstrategi 6: Stärka Skånes relationer med omvärlden																	

Matrisen visar sambandet mellan de globala målen i Agenda 2030 och planeringsstrategierna i regionplan för Skåne 2022–2040 på en övergripande nivå.

Regionplanen kopplas till Agenda 2030: I arbetet med regionplan för Skåne har en mappning mot Agenda 2030 genomförts. Kopplingarna redovisas dels i bilagan Mål, planer och program, dels i kapitlet Tematiska fördjupningar i anslutning till planeringsprinciperna. På det viset kan det följas upp hur regionplanens genom-

förande svarar mot arbetet med att uppnå de globala målen i Agenda 2030.

I bilagan **Trender** lyfts de trender som har störst inverkan på den fysiska planeringen inom ramen för målbilden och målåret.

- Globalisering och ökad regional integration
- Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning
- Demografiska förändringar och urbanisering
- Skillnader i livsvillkor
- Digitalisering

Illustrationen visar de fem trender som har störst inverkan på den fysiska planeringen i Skåne.

Länsstyrelsen Skånes anmärkningar på regionplanen

Enligt plan- och bygglagen ska länsstyrelsens granskningsyttrande över planförslaget redovisas tillsammans med regionplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det anmärkas i planen. Anmärkningarna redogörs för samlat i denna del av planförslaget då dessa inte tydligt kan anmärkas utspritt i regionplanens olika delar.

Anmärkningar utifrån Länsstyrelsen Skånes granskningsyttrande:

1. Rikshintressen: Länsstyrelsen anser att *Regionplan för Skåne 2022–2040* är ett viktigt redskap för att säkerställa rikshintressen tidigt i den strategiska planeringsprocessen och delar inte Region Skånes uppfattning om att frågan om hur rikshintressena tillgodoses kan skjutas på efterföljande planering utan bör hanteras i planen.

2. Miljökvalitetsnormer för vatten: Länsstyrelsen menar att grunddragen för användningen av vattenom-

rådena inte redovisas tillräckligt tydligt och att en redovisning av miljökvalitetsnormer för havsmiljön saknas.

3. Hälsa och säkerhet: Länsstyrelsen anser att en samlad bild av risker och ställningstaganden till hur dessa risker kan minskas eller minimeras kopplat till frågor om användning av mark- och vattenområden saknas i regionplanen.

4. Mellankommunal samordning: Länsstyrelsen saknar ställningstaganden som kan vara till stöd för kommunerna i lokala avvägningar i frågor som är kommunövergripande och regionalt viktiga.

Länsstyrelsens granskningsyttrande redovisas i sin helhet och kommenteras i det särskilda utlåtandet som finns som en bilaga till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Utmaningar för Skåne

Detta avsnitt belyser utmaningar och målkonflikter som bedöms ha betydelse för den fysiska planeringen i Skåne. Regionplanen föreslår inriktningar och övergripande avvägningar mellan olika intressen och förhållningssätt som ska användas som vägledning i den efterföljande planeringen. Följande utmaningar utgör förutsättningar för den regionala fysiska planeringen och utgångspunkt för utvecklingsinriktningen:

1) att motverka skillnader och samtidigt verka för goda livsmiljöer för alla

Samhällsplaneringen behöver skapa förutsättningar för goda livsmiljöer, där tillgången till natur och rekreation är säkrad samt främja goda, hållbara levnadsmönster som motverkar ohälsa. Socioekonomiska förutsättningar avspeglar sig såväl i boendestandard, hälsa och livslängd som i utbildnings- och inkomstnivå. Det finns skillnader kopplat till utbildning som är viktiga att ta hänsyn till, till exempel har kvinnor under en längre tid haft en högre genomsnittlig utbildningsnivå än män. Skillnaden i utbildningsnivå mellan män och kvinnor har dessutom ökat över tid.

Stora skillnader minskar tilltro och tillit till demokratiska institutioner och bidrar till sociala motsättningar och oro. Den fysiska planeringen kan inte ensam skapa ett socialt hållbart och inkluderande samhälle, men den kan bidra till att dämpa boendesegregationens konsekvenser och skapa bättre förutsättningar för integration och en hälsosam livsstil.

2) att skapa en välmående miljö och samtidigt möjliggöra hållbar tillväxt

Genom att planera utifrån ett helhetsperspektiv med hållbar mark- och vattenanvändning finns det möjlighet att skapa en välmående miljö med fungerande ekosystem och biologisk mångfald, samtidigt som regional tillväxt möjliggörs. Samhällsplaneringen måste skapa möjligheter som minskar avtrycket på miljön och klimatet, då det kommer att krävas en omställning inom bland annat resande och transporter, byggande, konsumtion, livsmedelsproduktion och energiförsörjning.

I södra delen av Sverige produceras för lite el i förhållande till antalet hushåll och företag i området och till elanvändningen. Skåne är därför beroende av elöverföring från andra delar av Sverige och från grannländerna, vilket innebär en högre risk för effektbrist än i övriga landet. Stamnätets ledningar för överföring av el från norra Sverige har dessutom en begränsad överföringskapacitet till södra Sverige, vilket ofta sammanfaller med de timmar på dygnet när elbehovet är som störst. Samhället behöver energi för produktion och distribution av varor och tjänster samt transporter. Graden av självförsörjning av el är inte bara en resurs- eller näringslivsfråga utan även en långsiktig säkerhetsfråga för Skåne.

3) att säkerställa en ökad tillgänglighet i regionen och samtidigt ställa om till ett hållbart, innovativt transportsystem

Transportsektorns utmaning är att minska energianvändningen och klimatpåverkan samt att ställa om till ett fossilfritt transportsystem, samtidigt som kraven på ökad regional tillgänglighet ökar. Det kommer att vara nödvändigt att fortsätta överflyttningen av både person- och godstransporter till järnvägen för att klara utmaningen. Utvecklingen av järnvägssystemet hindras dock av kapacitetsbrist, eftersatt underhåll och långa investeringsprocesser, vilket skapar sårbarhet i systemet. Teknikutveckling, digitalisering och elektrifiering av transportsystemet kan bidra till att möta kraven på ett hållbart transportsystem. Samhällsplaneringen kan främja en helhetssyn på utvecklingen av bebyggelse kopplad till utveckling av transportsystemet. Det kommer att behövas en effektiv markanvändning där kollektivtrafiken är strukturbildande.

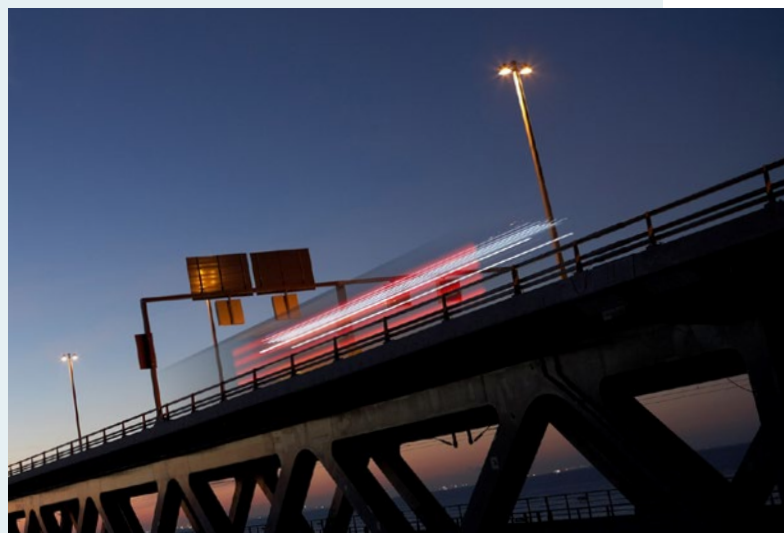
4) att skapa förutsättningar för växande städer och samtidigt utveckla den flerkärniga Ortsstrukturen

Skånes utveckling går mot en mer fä-kärnig struktur med en stark tillväxt i sydvästra Skåne. Det är en utmaning att kunna gynna snabbt växande storstäder och samtidigt stärka den flerkärniga Ortsstrukturen. Båda delarna behövs för att stärka regionens attraktivitet och konkurrenskraft. Det finns stora skillnader mellan Skånes olika delar och kommunerna står inför olika utmaningar och möjligheter. Det kommer att behövas samverkan kring gemensamma utmaningar och nyckelfrågor framöver samtidigt som de skilda förutsättningarna bemöts. Stora samhällsinvesteringar behöver användas kostnadseffektivt. Det är också viktigt att säkra att värden som är svåra att kvantifiera inte nedprioriteras och går förlorade.

5) att stärka Skånes globala konkurrenskraft och samtidigt satsa på ökad integration med omvärlden

Kopplingen till omvärlden blir allt viktigare. Ökade transportflöden kräver infrastrukturinvesteringar som i sin tur ställer stora krav på samhällsplaneringen men också på medfinansiering i ett läge där regioner och kommuner har en alltmer ansträngd ekonomi. Fler nationer väljer att sluta sig mot omvärlden vilket kan påverka möjligheten att resa och handla. Globala kriser som pandemier och ett förändrat säkerhetspolitiskt läge kan påverka vår möjlighet att interagera med omvärlden. För Skåne som gränsregion är det nödvändigt att fortsätta samarbeta för att överbrygga kvarvarande gränshinder. Ett fortsatt nationellt och internationellt samarbete, ett utvecklat samarbete med grannregioner och övriga svenska storstadsregioner kommer att vara viktigt för att möta den ökade konkurrensen om arbetskraft och talang.

Samtidigt som Skåne har Sveriges lägsta sysselsättningsgrad har många företag svårt att hitta rätt kompetens för att kunna utvecklas. Även inom offentlig sektor råder stor brist på utbildade i till exempel pedagogiska yrken och sjukvårdsyrken. I sviterna av coronapandemin har det uppstått ett stort behov av omställningsförmåga för individer på arbetsmarknaden. Den geografiska tillgängligheten till utbildning har mycket stor betydelse för benägenheten till vidareutbildning och omställning.

6) att skapa förutsättningar för både bebyggelseutveckling och en hållbar markanvändning

Ett effektivt markutnyttjande med förtätad bebyggelse skapar förutsättningar för hållbara samhällen med hög servicegrad som inte har negativ påverkan på uppfyllelse av miljökvalitetsnormerna för luft, buller och vatten. Konkurrensen om marken kommer att öka i takt med ökad befolkningstillväxt och utvecklad transportinfrastruktur. För att säkerställa den biologiska mångfalden, livsmedelsförsörjningen, hushållning med naturresurserna och klimatanpassningen behövs ett effektivt markutnyttjande, skydd av värdefull natur och kulturmiljöer, avsättning och utveckling av mångfunktionella ytor för fördröjning och rening av vatten samt hushållning med jordbruksmark och gröns- och vattenområden. Behovet av att tillföra nya strukturer och byggnader behöver analyseras och genomförandet vara mer resurssnålt för en effektivare användning av mark- och vattenresurser. Klimatanpassning av kustområdena kommer att vara av särskild vikt för Skånes del eftersom tre fjärdedelar av Skånes yttre gräns är kust där speciellt sandstränderna är erosionsdrabbade.

7) att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas

För att konkretisera klimatutvecklingen används klimatscenarier. Med hjälp av antaganden beräknas det hur stora utsläppen kan komma att bli. Olika klimatscenarier kräver olika beredskap och samhällsplaneringen behöver därför ha beredskap för flera möjliga utfall. För Skåne innebär detta att vi behöver planera och bygga en robust struktur som bygger på en större andel lokal försörjning utifrån de förutsättningar som finns i Skåne. Det som planeras och byggs ska vara hållbart över lång tid framöver och skapa förutsättningar för hälsosamma livsmiljöer. Även befintliga miljöer behöver anpassas till ett förändrat klimat.

Förlusten av arter, naturtyper och ekosystem är ett accelererande problem på global nivå och i det skånska landskapet finns utmaningar med att bevara den biologiska mångfalden. Monokulturer i jord- och skogsbruk leder till undanträngningseffekter som hotar och minskar den biologiska mångfalden. Samhällsplaneringen kan fungera som verktyg för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden och stärka ekosystemtjänsterna.

Ett förändrat klimat väntas leda till både kraftigare skyfall respektive varmare sommarperioder utan nederbörd. Med en stigande havsnivå och utebliven landhöjning ökar risken för stranderosion längs Skånes kuster. Stranderosion är redan idag problematiskt för flera av Skånes kommuner och denna utmaning konstateras i den nationella strategin för klimatanpassning.

Vid ett förändrat klimat och yttre påverkan behöver den lokala försörjningen av bland annat energi och livsmedel öka för att Skåne ska vara en robust och attraktiv region. Skåne är en viktig region för livsmedelsproduktion samtidigt som regionen har hög befolkningstäthet, som kommer att öka ytterligare. Ändrade förutsättningar för jordbruket med högre tryck på vattenresurserna och mer extremt väder, samt fortsatt exploatering av jordbruksmark påverkar såväl den nationella och den regionala livsmedelsförsörjningen som näringslivet i Skåne.

8) att säkerställa ett motståndskraftigt Skåne och utveckla ett attraktivt Skåne

Den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* fastslår att Skåne ska vara en motståndskraftig region som genom flexibilitet, mångfald, anpassningsförmåga och robusthet har en förmåga att förebygga och hantera både kända och okända påfrestningar. Den fysiska planering är en viktig del i att skapa förutsättningar för ett säkert och tryggt samhälle och för att bygga upp förmågan att hantera såväl väntade som oväntade påfrestningar som sträcker sig från fredstida kriser till totalförsvarets utmaningar.

Ett krisberedskaps- och totalförsvarsperspektiv behöver därför beaktas och integreras i den fysiska planeringen på kort och lång sikt. Detta ställer krav på dialog och samverkan i frågor om krisberedskap, totalförvar och fysisk planering samt åtgärder och lösningar där flera aktörer, såväl offentliga som privata, gör gemensamma satsningar över organisatoriska och geografiska gränser.

Den fysiska planeringen måste främja en motståndskraftig region som även bidrar till målen för det civila försvaret. I detta avseende är skyddet av verksamheter, tjänster eller infrastruktur som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet centralt. Utöver detta handlar det även exempelvis om att befolkningen kan utrymmas och att behovet av tillgänglighet och framkomlighet för utryckningsfordon och militära transporter beaktas. Vidare att skapa förutsättningar för självförsörjning av livsmedel, lokal energiproduktion eller genom fysiska åtgärder bidra till utveckling av lokalsamhällen där människor är trygga och har tillit till varandra. En motståndskraftig region har även förmågan att hantera gräzonssituationer; ett tillstånd då det inte formellt är krig men statliga antagonister genomför angrepp mot den civila delen av samhället för att avsiktligt störa samhällets funktionalitet eller påverka opinioner, beslutsfattare och demokratiska processer.

Sammantaget är det centralt att regioner har en inneboende robusthet och uthållighet samt förmåga att anpassa sig och återställa funktionaliteten efter en påfrestning. Det är därför viktigt att genom tydliga

processer och samverkan mellan samhällsplanerare och beredskapssamordnare integrera krisberedskaps- och totalförsvarsperspektivet i planeringsprocessen.

Länsstyrelsen har det geografiska områdesansvaret för krisberedskapen och totalförsvarets civila delar på regional nivå varför samverkan mellan region och Länsstyrelsen även är centralt.

Utvecklingsinriktning

Utvecklingsinriktningen tar utgångspunkt i regionplanens målbild samt i de utmaningar som Region Skåne identifierat som särskilt viktiga för den fysiska planeringen i Skåne att bemöta. Utvecklingsinriktningen består av sex övergripande planeringsstrategier och en strukturkarta, vilka tillsammans utgör planens övergripande, strategiska riktning med sikte på 2040. Den konkretiseras vidare i planens tematiska fördjupningar med tillhörande temakartor. Utvecklingsinriktningen innehåller också en utblick mot 2050.

Det flerkärniga Skåne

Skåne är med sina 1,4 miljoner invånare en av Sveriges tre storstadsregioner. Tillsammans med Köpenhamn och Öresundsregionen utgör Skåne dessutom en europeisk storstadsregion med över fyra miljoner invånare. Malmö är ett självklart nav i Skåne men regionen domineras inte av en storstad med omland. Skåne utmärker sig genom att ha både en storstad, flera större städer och

en ortstruktur med många självständiga orter på liten yta. Det innebär att det i Skåne finns en unik närhet mellan stad och landsbygd. Den skånska landsbygden består av en variation av olika typer av bygder med skilda karaktärer, från slättbygdens öppna jordbrukslandskap till mellanbygdens småbrutna landskap och skogsbygdens sammanhängande skogsområden. Med kust på tre sidor är avståndet till hav och strand aldrig långt.

Den flerkärniga strukturen med en hög tätortstäthet, korta avstånd och ett landskap som stark identitetsbärande är en stor styrka för Skåne. Mångfalden av olika miljöer och orter sammanbundna av infrastruktur och kollektivtrafik ger Skånes invånare tillgång till ett brett utbud av arbetstillfällen, boendemiljöer, utbildningsmöjligheter, naturupplevelser och fritidsaktiviteter inom nära avstånd.

Strategi:
Utveckla flerkärnigheten
och stärka samspelet
mellan stad och
landsbygd

Strategi:
Stärka tillgängligheten
och binda samman Skåne

Strategi:
Stärka mångfalden
av attraktiva och hälso-
främjande livsmiljöer med
tillgång till rekreation

Strategi:
Växa effektivt
med en balanserad
och hållbar mark- och
vattenanvändning

Strategi:
Planera för en god
miljö och en hållbar
resursanvändning

Strategi:
Stärka Skånes relationer
med omvärlden

De sex planeringsstrategierna utgör tillsammans med strukturkartan regionplanens övergripande, strategiska riktning med sikte på 2040.

Planeringsstrategier

1) Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och landsbygd

I Skåne finns en mångfald av orter och en unik närhet mellan stad och landsbygd. Den flerkärniga strukturen ska stärkas för att skapa attraktiva livsmiljöer och konkurrenskraft i hela Skåne. I Skåne finns en variation av tillväxtmotorer, regionala kärnor, orter och byar. Genom att öka förståelsen för det ömsesidiga beroendet kan Skåne skapa en utveckling där alla delar stärks utifrån sina kvaliteter. Skåne ska bygga vidare på befintlig ortstruktur med en tydligt sammanhållen bebyggelse inom orterna. Det behövs en kraftsamling för att stärka Skånes större städer som tillväxtmotorer för att öka hela regionens konkurrenskraft, både nationellt och internationellt. De regionala kärnorna måste utvecklas utifrån sina geografiska lägen och funktioner samt behöver i högre grad kunna stärka utvecklingen i sitt omland och Skåne. De strategiska noderna måste stärkas för att kunna erbjuda grundläggande service och utgöra

betydelsefulla mötesplatser för sitt närområde. Arbetsplatser, bostäder och handel måste främst utvecklas i kollektivtrafiknära lägen för att stärka Skånes utveckling som flerkärnig arbets- och bostadsregion. Landsbygdens roll måste lyftas, inte bara i relation till det urbana utan som en självständig och central drivkraft. En livskraftig landsbygd är en förutsättning för att man ska kunna bo, verka och leva i hela Skåne.

Det krävs ett aktivt arbete för att värna om och utveckla Skånes flerkärnighet. I detta arbete är mellankommunal samverkan centralt, både mellan enskilda kommuner och inom olika delregionala skånska samarbeten. Genom en framsynt fysisk planering som inkluderar både stad och landsbygd har Skåne förutsättningar att utvecklas som en hållbar och livskraftig region.

2) Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne

Att stärka tillgängligheten och säkerställa en väl utbyggd transportinfrastruktur är nödvändigt för att binda samman det flerkärniga Skåne och stärka regionens utveckling. Tillgängligheten behöver förbättras till Skånes arbetsplatser, stadsmiljöer och kultur samt natur och grönområden. Fysisk närhet och bättre digital uppkoppling ska säkerställa en god tillgänglighet till hela Skåne och omvärlden. För landsbygden behövs utvecklade mobilitetstjänster och hållbara alternativ för bilen. Kapaciteten i Skånes transportinfrastruktur är hårt utnyttjad och det behövs satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik på både järnväg och väg. Satsningar behövs på regionala stråk för personresor, godstransporter, kollektivtrafik och cykel för att binda samman det flerkärniga Skåne. Det är även viktigt att agera för ökade satsningar på fler spår, nya stationer, godsnoder och utvecklade kollektivtrafikkoncept. Dessutom är det viktigt att de skånska aktörerna fortsätter att verka för att åtgärda flaskhalsarna i den skånska transportinfrastrukturen.

Satsningar på kollektivtrafik och cykel ska bidra till ökad jämställdhet och ska tillsammans med beteendepåverkan stärka det hållbara resandet. Omställningen till ett klimatneutralt och energisnålt transportsystem måste innefatta såväl högre nyttjande av sjöfart och järnväg som fordon med fossilfria drivmedel.

I ett sammanhållet Skåne är utbyggda IT-tjänster med en starkt digitalisering av välfärden avgörande. Det ställer krav på ökad tillgång till bredband. För att företag och invånare ska kunna verka och leva i ett Skåne med hög livskvalitet måste den tekniska infrastrukturen såväl som transportinfrastrukturen fungera. Skåne måste satsa på att utveckla och förvalta den tekniska infrastrukturen på ett robust och säkert sätt genom framsynhet och samarbete inom och utanför Skåne. Genom ett medvetet regionalt samarbete kan utbildningsmöjligheter inom yrkesvux (gymnasial yrkesutbildning för vuxna) och yrkeshögskoleutbildning fördelas över den geografiska ytan på ett bättre sätt för att minska de samlade pendlingstiderna och bättre avspeglar arbetsplatserna i utbildningsortens närområde.

3) Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation

Att erbjuda attraktiva livsmiljöer såväl i städer och tätorter som på landsbygden är en viktig framtidsfråga för Skåne. De nya miljöer som skapas behöver vara socialt hållbara och skapas utifrån människans behov för att därigenom främja hälsa, integration, jämlikhet, trygghet och tolerans. Den fysiska planeringen måste bidra till att utveckla miljöer som uppmuntrar till fysisk aktivitet och sociala möten samt ger möjlighet till avkoppling och återhämtning i natur- och kulturlandskapet. Det offentliga rummet spelar en viktig roll för att ge utrymme för möten människor emellan. I Skåne behöver det offentliga rummet utvecklas för att skapa dynamiska mötesplatser där människor möts och sociala relationer kan utvecklas. Genom fysisk planering finns möjlighet att tillföra funktioner och kvaliteter till platser som bidrar till integration, jämställdhet och som främjar barns utveckling. Alla behöver ha nära till grönområden av bra kvalitet och det ska vara enkelt att nå naturen genom hållbart och kollektivt resande.

Kvaliteten på närmiljö och tillgång till rekreation har stor betydelse för människors hälsa och livskvalitet, vilket i hög grad har aktualiserats under coronapandemin.

En väl fungerande bostadsmarknad är också av vikt för att säkerställa en god livsmiljö för invånarna och främja Skånes tillväxt. En god bostadssituation för alla är en central faktor för den enskilda individen och en förutsättning för en positiv samhällsutveckling. Det krävs regional samsyn och ett gemensamt arbete mellan bostadsmarknadens aktörer för att utveckla den skånska bostadsmarknaden. Fysisk planering skapar förutsättningar som påverkar människors livsmiljö och det kommer att vara avgörande att aktörerna samverkar för att utveckla Skåne till en attraktiv plats, var och en utifrån sitt ansvarsområde.

4) Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning

Skåne ska ha en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning samtidigt som regionen växer såväl befolkningsmässigt som med fler arbetstillfällen. Skånes tillväxt medför konkurrens om markens användning som behöver hanteras av den fysiska planeringen genom att olika samhällsintressen sammanvägs innan beslut fattas. Mark- och vattenanvändningsfrågorna berör många aktörer och medför också att ekonomiska värden ställs mot andra värden. Det är därför viktigt att aktörerna har en grundläggande samsyn och en fortsatt diskussion som stärker helhetsperspektivet. En balanserad och effektiv mark- och vattenanvändning med sammanhållen bebyggelse och en helhetssyn avseende trafik-, bebyggelse- och grönstruktur är nödvändig för Skånes attraktionskraft och hållbara utveckling. När Skåne utvecklas kommer bruksvärd jordbruksmark

ibland att behöva tas i anspråk och det är då viktigt att detta sker efter noggrant övervägande och analys av effekterna av exploateringen. Genom att tillvarata lägen med goda kommunikationer kan Skåne fortsätta att utvecklas mot en alltmer sammanhållen och integrerad region med positiva effekter för bostadsbyggande, arbetsmarknad och näringsliv som följd. Därigenom finns det potential att bidra till minskad klimatpåverkan och en effektiv resursanvändning samt att tillvarata investeringar i infrastruktur och kollektivtrafik.

5) Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning

Det behöver finnas en rik biologisk mångfald i Skåne. Skogar, hav, kuster, sjöar, vattendrag och landskap ska må bra. Mark, vatten och luft ska vara så rena att människor, djur, växter och kulturvärden inte tar skada. Genom god planering ska förutsättningar skapas för väl fungerande ekosystem på land såväl som i vatten. Havet som omger Skåne ska vara i ekologisk balans och förses med vatten från friska vattendrag och levande sjöar. Grönstrukturen ska leverera en mångfald av ekosystemtjänster och garantera bevarandet av arter med positiva ekonomiska, ekologiska och sociala effekter för samhället. Hot som miljö- och klimatpåverkan och konkurrens om mark gör det särskilt viktigt att skydda och utveckla dessa strukturer, både i landskapet och i städerna. Att säkerställa grönstruktur av tillräcklig kvalitet och kvantitet är avgörande för människors hälsa och livskvalitet och en långsiktigt hållbar utveckling i Skåne.

Skåne ska vara en resilient region som genom flexibilitet, mångfald, anpassningsförmåga och robusthet har en förmåga att förebygga och hantera både kända och okända påfrestningar. Skånes aktörer ska verka för ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne. Arbetet med utsläppsminskning och klimatanpassning måste gå hand i hand. Klimat- och miljöfrågorna sträcker sig över administrativa gränser vilket ställer krav på samverkan i planering av vatten, regionala stråk av grönstruktur, biologisk mångfald, rekreations- och friluftsliv, besöksnäring och energiförsörjning. Insatserna behöver bidra till regionala och nationella miljömål.

6) Stärka Skånes relationer med omvärlden

Skåne har ett strategiskt och fördelaktigt geografiskt läge som port mellan Skandinavien och det kontinentala Europa. Det innebär att Skånes utveckling i hög grad är beroende av relationerna med omgivningen. Fehmarn Bältförbindelsen skapar nya möjligheter och framtida nya stambanor knyter Skåne tätare samman med regionerna i Sydsverige, Östersjöområdet och övriga Europa. För att stärka Skånes konkurrenskraft, nationellt och internationellt, är det viktigt att se möjligheten med och dra nytta av det geografiska läget. Region Skåne har idag en utvecklad samverkan med sina grannregioner, framför allt genom samarbetena inom Greater Copenhagen och Regionsamverkan Sydsverige. Den ökade rörligheten över lokala och regionala gränser samt den ökade internationella konkurrensen har inneburit att dessa samarbeten har blivit allt viktigare och det är angeläget att dessa samarbeten kan fortsätta att utvecklas. Angelägna frågor handlar även om att fortsatt verka för minskade gränshinder, undanröja flaskhalsar, öka resiliensen och skapa redundans i förbindelser över Öresund för tillförlitlig gods- och persontrafik till och

från det kontinentala Europa. Det ställer krav på stärkt och utvecklad kapacitet för gränsöverskridande transporter. Det är centralt att fortsatt verka för genomförande av Skånebildens med ny fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör samt Öresundsmetro mellan Malmö och Köpenhamn. En av de viktigaste satsningarna för framtiden är utbyggnaden av en ny stambana. De skånska aktörerna behöver gemensamt agera för att stambanan och stationerna i Malmö, Lund och Hässleholm realiserar på ett sätt som bidrar till lokal, regional och nationell utveckling.

Samtidigt som Skåne blir mer beroende av omvärlden är det nödvändigt att säkerställa god krisberedskap, robusthet och skydd av samhällsviktig verksamhet. De skånska hamnarna har en nyckelroll för import, export och transittrafiken genom regionen. Det är viktigt att tillgängligheten till hamnarna utvecklas i takt med ökade internationella godsvolymer och transporter.

Strukturkarta 2040

Strukturkartan ska synliggöra viktiga fysiska strukturer på regional nivå med sikte på 2040. Kartan är indelad i fyra delar: en interaktiv samlingskarta samt tre fördjupningar med tillhörande text – den flerkärniga Ortsstrukturen, grönstruktur och transportinfrastruktur.

- Regional transportinfrastruktur i form av viktiga stråk, kopplingar och noder för person- och godstransporter

Strukturkartan synliggör även viktiga kopplingar till grannregionerna, övriga storstadsregioner och Europa.

Strukturkartan synliggör:

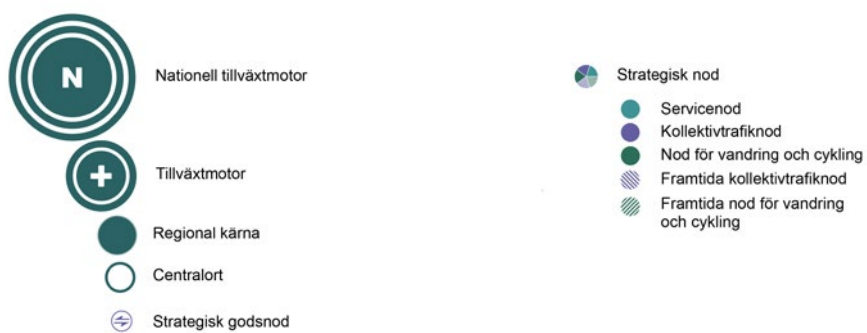
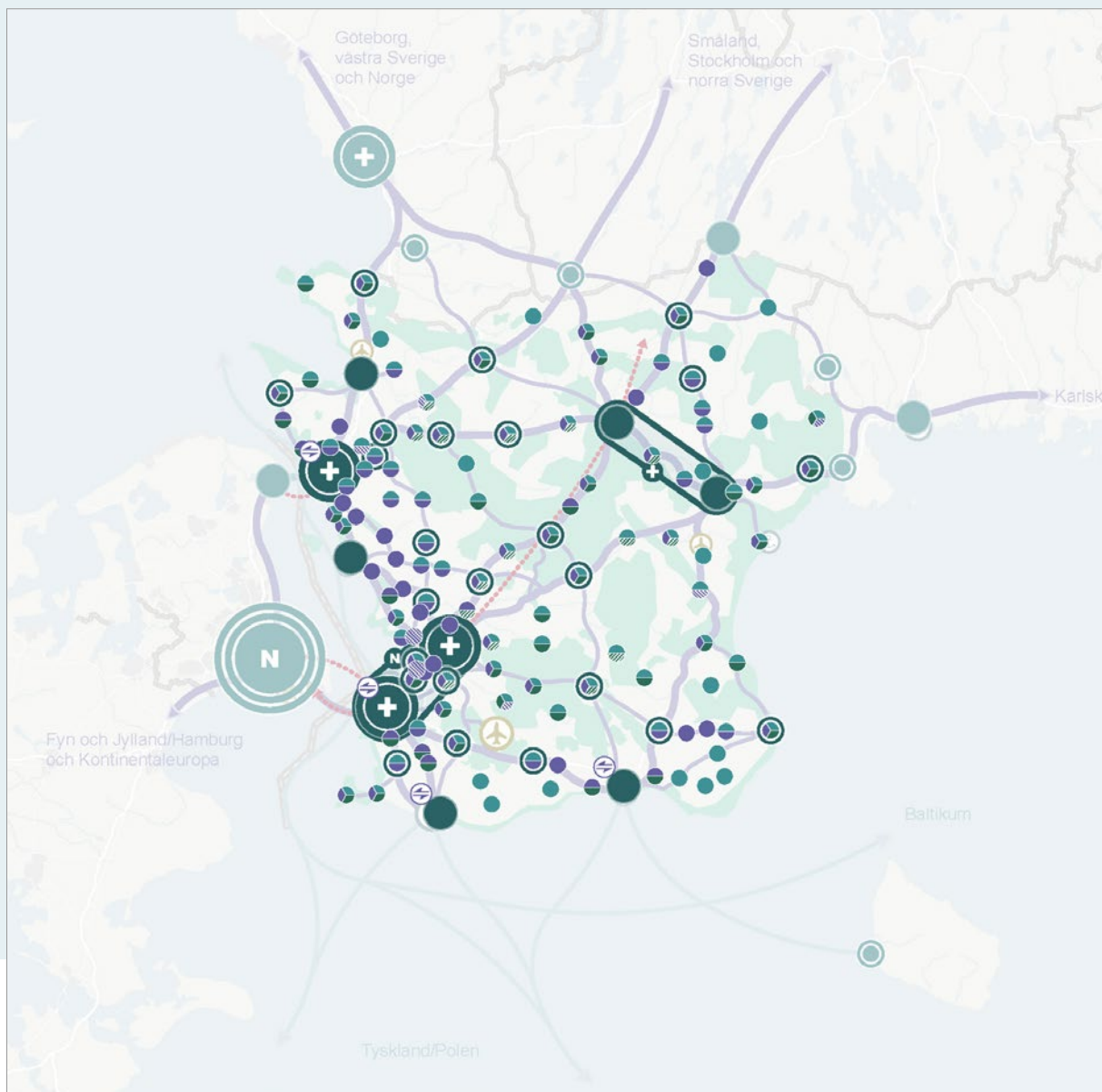
- Viktiga orter ur ett funktionellt och regionalt perspektiv
- Regional grönstruktur med grönområden och grönstråk samt regionala och nationella leder

[Öppna strukturkartan som PDF här.](#)

Den flerkärniga Ortsstrukturen

För Skånes utveckling är det viktigt att i den fysiska planeringen:

- Fortsätta utveckla Skånes flerkärnighet och stärka den befintliga ortsstrukturen i hela Skåne.
- Satsa på Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor samt koppla samman dem med varandra och omvärlden.
- Verka för att de strategiska noderna kopplas samman med en eller flera regionala kärnor eller tillväxtmotorer så att effekterna av utvecklingen sprids till hela Skåne.
- Beakta och vidareutveckla de strategiska noderna i dialog och planering på regional och kommunal nivå. Verka för ökad samordning av resurser och samplanering av bebyggelse, gång-, cykel- och kollektivtrafik, service och rekreation.
- Utveckla attraktiva bytespunkter mellan transportslag i anslutning till de strategiska noderna.

Den finmaskiga ortstrukturen med hög tätortstäthet och korta avstånd mellan orterna är karaktäristisk för Skåne. Skånes alla delar fyller viktiga funktioner för regionens utveckling och det är viktigt att alla kommuner, orter och platser ser sin roll i den regionala helheten. Det kan innebära att gemensamt stödja investeringar och etableringar i Skåne, även om det inte sker i den egna kommunen.

Att utveckla och dra nytta av den flerkärniga ortstrukturen är sedan länge viktiga utgångspunkter för den regionala planeringen i Skåne. I strukturkartan identifieras tillväxtmotorer, regionala kärnor och strategiska noder. De utgörs av viktiga orter ur ett regionalt och funktionellt perspektiv.

Strategiska noder

Strategiska noder är ett samlingsbegrepp som används för att synliggöra mindre orter som är betydelsefulla ur ett regionalt och funktionellt perspektiv.

De strategiska noderna är väsentliga för en levande landsbygd och för att dra nytta av och utveckla Skånes flerkärnighet och unika kvaliteter. De bidrar inte minst till ett mer varierat utbud av attraktiva boende- och livsmiljöer i hela Skåne. Genom att utveckla de strategiska noderna kan ett bättre underlag för kollektivtrafik och service nås vilket minskar behov av bilresande och stärker det hållbara resandet.

De identifierade strategiska noderna utgör ett underlag för fortsatt planering som kan vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. De strategiska noderna ska också kunna utgöra underlag för fortsatt dialog och diskussioner om kommunala och regionala prioriteringar i syfte att möjliggöra ökad samordning av resurser och samplanering av samhällsviktig infrastruktur med bebyggelse, service och rekreation.

Centralorter

Centralorterna har stor betydelse för Skånes flerkärniga ortstruktur och för sitt omland när det kommer till sjukvård, service, handel, kultur, offentlig förvaltning och demokrati. Centralorterna innehåller även kulturutbud, arbetsplatser samt bidrar till regional attraktivitet. I många centralorter finns också en unik utvecklingspotential kopplat till respektive orts historiska utveckling och geografiska sammanhang.

Det är viktigt att från kommunalt och regionalt håll verka för att utveckla centralorterna och stärka deras funktion som serviceort och mötesplats. Viktiga utvecklingsfrågor handlar om levande centrum, attraktiva boenden, hållbar mobilitet samt god tillgänglighet med kollektivtrafik till närmaste regionala kärna eller tillväxtmotor.

Kriterium: *Utgörs av Skånes kommunhuvudorter.*

Serviceorter

Serviceorterna har stor betydelse för en levande landsbygd i Skåne. De fyller en viktig funktion genom att förse sitt närmaste omland med samhällsservice och handel. Det är viktigt att från kommunalt och regionalt håll verka för att upprätthålla och utveckla orternas funktion som samlingsplats för service. Viktiga utvecklingsfrågor handlar om att fortsatt verka för att samla servicefunktioner till dessa orter samt att skapa goda förutsättningar för hållbar mobilitet och god tillgänglighet till närliggande centralorter, regionala kärnor eller tillväxtmotorer.

Kriterium: *Orter med samtliga följande serviceslag – dagligvaror, post (postkontor eller postombud för paketutlämning), apotek (apotek och apoteksombud för utlämning av receptbelagda läkemedel) samt minst en av följande former av offentlig service – skola (gymnasie- eller grundskola), vårdcentral eller bibliotek.*

Kollektivtrafiknoder

Kollektivtrafiknoderna är orter i regionalt viktiga kollektivtrafikstråk med potential för ett stort resandeunderlag som ger orten en strukturbildande roll för utformningen av kollektivtrafiksystemet. Avsikten med att identifiera kollektivtrafiknoder är framför allt att lyfta fram noder med goda förutsättningar för attraktiva bytespunkter som stärker kollektivtrafikens attraktivitet. Därmed är bebyggelseutveckling i dessa orter särskilt gynnsam för ett ökat hållbart resande, en mer effektiv kollektivtrafikförsörjning och för att stärka den flerkärniga Ortsstrukturen. Kollektivtrafiknoderna ger dock inte en fullständig bild över goda kollektivtrafiklägen i Skåne. Region Skånes inställning är att bebyggelse som tillkommer utmed de regionalt viktiga kollektivtrafikstråken kommer att ha goda förutsättningar för hållbart resande.

I strukturkartan identifieras även potentiella framtida kollektivtrafiknoder. Dessa utgörs av orter som redan idag har en viktig roll för kollektivtrafiken och som förväntas bli viktigare inom planens tidshorisont.

Kriterier:

- *Orter med >3000 invånare som ingår i regionalt viktiga stråk för tåg och buss (från Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030).*
- *Orter som utgör knutpunkter mellan regionalt- och delregionalt viktiga stråk (från Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030).*

- *Orter med persontågstrafik.*
- *Framtida kollektivtrafiknoder utgörs av orter med >2000 invånare utmed regionalt viktiga stråk för tåg och buss samt av orter med planerade tågstationer. Utöver ovanstående har ett urval även gjorts utifrån orter som utgör viktiga bytespunkter för regionbustrafik sett till trafikering eller geografiskt läge med långt avstånd till närmaste kollektivtrafiknod.*

Noder för vandring och cykling

Noder för vandring och cykling är orter som utgör attraktiva anknäpppunkter för att nå naturen med kollektivtrafik och där det i de flesta fall finns tillgång till grundläggande service så som matbutik, apotek eller övernattning. Noderna utgörs av hållplatslägen som kopplar an till Skåneleden, Sydkustleden och Sydostleden. De identifierade noderna för vandring och cykling ska inte ses som en fullständig bild av viktiga noder för besöksnäring och naturturism i Skåne. Avsikten är att lyfta tillgången till och utvecklingspotentialen i att nå Skånes regionala målpunkter för rekreation och friluftsliv genom ett hållbart resande.

I strukturkartan identifieras även framtida noder för vandring och cykling. Dessa utgörs av orter som ligger utmed planerade regionala turistcykelleder och planerad ny sträckning för Skåneleden.

Kriterier:

- *Hållplatser för tåg och buss som tangerar Skåneleden, Sydkustleden och Sydostleden.*
- *Orterna uppfyller också kriterierna för centralort, serviceort eller kollektivtrafiknod.*

Skånes regionala kärnor i samspel med sitt omland

De regionala kärnorna är större orter med betydelse för sitt omland. De spelar även en viktig roll för Skåne och den flerkärniga Ortsstrukturen utifrån sina geografiska lägen och funktioner. Kärnorna behöver förse sitt omland med arbetstillfällen, service samt handels- och kulturutbud. De är både beroende av goda kopplingar till sitt omland och till tillväxtmotorerna. Likt tillväxtmotorerna är det viktigt att de regionala kärnorna tar en ledarroll och är drivande i mellankommunal och delregional samverkan.

Kriterier:

- Branschbredd över 200,
- befolkningsmängd på minst 14 000 invånare samt
- positivt pendlingsnetto.

Landskrona och Ängelholm uppfyller kraven om branschbredd och befolkning men uppfyller bara delvis kravet om pendling. Orterna identifieras ändå som regionala kärnor utifrån att de båda har en stor och jämn pendling med en betydande inpendling från flera orter i sitt omland. De har dock ett svagt negativt pendlingsnetto. Trelleborg uppfyller kraven om branschbredd och befolkning, men har ett negativt pendlingsnetto. Trelleborg identifieras som regional kärna utifrån sin roll som strategisk regional godsod och port till Skåne.

Ystad

Ystads utveckling är viktig för att stärka Skånes flerkärniga ortstruktur och för Skåne som helhet. Som regional kärna för sydöstra Skåne fyller Ystad en särskilt viktig funktion eftersom avståndet till närmaste tillväxtmotor är förhållandevis långt. Sydöstra Skåne är beroende av interaktionen med Malmö och Lund. Dagens kapacitetsbrist på Ystad- och Österlenbanan behöver åtgärdas då den medför störningskänslighet och begränsar möjligheterna till utökat trafikutbud och minskade restider. För att Ystad ska stärkas som regional kärna och i högre grad kunna driva utvecklingen behövs en fortsatt samverkan mellan kommunerna i sydöstra Skåne, där Ystad fortsätter att leda arbetet. Ystad erbjuder service och handel till sitt omland, är en betydande målpunkt för besöksnäring genom närheten till havet och sin historiska stadskärna och har även viktiga färjeförbindelser för gods- och persontrafik. Det finns idag en utvecklad samverkan mellan kommunerna i sydöstra Skåne inom flera områden. Sydöstra Skåne har en viktig roll för regionens attraktivitet och tillväxtkraft, inte minst kopplat till besöksnäring i form av upplevelser, kulturmiljöer och friluftsliv. Ystad är också en viktig nodpunkt för vandring och cykling genom sin koppling till både Skåneleden och Sydkustleden.

Landskrona

Landskrona är en regional kärna utifrån sitt geografiska läge och funktioner. Staden har god tillgänglighet till Skånes tillväxtmotorer vilket ger en stor utvecklingspotential. Landskrona spelar också en viktig roll för den regionala besöksnäringen, både genom kopplingen till Ven, Skåneleden och Sydkustleden. Samtidigt behöver

Landskrona stärka sin roll som attraktiv kärna för sitt omland och öka sitt influensområde.

Trelleborg

Även Trelleborg är en regional kärna utifrån sitt geografiska läge och funktion och har ett fördelaktigt geografiskt läge som ger stor utvecklingspotential. Stadens attraktivitet kan stärkas ytterligare i takt med att Trelleborg utvecklar sin identitet som kuststad. Trelleborg fyller en viktig funktion som logistiknod och port till Skåne och har en viktig roll för att Skåne ska utvecklas till en hållbar gods- och logistikregion. Trelleborg är också en viktig nod för vandring och cykling, som angöringspunkt för både Skåneleden och Sydkustleden.

Ängelholm

Ängelholm är en regional kärna och har en viktig roll för sitt omland genom att erbjuda arbetstillfällen, näringsliv, handel och service. Kommunen har ett varierat och aktivt näringsliv med en stor branschbredd. Det geografiska läget med närhet till Helsingborg, Danmark och Halland, tillsammans med kommunens goda infrastruktur i form av Väst kustbanan, E6:an och Ängelholm-Helsingborg Airport innebär att Ängelholm är ett viktigt regionalt nav och kan spela en strategisk roll inom Greater Copenhagen. Läget innebär även att Ängelholm har god tillgänglighet med kollektivtrafik till Helsingborg, Halmstad och Göteborg. En strategiskt viktig fråga för kommunen, som även är prioriterad av Region Skåne och inom Regionsamverkan Sydsverige, är färdigställande av Väst kustbanan. Ängelholm är en viktig besöksdestination och arbetar aktivt för att utveckla besöksnäringen både inom kommunen och i samverkan med Familjen Helsingborg. I Ängelholm finns angöringspunkt för både Skåneleden och Sydkustleden.

Skånes tillväxtmotorer i samspel med sitt omland

Tillväxtmotorerna har en viktig roll för att driva utvecklingen och generera attraktionskraft till Skåne. De behöver förse regionens invånare med arbetstillfällen och ett kunskapsintensivt näringsliv, högre utbildning, specialistsjukvård och ett brett handels- och kulturutbud. Starka tillväxtmotorer påverkar hela Skåne positivt. Det är viktigt att tillväxtmotorerna tar initiativ till och gemensamt driver mellankommunala och delregionala frågor samt att de tillsammans med Region Skåne representerar Skåne och driver regionala frågor på nationell nivå. Tillväxtmotorerna är beroende av Skånes regionala och strategiska noder samt landsbygden för kompetensför-

sörjning, bostadsutbud, tillgång till varierade livsmiljöer, livsmedelsförsörjning samt rekreation och fritidsutbud.

Gemensamt för tillväxtmotorer är att de har en befolkning som ökar och ett relativt högt bostadsbyggande. Samtidigt finns det allt fler människor som har svårt att efterfråga bostäder på marknadens villkor och att skillnader i hälsa och välfärd ökar. Dessutom behöver störningar, trängsel och utsläpp minskas genom att en större del av inpendlingen till tillväxtmotorerna sker med hållbara färdmedel. Det är en fråga som med den väntade befolkningsökningen kommer att bli allt viktigare och som de större städerna inte ensamma kan hantera. Här har Region Skåne, Trafikverket och pendlingskommunerna också en viktig roll.

Kriterier:

- *Branschbredd över 200,*
- *befolkningsmängd på minst 14 000 invånare,*
- *positivt pendlingsnetto samt*
- *sysselsättnings- och befolkningstillväxt över skånesnittet.*

Kristianstad uppfyller kriteriet för befolkningstillväxt och Hässleholm för sysselsättningsstillväxt. Därför utgör orterna en gemensam tillväxtmotor.

Helsingborg

Helsingborg är en tillväxtmotor och ett nav i nordvästra Skåne med ett strategiskt läge inom Öresundsregionen och sydvästra Sverige. Staden har haft en stark befolknings- och näringslivstillväxt och har likt Skånes övriga större städer en viktig roll för att förse närliggande kommuner med arbetstillfällen samt ett brett utbud av kultur, handel och upplevelser. Helsingborg väntas ha en fortsatt stark befolkningsökning och en viktig utvecklingsfråga är att hantera tillväxten på ett hållbart sätt. För att ytterligare stärka Helsingborg i sin roll som motor för tillväxt i hela Skåne är kopplingen till Danmark och integrationen inom Öresundsregionen av stor betydelse.

Den viktigaste satsningen är en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. Det skulle knyta ihop Öresundsregionen och öka integrationen mellan Sverige och Danmark, vilket bidrar till en större arbetsmarknad och näringslivsutveckling samt ökad internationell konkurrenskraft. Helsingborgs tillväxtkraft skulle då tillta. Andra viktiga satsningar som behöver säkerställas är god tillgänglighet till den planerade nya stambanan

genom en uppgradering av Skånebanan samt färdigställande av Väst kustbanan. Järnvägsstråket längs västkusten når orter där det bor många människor och det ligger en stor potential i att koppla samman Helsingborg även mot Halland och Göteborgsregionen. Helsingborg har länge arbetat med att utveckla stadens stationsnära lägen vilket bidrar till att ta tillvara investeringar i kollektivtrafik och infrastruktur. Detta kommer att vara en fortsatt viktig framtidsfråga.

Kristianstad och Hässleholm

Kristianstad och Hässleholm som gemensam tillväxtmotor har ett strategiskt läge i nordöstra Skåne angränsande till Blekinge och Kronobergs län. De två städerna erbjuder ett brett utbud av arbetstillfällen, kultur, handel och upplevelser. Högskolan Kristianstad och Krinova Science Park är viktiga aktörer som bidrar till en ökad kompetensförsörjning inom näringslivet och en attraktiv arbetsmarknad i södra Sverige. Nordöstra Skåne har ett rikt och varierat utbud av natur, kultur och rekreativsmöjligheter samt utmärker sig inom Skåne med en stor andel värdefulla gröna och blå miljöer i form av skog, sjöar och våtmarker med mera. Dessa miljöer möjliggör attraktiva livs- och boendemiljöer samt en destinationsutveckling som lockar internationella, nationella och regionala besökare.

Kristianstad och Hässleholm spelar var för sig en nyckelroll i Skånes flerkärniga Ortsstruktur som regionala kärnor. Tillväxtmotorn Kristianstad+Hässleholm har en positiv påverkan även utanför Skånes gränser och är därför ett viktigt nav i ett mellanregionalt perspektiv. Båda kommunerna har haft en positiv befolkningsutveckling men ur ett regionalt perspektiv behöver tillväxtmotorn stärkas ytterligare för att kunna vara drivande för utvecklingen i Skåne. Städerna arbetar aktivt med stadsutveckling med utgångspunkt från sina centralt belägna stationer som attraktivitets- och tillväxtfaktor och behöver fortsätta detta arbete. För att gynna de två städernas utveckling och förstärka deras påverkan på sitt omland spelar en väl utbyggd transportinfrastruktur och kollektivtrafik en central roll. Hässleholm är en viktig järnvägsknut och kollektivtrafiknod, både regionalt och nationellt. Här möts tre järnvägsstråk och centralstationen är den största på Södra stambanan mellan Stockholm och Lund. I stråket mellan Hässleholm och Lund behövs både stärkt kapacitet och kortare restider vilket den nya stambanan ska bidra till. Detta gäller även på Skånebanan mellan Hässleholm och Kristianstad.

De två viktigaste satsningarna som behöver drivas på regional nivå är byggandet av den planerade nya stambanan, med ett centralt tågstopp i Hässleholm integrerat med övrig transportinfrastruktur i Skåne, och ett dubbelspår mellan Hässleholm och Kristianstad.

Malmö och Lund som gemensam nationell tillväxtmotor

Malmö och Lund med närliggande kommuner har störst befolkningskoncentration och befolkningstillväxt i Skåne. Malmö är en av Sveriges tre storstäder och Skånes klart största stad med en fjärdedel av regionens invånare. Staden har även ett brett utbud av arbetstillfällen, kultur, handel och upplevelser. Det ger staden en unik dragningskraft. Lund har en framträdande roll inom högre utbildning, forskning, innovation och företagande i kraft av att Lund är en av Nordens största student- och utbildningsstäder samt innehåller forskningsanläggningarna ESS och MAX IV av nationell och internationell betydelse. Tillsammans och med den starka kopplingen till Köpenhamn har orterna en stark tillväxtkraft och möjlighet att agera motor både regionalt och nationellt.

En stor del av Skånes befolkningstillväxten väntas även fortsättningsvis koncentreras till sydvästra Skåne. Detta stärker orternas tillväxtkraft men innebär samtidigt utmaningar med att möta den stora befolkningsökningen på ett hållbart sätt. Orterna behöver växa effektivt med en hållbar markanvändning.

Viktiga utvecklingsfrågor för att stärka Malmö och Lund som nationell tillväxtmotor är förbättrad internationell tillgänglighet och minskade gränshinder samt ökad sysselsättningsgrad och minskade sociala skillnader.

Därför är det viktigt att fortsätta utveckla samarbetet inom Öresundsregionen. Det är avgörande att gemensamt verka för kapacitetsstärkande infrastrukturens satsningar som stärker kopplingarna till Malmö och Lund.

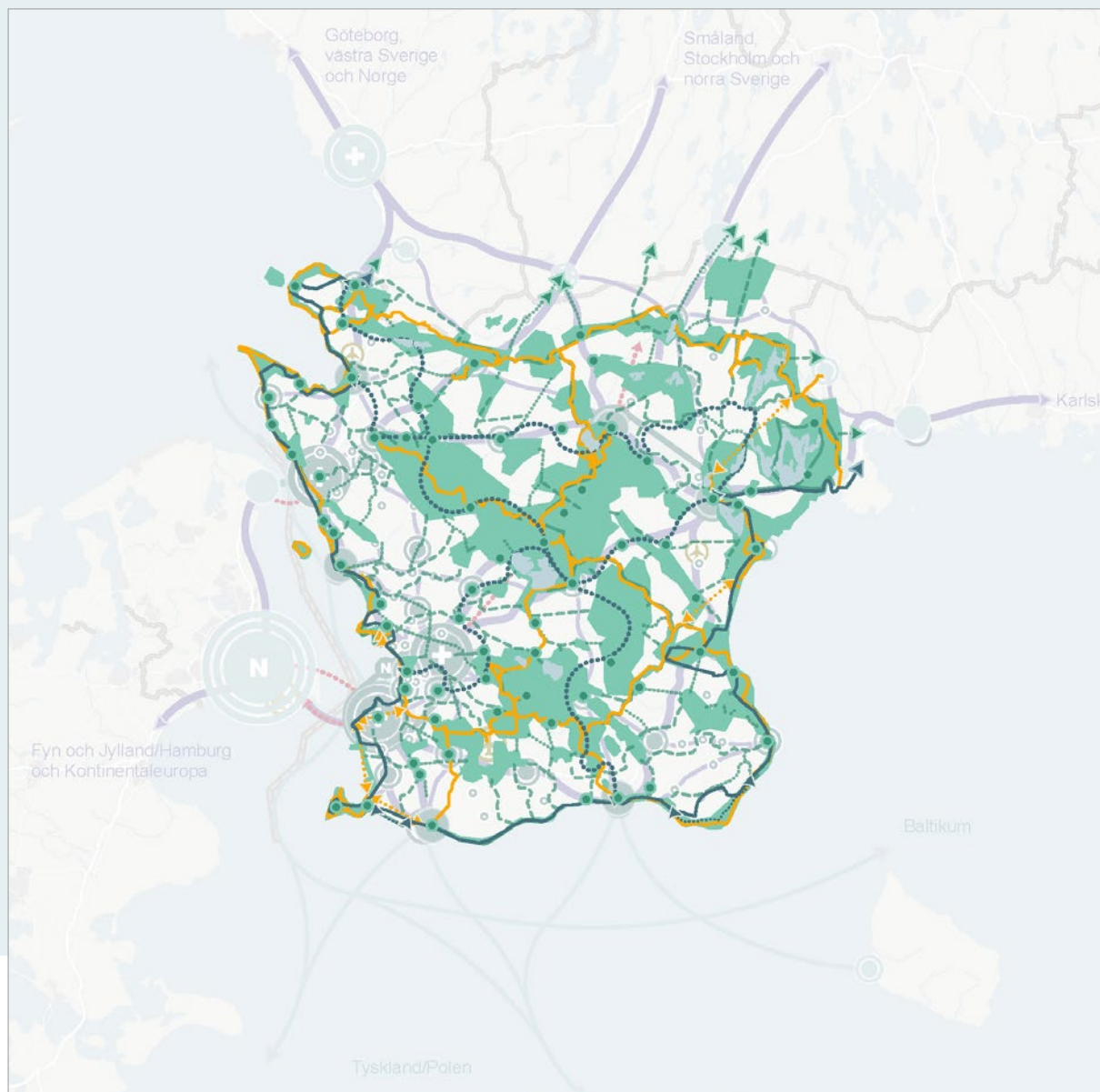

Kriterier:

Malmö och Lund identifieras som en gemensam nationell tillväxtmotor utifrån att:

- *Malmö utgör en storstad enligt SKR:s kommungruppsindelning (minst 200 000 invånare i tätorten).*
- *Malmös och Lunds starkaste pendlingsrelationer är till varandra.*
- *Lund har en framträdande roll inom högre utbildning, forskning, innovation och företagande.*
- *Båda orterna uppfyller kriterierna för tillväxtmotor.*

Den regionala grönstrukturen

- Nod för vandring och cykling
- Sammanhängande regionalt grönområde och -stråk
- Grönstråk med utvecklingspotential
- ..... Behov av nytt grönstråk
- Skåneleden
- <...> Planerad sträckning för Skåneleden
- Nationell cykelturistled
- <...> Ny sträckning för nationell cykelturistled
- <...> Planerad regional cykelturistled

Kartan illustrerar på en översiktlig nivå både befintliga grönområden och gröonstråk av regional betydelse samt utvecklingspotentialen för att skapa nya stråk. Kartan visar också regionala och nationella leder för vandring och cykling med planerad utveckling samt hållplatslägen för tåg och buss som kopplar an till både befintliga och planerade leder, och där det finns service såsom matbutik, apotek eller övernattnig.

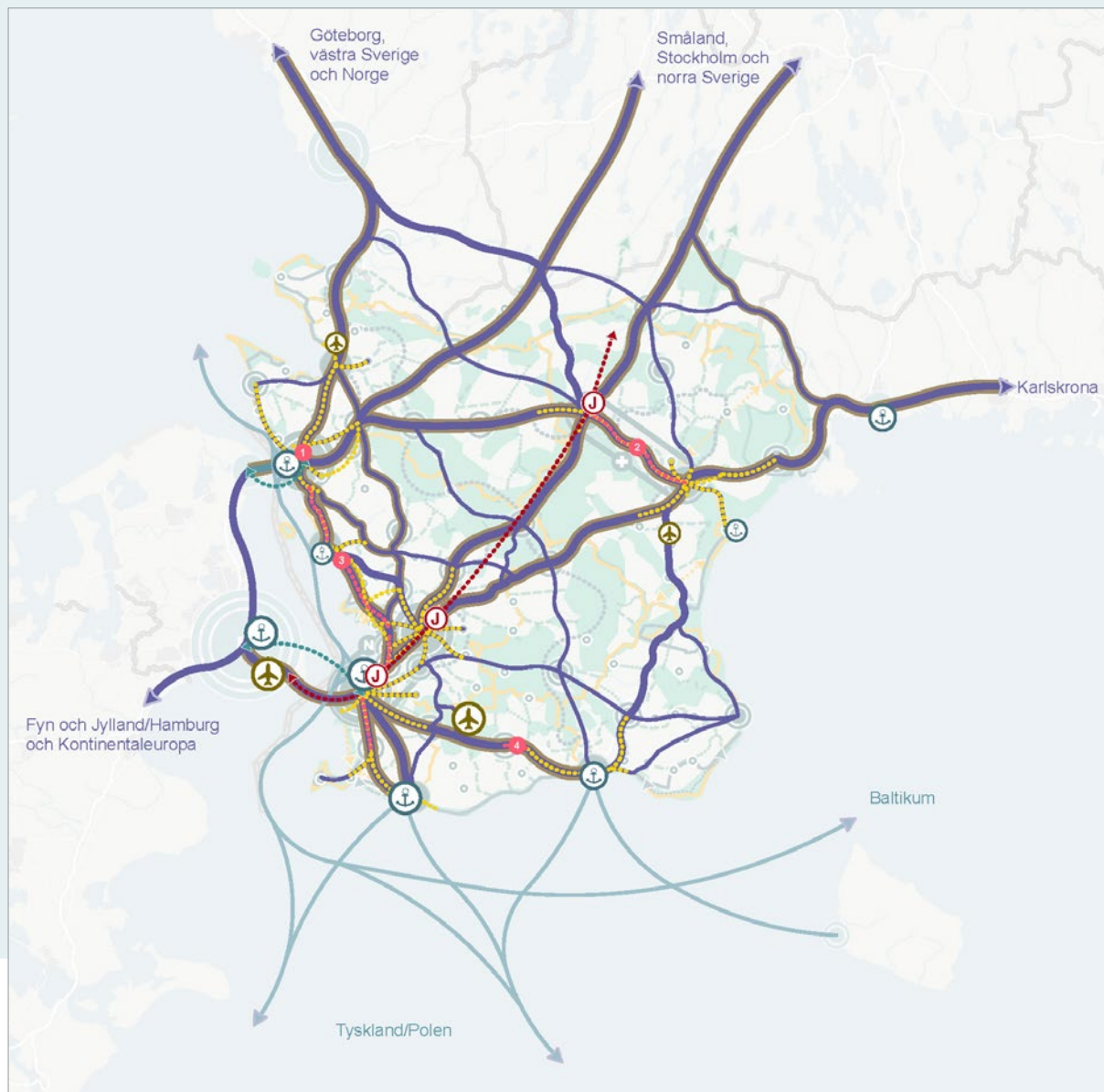
Den regionala gröonstrukturen består av grönområden och gröonstråk och omfattar både ekologiska och rekreativa värden. För att utveckla Skånes flerkärniga gröonstruktur behöver grönområden, kusterna och städernas gröonstruktur bindas samman i ett sammanhängande nätverk. Gröonstrukturs kvaliteter och funktioner kan beskrivas som grön infrastruktur, det vill säga ett ekologiskt funktionellt nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande. En funktionell grön infrastruktur innebär att arter har möjlighet att sprida sig utifrån sina förutsättningar samtidigt som det ger förutsättningar för människor att röra sig i landskapet. Ett nätverk av grönområden och stråk bidrar till biologisk mångfald och ett rörligt friluftsliv.

Planeringen av Skånes regionala gröonstruktur behöver ta utgångspunkt i grön infrastruktur och avvägningar mot andra intressen samt utgå från ett landskapsperspektiv och en långsiktig planeringshorisont. Genom samverkan i arbetet med att utveckla Skånes gröonstruktur kan attraktionskraften öka för både människor och näringsliv och bidra till en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling i Skåne.

Stora, sammanhängande grönområden av regional betydelse finns i de centrala och norra delarna av Skåne, kring åsarna, sjöarna och i mellanbygden. Grönområdena binds samman av gröonstråk som främst består av kusterna, å- och bäckdalar, sammanhängande betesmarker och skogspartier. De befintliga områdena och stråken räcker inte för att skapa en fungerande regional gröonstruktur utan dessa behöver kopplas samman i ett finmaskigare nät för att kunna bistå med ekosystemtjänster och väl fungerande miljöer för människor, djur och växter i ett framtida Skåne. Befintliga stråk med utvecklingspotential finns främst längs vattendrag i landskapet. Nya stråk kan byggas i strategiska lägen utifrån mindre gröna områden och fragment såsom dungar, kraftledningsgator, småvatten med mera.

För att tydliggöra de strategiska sammanhangen redovisar strukturkartan en mer översiktlig bild av grönområden och stråk än i den tematiska fördjupningen för Skånes gröonstruktur. Stråk med behov av utveckling har valts utifrån att de är en del av ett större sammanhängande nätverk och korsar minst en kommungräns. Dessa stråk gynnas av ett mellankommunalt samarbete.

Den regionala transportinfrastrukturen

- Särskilt viktigt transportinfrastrukturstråk
- Viktigt transportinfrastrukturstråk
- Viktigt transportinfrastrukturstråk, hav
- Viktigt godsstråk
- ... Potentiell supercykelväg
- Hamn
- Flygplats

- - 1 - - Dubbelspår Väst kustbanan Maria-Helsingborg C
- - 2 - - Dubbelspår Skånebanan Hässleholm-Kristianstad
- - 3 - - Ökad kapacitet E6 Vellinge-Helsingborg
- - 4 - - Kapacitetsökning Ystadbanan Skurup-Rydsgård
- < - - - > Planerad ny stambana med stationer. Stationsläge och sträckning är ej beslutade.
- < - - - > Behov av nya förbindelser över Öresund

Kartan visar viktiga stråk för person- och godstransporter samt transportinfrastruktur som ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Kartan lyfter även fram behov av större infrastruktursatsningar. Dessa tar utgångspunkt i Region Skånes positionspaper för infrastruktursatsningar *Skånebildens och Skånes utgångspunkter* samt i Regionsamverkan *Sydsveriges Sydsvenska prioriteringar 2021*.

Väst kustbanan är en av Skandinaviens viktigaste järnvägssträckningar. Den förbinder inte bara Oslo och Göteborg med Malmö och Köpenhamn, utan knyter även ihop flera större städer längs sträckan. EU har prioriterat stråket inom ramen för TEN-T och Trafikverket ser det som en av Sveriges viktigaste järnvägsförbindelser. Ett färdigställande av Fehmarn Bältförbindelsen kommer att stärka stråkets betydelse ytterligare.

I nationell plan för transportsystemet 2018–2029 ingår dubbelspår Helsingborg–Maria. Region Skåne ser det som prioriterat att åtgärden fortsatt inkluderas i nationell plan samt att den genomförs.

Skånebanan, som sträcker sig från Helsingborg till Kristianstad mot Blekinge och förbinder orterna däremellan, är idag ett av Sveriges mest trafikerade enkelspår. Skånebanan är en viktig förbindelse mellan nordvästra och nordöstra Skåne samt till Södra stambanan. Skånebanan kommer att få ytterligare betydelse med en ny fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. Skånebanan kommer också att bli en viktig förbindelse till den nya stambanan. Satsningar för ökad kapacitet och attraktiva restider på Skånebanan behöver därför ske parallellt med processen för ny stambana.

Region Skåne ser det som prioriterat att Skånebanan med dubbelspår Hässleholm–Kristianstad inkluderas i nationell plan.

För **E6** i Skåne ingår trimning i nationell plan 2018–2029 och är även prioriterad till kommande nationell plan.

Ystadbanan sträcker sig från Malmö/Lockarp till Ystad och Österlenbanan sträcker sig från Ystad till Simrishamn. De två banorna bildar tillsammans ett järnvägsstråk som kopplar samman sydöstra och sydvästra Skåne samt orterna däremellan. Stråket är betydelsefullt för södra Skånes nationella och internationella tillgänglighet, inte minst genom kopplingen till Malmö och Köpenhamn och till den nya stambanan. Det är även betydelsefullt för kopplingen mellan Bornholm och Köpenhamn.

Region Skåne ser det som prioriterat att ett partiellt dubbelspår på sträckan Skurup–Rydsgård inkluderas i nationell plan, vilket är en förutsättning för att kunna utveckla tågtrafiken på banan.

Den nya stambanan mellan Lund och Hässleholm ingår i gällande nationell plan 2018–2029. Åtgärden är en del av de nya stambanorna som ska knyta samman Sveriges storstadsregioner. För Skåne bidrar den nya stambanan både till ökad kapacitet för regional kollektivtrafik och till att knyta Skåne närmare omvärlden. Utbyggnad av ny stambana Hässleholm–Lund, med planerat färdigställande till omkring 2035, behövs för att möjliggöra utveckling av den regionala tågtrafiken i Skåne i enlighet med *Region Skånes Persontägsstrategi*. För att möjliggöra ökad rörlighet över hela regionen är det viktigt att den nya stambanan planeras samordnat med anslutande banor, med integrerade och centralt placerade stationer i Lund och i Hässleholm samt synkroniserat med den regionala tågtrafikens behov. Utbyggnaden innebär samtidigt intressekonflikter genom omgivningspåverkan och negativ inverkan på natur-, kultur- och miljövärden, markhushållning samt barriärer och bullerskapande effekter. Det är därför viktigt att utbyggnaden sker på ett sätt som ger nytta för Skåne och uppnår de eftersökta effekterna för den regionala tågtrafiken samtidigt som negativa effekter minimeras.

Nya fasta förbindelser över Öresund bidrar till att Öresundsregionen kan fortsätta att utvecklas som en av Skandinaviens viktigaste tillväxtregioner. Öresundsbron anslutningar måste förbättras och planeringen för nya förbindelser behöver fortsätta. En fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör bidrar till ökad integration och stärkt tillväxt inom Öresundsregionen. Öresundsmetron blir ett viktigt verktyg för att länka samman Malmö och Köpenhamn till en stark storstadsregion, som blir en ännu starkare regional och nationell ekonomisk motor. Öresundsmetron kan även bidra till arbetsmarknadsförstoring, ett ökat hållbart resande samt bidra till att avlasta Öresundsbron. I ett långsiktigt perspektiv behövs båda förbindelserna och det är viktigt att skapa handlingsberedskap för en sådan utveckling.

Region Skåne ser det som prioriterat att processen för en brukarfinansierad fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör fortsätter och leder till beslut tillsammans med Danmark om att starta bygget. Region Skåne ser det även som prioriterat att en dansk-svensk statlig utredning för Öresundsmetron genomförs.

Sydostlänken mellan Älmhult–Olofström ingår i nationell plan 2018–2029. Banan går delvis genom Skåne och är enkelspårig och oelektrifierad. En utbyggnad av banan innebär elektrifiering och en förlängning till Karlshamn. Sydostlänken ger bättre förutsättningar för godstrafiken och bidrar till redundans och avlastning i Sydsveriges tågssystem.

Strategiska godsnoder och allmänna hamnar med godshantering

Skåne är en mycket viktig hamnregion. Hamnarna i Helsingborg, Malmö, Trelleborg och Ystad ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Med utgångspunkt från hamnarna utgör Helsingborg, Malmö, Trelleborg och Ystad viktiga strategiska noder för godstransporter till, från och genom Skåne ur ett europeiskt, nationellt och regionalt perspektiv.

De strategiska godsnoderna är en viktig länk i Sveriges försörjningskedja och hanterar dagligen en stor del av landets import och export. Det innebär att det är av stor vikt att säkerställa tillgängligheten till hamnarna med väg- och järnvägsanslutningar.

CMP i Malmö (Copenhagen Malmö Port) är Skandinavien största bilhamn och har även en betydande RoPax-verksamhet. Vidare är Malmö en strategisk punkt för omlastning både via fartyg och järnväg. I hamnen finns också en betydande bulkverksamhet. Hamnarna i Köpenhamn och Malmö är sammanslagna och bildar en storregional hamn i Öresund som utgör en viktig nod för intermodal logistik där många trafikslag möts.

Helsingborgs hamn är strategiskt lokaliserad vid norra inseglingen till Öresund och har även ett attraktivt läge i ett landinfrastrukturperspektiv tack vare de större vägsanslutningarna samt angränsningsmöjligheterna till Väst kustbanan, Skånebanan och Rååbanan. Helsingborgs hamn är Sveriges näst största containerhamn och via kombiterminalen i Helsingborgs hamn transporteras betydande intermodala volymer (transport av gods med fler än ett transportsätt). Helsingborgs hamn är också Sveriges näst största passagerarhamn.

I **Landskrona hamn** hanteras framför allt bulkvaror. Åhus hamn är en av södra Sveriges mest betydande bulkhamnar och är sydöstra Sveriges största containerhamn.

Trelleborgs hamn är Sveriges största RoPax-hamn och Sveriges andra största godshamn med färjetrafik till Tyskland, Polen och Litauen. Det finns en kombiterminal och i hamnen sker även regelbunden färjerangering av järnvägsvagnar. Trelleborgs hamn är den enda kvarvarande hamnen i Sverige som hanterar konventionell järnvägs trafik via färjor och spelar på så sätt en viktig roll för svensk import och export och transporter till kontinentala Europa, men också ur ett redundansperspektiv till Öresundsbron.

Ystad hamn är viktig för Skåne, Sverige och Danmark, med RoRo-/RoPaxtrafik som hanterar stora mängder trailers. I hamnen finns utrustning för att hantera järnvägsvagnar. Av lastbilstransporterna via hamnen har en majoritet start- eller målpunkt i Polen. Verksamheten har haft en mycket positiv utveckling under de senaste åren avseende gods, lastfordon, bussar och personbilar samt passagerare.

Flygplatser

I Skåne finns tre flygplatser för linjetrafik: Malmö Airport, Ängelholm-Helsingborg Airport samt Kristianstad-Österlen Airport. Den viktigaste flygplatsen för regionen, såväl för persontransporter som godstransporter, är dock Köpenhamns flygplats som utgör en gemensam trafikknutpunkt för både Danmark och södra Sverige.

Flygplatserna är viktiga för Skånes tillgänglighet nationellt och internationellt och fyller en viktig funktion för Skånes näringsliv. En utmaning för flygtrafiken är att det är ett energiintensivt sätt att transportera människor och gods. Samtidigt har de olika trafikslagen kompletterande roller och tillgång till en transportkedja som inbegriper flera olika trafikslag är viktigt.

Malmö Airport ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) och är, som en av landets största flygplatser, en knutpunkt av stor nationell och internationell betydelse. Flygplatsen är ett komplement till Köpenhamns flygplats, både när det gäller resenärer och gods, och den enda flygplatsen i Skåne med betydande godshantering. Flygplatsen är även utpekad som riksintresse och ingår i det nationella basutbudet vars syfte är att säkerställa ett effektivt och långsiktigt hållbart flygtransportsystem som garanterar en grundläggande interregional tillgänglighet i hela landet. Flygplatsen är även en av Sveriges beredskapsflygplatser som ska säkra tillgänglighet för samhällsviktiga beredskapstransporter. Flygplatsen drivs av det statliga bolaget Swedavia.

Ängelholm-Helsingborg Airport bidrar till att stärka Skånes tillgänglighet, nationellt och internationellt. Flygplatsen ägs gemensamt av sju nordvästskånska kommuner (Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Klippan, Perstorp och Ängelholm) och har som mål att vara en av de ledande flygplatserna i Sverige i klimat- och hållbarhetsfrågor. Ängelholm-Helsingborg flygplats är utpekad som riksintresse utifrån behovet av flygplatskapacitet för att säkerställa framtida utveckling av utrikestrafiken i Öresundsregionen.

Kristianstad-Österlen Airport bidrar till att stärka Skånes tillgänglighet, nationellt och internationellt. Flygplatsen ägs gemensamt av Kristianstad, Hässleholm, Bromölla och Östra Göinge. Kristianstad-Österlen Airport är av riksintresse för flygtrafiken. Flygplatsen utgjorde under pandemin en temporär beredskapsflygplats och har under 2022 föreslagits av Trafikverket ingå som en del i ett utökat nationellt nät av beredskapsflygplatser.

Supercykelvägar

Skånes supercykelvägar ska utgöra konkurrenskraftiga och välkända cykelvägar som erbjuder hög framkomlighet, komfort, trafiksäkerhet och trygghet för den som vill cykla in till eller ut ur Skånes städer. Supercykelvägarna är en viktig del i ett sammanhängande hållbart transportsystem som gör Skåne till en stark och hållbar tillväxtmotor.

Supercykelvägarna ska bidra till att skapa ökad tillgänglighet och valfrihet för dem som bor i städernas utkant eller i samhällena runt omkring. Genom att bidra till minskad bilpendling kan supercykelvägarna medföra att biltrafiken i städerna kan fungera bättre och till minskade störningar i form av trängsel, buller, föroreningar och klimatpåverkan.

Strukturkartan identifierar stråk med potential att bli framtida supercykelvägar. Urvalet utgörs av stråk in till Skånes större städer. Stråken har antingen stora flöden av cyklister redan idag eller skulle kunna få stora flöden om infrastrukturförbättringar och riktade kommunikationsinsatser genomförs.

Supercykelvägarna kommer att planeras, utvecklas, kommuniceras och drivas i samverkan mellan Region Skåne, kommuner och väghållare som en integrerad del i infrastrukturplaneringen med ambitionen att skapa ett enhetligt system.

Utblick 2050

[Öppna visionskartan som PDF här.](#)

Utblick 2050 visar en möjlig framtidsbild av Skåne när regionplanens planeringsstrategier är genomförda. Utgångspunkten är den flerkärniga Ortsstrukturens styrkor. Regionens tillväxtmotorer, kärnor, orter och byar har utvecklats utifrån sina olika förutsättningar, samband och kvaliteter. På detta sätt har Skånes alla delar stärkts. Genom samarbete, dialog och påverkansarbete har vi löst många svåra frågor. Vi arbetar fortfarande med att få samsyn kring några ämnen och ytterligare andra har Skåne inte egen rådighet över. I utblicken utgår vi från att infrastrukturens satsningar som vi önskar finns på

plats. För att nå en positiv framtidsbild krävs delaktighet och engagemang av samtliga regionala utvecklingsaktörer så att viktiga regionala och mellanregionala frågor i *Regionplan för Skåne 2022–2040* prioriteras. De globala målen har skärpts och Skåne är ledande i att visa hur en hållbar utveckling praktiseras. Vi har tillsammans klarat att kraftigt minska utsläppen av växthusgaser. Skåningarna mår bättre och företagen blomstrar. Att se frågor i ett regionalt, delregionalt eller mellanregionalt sammanhang har varit en självklarhet.

Att samarbeta och sömlöst förflytta sig över gränser är nu en självklarhet.

Köpenhamn och Helsingör är integrerat med Skånes tillväxtstråk till en globalt attraktiv storstadsregion. Skåne har mer samarbeten med både grannregioner och storstadsregionerna i Sverige och norra Europa. Skånes nationella och globala konkurrenskraft har stärkts. Valfungerande infrastruktur är utbyggd enligt behov. Tillgängligheten är stärkt med god kollektivtrafikförsörjning, både mellan Skånes olika delar och till omvärlden. Detta har bidragit till att Öresundsregionen har en sammanhållen arbets- och bostadsmarknad utan märkbara administrativa gränser. Vi har smidig lokaltrafik

och snabb långdistanstrafik, även norrut och söderut över landsgränser. Det är lätt att lösa biljett för hela resan. Vi har löst svåra frågor kring stambaneförsörjning och det är enkelt att åka tåg till och från Skåne. Inom Skåne har möjligheten att resa på tvärs diskuterats flitigt. Tillgängligheten är också bättre, vilket gjort de upplevda avstånden i ännu kortare. Fordon drivs av fossilfria drivmedel, har en högre grad av förarstöd och större möjligheter för samutnyttjande finns. Fordonen påverkar därför klimatet mindre och är färre, tystare och mindre ytkrävande. Det ger också mer flexibla mobilitetslösningar. Cykelvägnätet är utbyggda och cykel används för daglig pendling av fler.

Långväga godstrafik går i högre grad med båt och tåg och vi klarar ...

... större godsflöden och omlastning på ett smidigt sätt. God samverkan och ett utvecklat regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor har stärkt Skåne som knutpunkt för norra Europa och bidragit till

regionens attraktivitet och konkurrenskraft. En mer cirkulär ekonomi och ökad självförsörjningsgrad bidrar till att minska behovet av global frakt.

Om befolkningsutvecklingen gått i samma riktning som tidigare ...

... är vi några hundratusen fler i Skåne nu som samsas på samma yta. Vi hushållar långsiktigt med marken och orterna växer mest inåt. Tack vare regionplanen är förutsättningarna bättre för service och sysselsättningstillväxt i storstad, tätort och landsbygd. Om obebyggd mark tas i anspråk byggs det tätt och kollek-

tivtrafik byggs ut för god tillgänglighet. Vi kan snabbare och enklare förutse och anpassa oss till förändringar och påfrestningar. Vi samnyttjar energi för värme och kyla. Grönstruktur är en självklar del i byggd miljö och bidrar till trivsel och god folkhälsa. Träd, planteringar och vatten får mer plats i gaturummen när bilarna tar mindre plats.

Skånes miljöer har blivit socialt hållbara genom att utgå från människans behov ...

... och är utformade för att uppmuntra till fysisk aktivitet och sociala möten mellan människor över generations- och kulturgränser. Vi har skapat fler platser som främjar integration, jämställdhet och barns utveckling. Vi har minskat utanförskapet och gjort samhället mindre sårbart. Vi har ett helhetstänkande och

förebyggande förhållningssätt till hälsa och vård. Bostäderna har utvecklats så att kvalitativ vård kan bedrivas i hemmet vilket är smidigt när många fler är äldre. Rådgivning och vård i världsklass finns där människorna finns, vilket skapar högre livskvalitet och bättre levnadsvillkor för samtliga invånare i Skåne.

Att planera för ekosystemtjänster är nu en självklarhet för alla.

Skånes gröna infrastruktur ger en mängd nyttor och har en rik biologisk mångfald. Fler kan se träd från sina fönster och ha promenadavstånd till ett grönområde av bra kvalitet. Det är enkelt att nå natur- och kulturlandskap genom hållbart och kollektivt resande, för avkoppling, återhämtning, rekreation och friluftsliv. De stora grönområdena är skyddade, sammanhängande

och tillgängliga och gör skåningarna gladare och friskare. Genom kraftfulla insatser har biologisk mångfald utvecklats trots förändrat klimat. Skogen förser oss med hållbara material. Mark som frigjorts vid minskat parkeringsbehov används för grönsstruktur och öppen dagvattenhantering. Cykling och vandring är stora fritidsnöjen.

Stora, gemensamma insatser har gjorts enligt en gemensam strategi ...

... för att hantera en höjd havsnivå och vi skyddar våra kuster från erosion. Grön infrastruktur har haft en avgörande roll i anpassningen till förändrat klimat. Ny bebyggelse håller

respektavstånd till känsliga områden. Ett kontinuerligt arbete med att utveckla och tillämpa kunskap om klimatförändringarnas effekter har varit nödvändigt.

Vi har en stor, pålitlig och mångsidig egen produktion av hållbar el ...

... och klarar av att försörja samhället som huvudsakligen gått över till el som energislag. Hela Skåne har god digital infrastruktur. Det finns klimatsäkra system för vatten och avlopp med minimerat läckage. I många fall har samarbeten lett till kostnadseffektiva lösningar och bättre tillförlitlighet. Vi använder vårt vatten mycket

effektivt och slipper vattenbrist. Genom framsynt planering och god samverkan kring den tekniska infrastrukturen har Skåne en god tillförlitlighet i leveranserna av dricksvatten, el, värme, kyla och energigas. Hanteringen av avfall är robust och vi har hittat former för effektiv, cirkulär materialhantering.

Regionen är attraktiv att bo i och har innovativa företag ...

... vilket lockar kompetenta medarbetare hit och leder till samhällsnytta och tillväxt. Vi drar nytta av närheten. Företagen kan lättare rekrytera rätt kompetens eftersom skåningarna är mer välutbildade, delvis som ett resultat av att det är lättare att nå universitet och att relevanta utbildningar har utvecklats. Fler och mer flexibla verksamhetslokaler i mindre orter har bidragit till en mer levande landsbygd. Tack vare ett aktivt, gemensamt arbete med att värna Skånes jordbruksmark

har vi den kvar. Skånes betydelse som livsmedelsförsörjningsregion har ökat. De areella näringarna har fått ett uppsving, delvis på grund av att jordbruksmarken minskat på andra håll. Vi har hög självförsörjningsgrad för livsmedel och en stabil livsmedelsindustri. Skånes attraktionskraft har stärkts för invånare, företag och besökare också genom att landsbygden och de gröna näringarna har en tydligare roll i samhällsplaneringen. Besöksnäringen är viktig och ofta nära kopplad till natur och rekreation.

Tematiska fördjupningar

Denna del omfattar fyra övergripande teman som konkretiserar planeringsstrategierna. Temana fördjupas utefter sakområden med tillhörande planeringsprinciper och tematiska kartor.

1. Bebyggelseutveckling

Utvecklingen av bebyggelsen i Skåne ska bidra till att skapa inkluderande, väl gestaltade, långsiktigt hållbara och hälsofrämjande livsmiljöer. Bebyggelsen behöver utformas så att den både är resurseffektiv och kan hålla under många år framöver samtidigt som den bidrar till utveckling av näringsliv, bostadsbyggande, kulturmiljö- och upplevelsevärden. Den måste också anpassas till ett förändrat klimat och utföras med minsta möjliga klimatpåverkan. En mycket stor andel av en byggnads totala klimatpåverkan uppstår i byggskedet och i samband med renovering, ombyggnad och rivning. Utsläppen kan minskas genom en övergång till cirkulär ekonomi, klimatneutrala byggmaterial och transporter

samt planering av bebyggelse som ger goda förutsättningar för hållbart resande. Det finns även socioekonomiska skillnader i Skåne som leder till att alla inte har samma möjlighet till goda och hälsosamma livsmiljöer. Dessa utmaningar behöver hanteras i bebyggelseutvecklingen. De vägval som görs i efterföljande kommunal planering har stor inverkan på hur Skåne som helhet utvecklas. Hur vi planerar för och var vi placerar bostäder, verksamheter, service och infrastruktur kommer att ha stor betydelse för framtida livskvalitet och tillväxt. Utgångspunkten är det flerkärniga Skåne där invånarna får större tillgång till arbete, bostäder, utbildning, kultur och sjukvård samtidigt som vi hushållar med mark och vatten.

1.1 Planering av bebyggelsen

För att hushålla med marken och använda den så effektivt som möjligt är det avgörande att bebyggelsen samplaneras med andra övergripande strukturer, såsom transportinfrastruktur, kollektivtrafik, grönstruktur och teknisk infrastruktur. Genom samplanering kan miljö-kvalitetsnormer för luft och buller i större utsträckning tillgodoses. Lika viktigt är att huvuddelen av bebyggelseutvecklingen sker genom förtätning i strategiska lägen och utifrån befintliga strukturer. Ett strategiskt läge betyder att bebyggelsen planeras med god tillgänglighet till nödvändiga funktioner och utifrån möjligheten att anpassa eller tillföra funktioner efter behov. Förtätning ställer höga krav på att utformning och gestaltning av

den byggda miljön görs på ett sådant sätt att viktiga värden bevaras och utvecklas och att nya kvaliteter och värden tillskapas. För att dra nytta av flerkärnigheten är god tillgänglighet en förutsättning. Att bygga kollektivtrafiknära ger fler bättre tillgång till bostäder, arbetsplatser och fritidsaktiviteter. De kollektivtrafiknära lägena behöver tillvaratas och utvecklas så att kollektivtrafiksystemets nytta kan maximeras. Kollektivtrafiknoderna är också platser där många människor möts och rör sig dagligen. Dessa behöver utformas utifrån ett hela resan-perspektiv med gena stråk för anslutning genom gång och cykeltrafik.

 [Stationsnära läge 2.0](#)

1.1 PLANERING AV BEBYGGELSEN

Planeringsprinciper

- 1.1 i** - Utveckla bebyggelsen utifrån befintliga strukturer och genom förtätning i strategiska lägen.
- 1.1 ii** - Prioritera bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen.
- 1.1 iii** - Utveckla kollektivtrafiknoder till attraktiva mötesplatser med service.

Genomförandekategori

- Dialog och samverkan – stöd och samordning
- Kunskap

Koppling till delmål i Agenda 2030

- 9.1** - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer
- 9.4** - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet
- 11.2** - tillgängliggör hållbara transportsystem för alla
- 11.4** - skydda världens kultur- och naturarv

1.2 Klimatanpassad bebyggelseutveckling

Det finns ett stort behov av att minska Skånes klimatpåverkan samtidigt som den fysiska miljön behöver anpassas för att kunna hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat. Klimatanpassning är en samhällsekonomisk nödvändighet eftersom klimatförändringar kan orsaka stora skador. Både ny och befintlig bebyggelse behöver anpassas till ett förändrat klimat. Klimatanpassning behöver utföras varsamt så att Skånes kulturmiljöer kan utvecklas och bevaras över tid. Det finns annars risk att värden går förlorade. Gröna ytor och vattenmiljöer bidrar till att hantera häftiga regn och mildra värmeböljor. I en tät stad med förhållandevis lågt inslag av grönstruktur och vatten kan det uppstå urbana värmeöar, med väsentligt högre temperatur än omgivningen. Det är viktigt att möjliggöra för svala offentliga miljöer och skapa skugga, särskilt där barn och riskgrupperna +65 år och kroniskt sjuka vistas. Väl gestaltade åtgärder

kan även bidra till att utveckla den fysiska miljön. Flera av Skånes kommuner har utmaningar med erosion och översvämning. Klimatförändringar leder till förändrade vattennivåer och flödesförhållanden vilket påverkar risken för fortsatt och utbredd erosion längs kusten och vattendrag. Klimatförändringarna kan även påverka de geotekniska förutsättningarna.

Hänsyn till värmeböljor, ökad nederbörd och risk för ras, skred, erosion och översvämning behöver ges utrymme och hanteras i den efterföljande planeringen. Det behövs strategiska och samordnade insatser på kommunal nivå, med vägledning och stöd från regional och nationell nivå. Det är viktigt att det i planeringen tydligt framgår vilka riskscenarier som används samt att hänsyn tas till bebyggelsens förväntade livslängd.

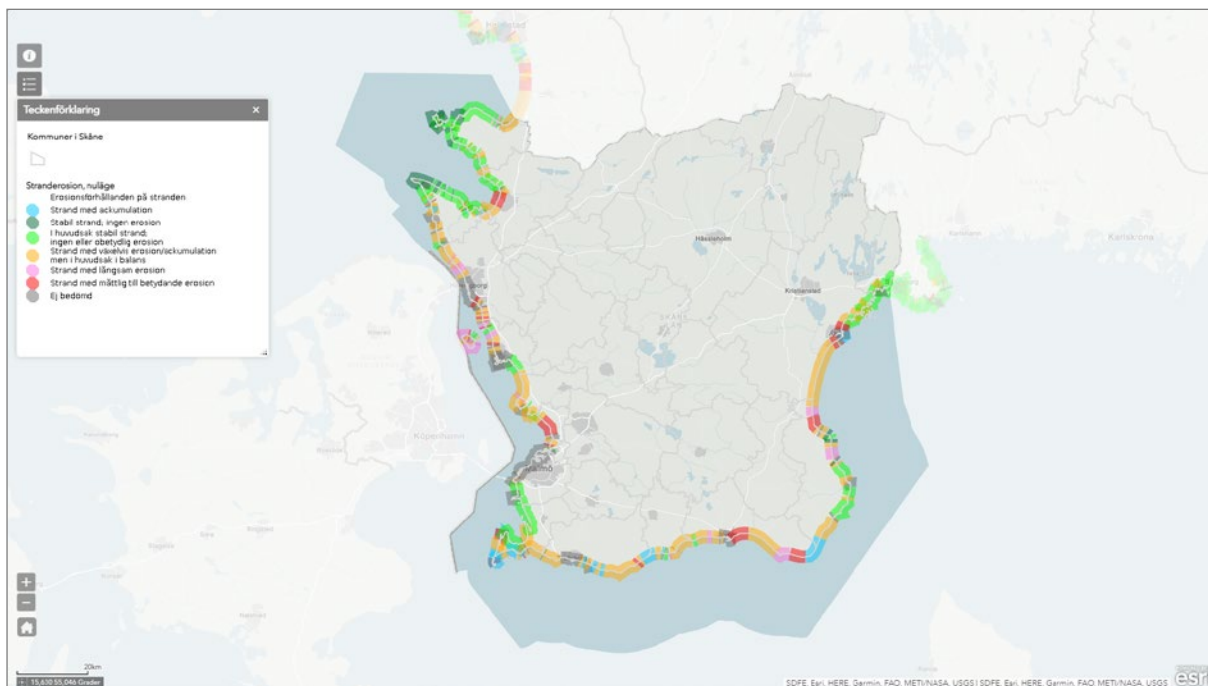

Planeringsunderlag

Vägledning om risk för ras, skred, erosion och översvämning finns på hemsidorna för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Statens

geotekniska institut (SGI), Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt på klimatanpassning.se

www.klimatanpassning.se

Erosionsförhållanden längs Skånes kust samt riskområden för ras, skred, erosion och översvämning enligt SGI och MSB.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

1.2 KLIMATANPASSAD BEBYGGELSEUTVECKLING

Planeringsprinciper

1.2 i - Klimatanpassa den byggda miljön efter högre medeltemperaturer, värmeböljor, stigande hav och ökad nederbörd.

1.2 ii - Planera och utveckla bebyggelsen till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till risk för översvämning, stigande hav och erosion.

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan - stöd och samverkan, inspiration

Koppling till delmål i Agenda 2030

11.3 - inkluderande och hållbar urbanisering

13.1 - stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer

13.2 - integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

13.3 - öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar

15.1 - bevara, restaurera och säkerställa hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.9 - integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

1.3 Gestaltad livsmiljö

Det som byggs, formges och gestaltas har inverkan på alla hållbarhetens dimensioner. Gestaltad livsmiljö fokuserar på hur arkitektur, form, design, konst och kulturarv på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur de kan bidra till att lösa samhällsutmaningar. Med perspektivet gestaltad livsmiljö följer en helhetssyn på formandet av livsmiljön, från samhällsbyggnad till detaljers utformning. Utifrån detta perspektiv är det människan och människans behov som blir utgångspunkt. Arkitektur, form och design utgör betydande resurser i utvecklingen av ett långsiktigt hållbart samhälle och Skånes attraktivitet. Genom gestaltad livsmiljö skapas förutsättningar för individers möjlighet att påverka sin livsmiljö och till inkludering och ökat demokratiskt deltagande.

Det offentliga har stora möjligheter att agera förebildligt som kunskapsspridare, planerare, beställare, byggherre och förvaltare. Flera myndigheter har särskilda uppdrag att sprida och implementera politiken såsom Boverket, ArkDes, Statens konstråd och Riksantikvarieämbetet. I Skåne är Form/Design Center nationell nod för gestaltad livsmiljö.

 [Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö - arkitektur, form och design](#)

Planeringsprinciper

- 1.3 i** - Använd perspektivet gestaltad livsmiljö i alla samhällsplaneringens skeden.
- 1.3 ii** - Vidareutveckla och sprid kunskap om gestaltad livsmiljö.

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan - huvudaktör
- Dialog och samverkan - inspiration

Koppling till delmål i Agenda 2030

- 4.7** - utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap
- 11.4** - skydda världens kultur- och naturarv

1.4 Bostadsförsörjning

En fungerande bostadsmarknad är grundläggande för såväl den enskildes möjligheter i livet som samhällets utveckling i stort. Att det finns tillgång till bostäder är en förutsättning för regional utveckling i Skåne. Näst intill samtliga skånska kommuner beskriver att det råder bostadsbrist på deras lokala bostadsmarknad. Bostadsmarknaden är komplex och påverkas av många faktorer och aktörer. Bostadsbyggandet i Skåne har ökat, men glappet mellan behovet av bostäder och möjligheten att kunna efterfråga har också ökat och förväntas öka än mer framöver. De med svag ekonomi har det allra

svårast att efterfråga de bostäder de behöver. För att nå målet om en bostadsmarknad med en mångfald av boendeformer behöver samverkan utvecklas och samsyn nås kring hur bostadsmarknaden fungerar och dess möjliga utveckling. Då kan bostäder i varierande storlek och läge med olika upplåtelseformer och prislägen skapas så att människor kan bo och leva över hela Skåne. Bostadsmarknadens aktörer behöver fortsätta att gemensamt undersöka vilka mekanismer som stödjer rörlighet, överkomliga priser, integration och etablering på bostadsmarknaden.

1.4 BOSTADSFÖRSÖRJNING

Planeringsprinciper

- 1.4 i** - Verka för att det finns tillgång till bostäder som motsvarar bostadsbehovet i Skåne.
- 1.4 ii** - Utveckla regional samverkan och samsyn om hur den skånska bostadsmarknaden fungerar och kan utvecklas.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

- 10.2** - främja social, ekonomisk och politisk inkludering
- 11.1** - säkra bostäder till överkomlig kostnad
- 11.3** - inkluderande och hållbar urbanisering
- 11.A** - främja nationell och regional utvecklingsplanering

1.5 Näringsliv

Ett starkt näringsliv är viktigt för Skånes ekonomiska och sociala hållbarhet. Innovation och anpassning är fortsatt viktiga framgångsfaktorer. I Skåne finns en rik branschbredd och ett starkt växande företagande. Samtidigt behöver utmaningar med kompetensförsörjning, låg produktivitet samt låg investering i privat forskning och utveckling mötas.

En väl utbyggd infrastruktur är viktig för att kunna nyttja de fördelar som uppkommer när företag och kunskap inom samma eller närliggande branscher är koncentrerade och sammankopplade och enklare kan utbyta tjänster och idéer. Den geografiska tillgängligheten till utbildning har mycket stor betydelse för benägenheten till vidareutbildning, vilket i sin tur främjar arbetsmarknadens kompetensförsörjning. Den fysiska planeringen kan skapa förutsättningar för tillgänglighet och närhet till utbildningsinstitutioner genom minskad pendlingstid och fortsatt utbyggnad av den digitala infrastrukturen. För att näringslivet ska kunna växa och ta tillvara Skånes styrkor behövs snabba och direkta förbindelser såväl inom som till regionen. Dessutom behöver tillgången till mark i befintliga och nya verksamhetsområden liksom tillgång till el, vatten och digital infrastruktur säkras. Hittills har ofta stora ytor av obebyggd mark tagits i anspråk och kommunernas översiktsplaner visar samma trend framöver. För att hushålla med mark är det viktigt att planera effektivt. Detta gäller i synnerhet om jordbruksmark måste tas i anspråk.

Jorden och marken utgör grundläggande förutsättningar, särskilt för areella näringar och livsmedelsproduktion. Den skånska livsmedelsproduktionen har stor exportpotential. I framtiden beräknas den svenska jordbruksmarken också bli mer värdefull än idag då de globala klimatförändringarna minskar tillgången på jordbruksmark i många andra länder. Areella näringar har också en unik roll som förvaltare av många av landskapets natur- och kulturvärden. Detta ger i sin tur förutsättningar för att bedriva annan näringsverksamhet på landsbygden, exempelvis kopplad till upplevelser och rekreation.

Tillgång till rekreativa leder är en viktig förutsättning för utvecklingen av turism och besöksnäring i Skåne. Lederna behöver beaktas i samband med planering av bebyggelse, kollektivtrafik, transportinfrastruktur och för att främja attraktivitet, folkhälsa, hållbart resande, ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

1.5 NÄRINGSLEV

Planeringsprinciper

1.5 i - Ta hänsyn till näringslivets förutsättningar och regionala agglomerationsfördelar i den fysiska planeringen.

1.5 ii - Säkra tillgång till mark, el, vatten och digital infrastruktur utifrån ett hushållningsperspektiv vid omvandling, utbyggnad eller nyetablering av verksamhetsområden.

1.5 iii - Fortsätt att möjliggöra en utveckling av besöksnäringen genom att binda samman cykel- och vandringleder i Skåne.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – huvudaktör
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

7.1 - tillgång till modern energi för alla

8.1 - hållbar ekonomisk tillväxt

8.4 - förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion

8.9 - främja gynnsam och hållbar turism

9.C - tillgång till informations- och kommunikationsteknik för alla

1.6 Hälsofrämjande livsmiljö

Det förebyggande hälsoarbetet är direkt relaterat till Region Skånes ansvar som hälso- och sjukvårdsaktör och som regional utvecklingsaktör. Den allmänna hälsan hos en befolkning påverkas av de individuella förutsättningarna och hur samhället är utformat. Att omsorgsfullt gestalta livsmiljön och ta tillvara kultur- och hälsoaspekter i utvecklingsarbetet kan bidra till jämlik folkhälsa genom förebyggande insatser nödvändiga för god hälsa och minskade hälsoklyftor. Idag finns det stora skillnader i folkhälsa beroende på boende, ålder och socioekonomiska förhållanden. Det är utmaningar som den fysiska planeringen behöver ta hänsyn till. Barns och ungas tillgång till ändamålsenliga miljöer är särskilt betydelsefullt för att motverka psykisk och fysisk ohälsa. Med förtätning och ökad konkurrens om marken i städerna är det viktigt att bevara och utveckla ytor för utevistelse, inte minst för barns lek och rörelse.

För att stärka hälsoperspektivet i fysisk planering i Skåne behöver kunskapen om hälsoeffekter av buller och luftföroreningar samt grönstrukturens betydelse för befolkningens hälsa vägas in på ett bättre sätt. Det är också viktigt att ta till vara möjligheterna att öka förutsättningarna för fysisk aktivitet i den fysiska planeringen. Det finns tydliga synergier mellan dessa faktorer. Region Skåne har en hög ambitionsnivå när det gäller långsiktiga investeringar där arkitektur, form och design ska verka hälsofrämjande och skapa mervärde för individen och för Skåne. Gröna miljöer, liksom tillgång till dagsljus och utblickar, har en bevisad positiv effekt på hjärnans återhämtning och får oss att må bättre. Region Skåne kan direkt påverka genom omsorgsfull gestaltning och planering av sjukhus och vårdmiljöer.

1.6 HÄLSOFRÄMJANDE LIVSMILJÖ

Planeringsprinciper

1.6 i - Planera hälsofrämjande och gröna miljöer som stimulerar till fysisk aktivitet och bidrar till att minska negativ påverkan på människors hälsa.

1.6 ii - Gestalta sjukhus och vårdmiljöer så att de blir läkande miljöer..

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan – huvudaktör
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

3.4 - minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa

3.8 - tillgängliggör sjukvård för alla

11.3 - inkluderande och hållbar urbanisering

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

1.7 Tätorternas grönsstruktur

Det är viktigt att alla har nära till grönområden av bra kvalitet och att det är enkelt att nå naturen genom hållbart och kollektivt resande. För att skapa hållbara och attraktiva livsmiljöer i städer och tätorter behövs god tillgång, närhet och kvalitet på grönytor, vatten och natur vid och i nära anslutning till bostäder samt skol- och vårdmiljöer. Det är särskilt viktigt i de tätbefolkade delar av Skåne som har sämre tillgång till tätortsnära grönsstruktur och gäller även i mindre tätorter och på landsbygden. Tillgång till närrecreation är viktigt för alla, men speciellt för barn, äldre och personer med funktionsvariation samt i områden med stor andel socioekonomiskt svaga hushåll. Tätorternas grönsstruktur behöver också utformas med beaktande av barnkonventionen.

Tätorternas grönsstruktur behöver vara varierad, flerk funktionell, motståndskraftig mot förändringar och finnas i sammanhängande geografiska nätverk som kopplas ihop med den regionala grönsstrukturen. Blågröna värden behövs för samhällets motståndskraft och anpassningsförmåga till klimatförändringar samt för att Skånes invånare även i framtiden ska kunna ta del av nödvändiga ekosystemtjänster. Tätorternas grönsstruktur är en viktig resurs för den biologiska mångfalden och har stor utvecklingspotential. Grönytor bör inte exploateras där det är brist. Påverkan bör annars minimeras och förlorade blågröna värden kompenseras om påverkan inte kan undvikas.

Planering av tätorternas grönsstruktur är kommunernas ansvar men hänger på många sätt samman med den regionala grönsstrukturen genom påverkan på människors hälsa, biologisk mångfald, vattenkvalitet och ekosystemtjänster.

1.7 TÄTORTERNAS GRÖNSTRUKTUR

Planeringsprinciper

1.7 i - Planera och förvalta tätorternas grönsstruktur med utgångspunkt i att stärka dess förmåga att producera ekosystemtjänster och främja biologisk mångfald.

1.7 ii - Förtäta städer och tätorter med hänsyn till den befintliga grönsstrukturen.

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration

Koppling till delmål i Agenda 2030

11.3 - inkluderande och hållbar urbanisering

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

13.1 - stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer

13.2 - integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

2. Transporter

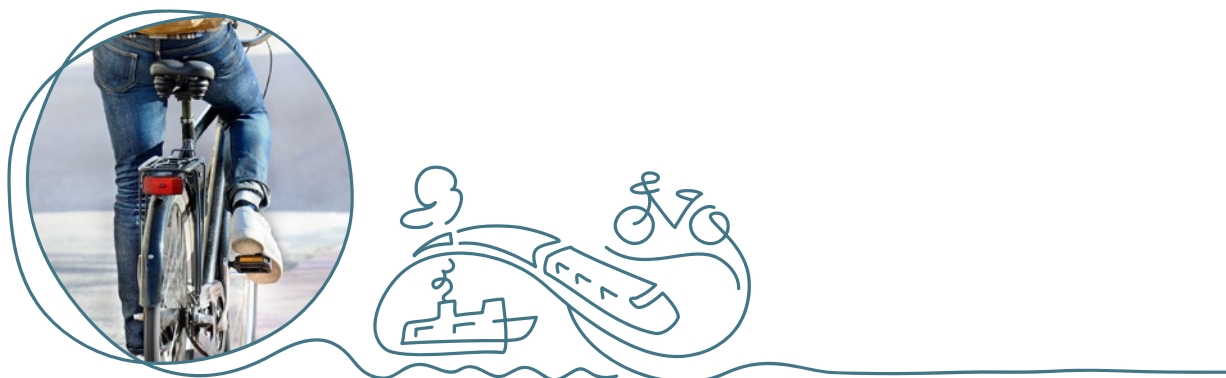
Transportinfrastruktur och kollektivtrafik har en viktig roll för att binda samman Skåne och stärka kopplingen till Skånes grannregioner i Sydsverige och Danmark samt till övriga svenska storstadsregioner. Skåne är Sveriges port till det kontinentala Europa och en mycket viktig hamnregion. Dessutom är Skåne en flerkärnig storstadsregion och en del av den expansiva Öresundsregionen. Dessa geografiska förutsättningar påverkar resandet och godsflödena genom och inom Skåne och är viktiga utgångspunkter vid planeringen av transportinfrastruktur och kollektivtrafik.

För att så många skåningar som möjligt ska få tillgång till arbete, bostad och utbildning behövs en välfungerande infrastruktur med kapacitetsstarka och robusta väg- och järnvägsnät samt en attraktiv kollektivtrafik. Resenärer med olika förutsättningar och behov ställer höga krav på ett tillgängligt samhälle och det är viktigt

att trafiksystemet utvecklas och anpassas så att alla kan använda det.

För att minska Skånes klimatpåverkan, gynna folkhälsan samt bidra till ett mer jämställt Skåne är det viktigt att klara omställningen till ett hållbart transportsystem. Därför har Region Skåne tagit fram mål för färdmedelsfördelning för gods- och persontransporter till 2050 som innebär att fler behöver åka kollektivt, cykla eller gå. Målen innebär även att en större andel av godstrafiken behöver flyttas över från väg till sjöfart och järnväg. För att uppfylla målen krävs att befintlig infrastruktur används så effektivt som möjligt samtidigt som det krävs stora satsningar i kollektivtrafik och infrastruktur från såväl lokal och regional som statlig nivå. Det finns även ett behov av att klimatanpassa transportinfrastrukturen för att skapa robusthet och motståndskraft i det skånska väg- och järnvägsnätet.

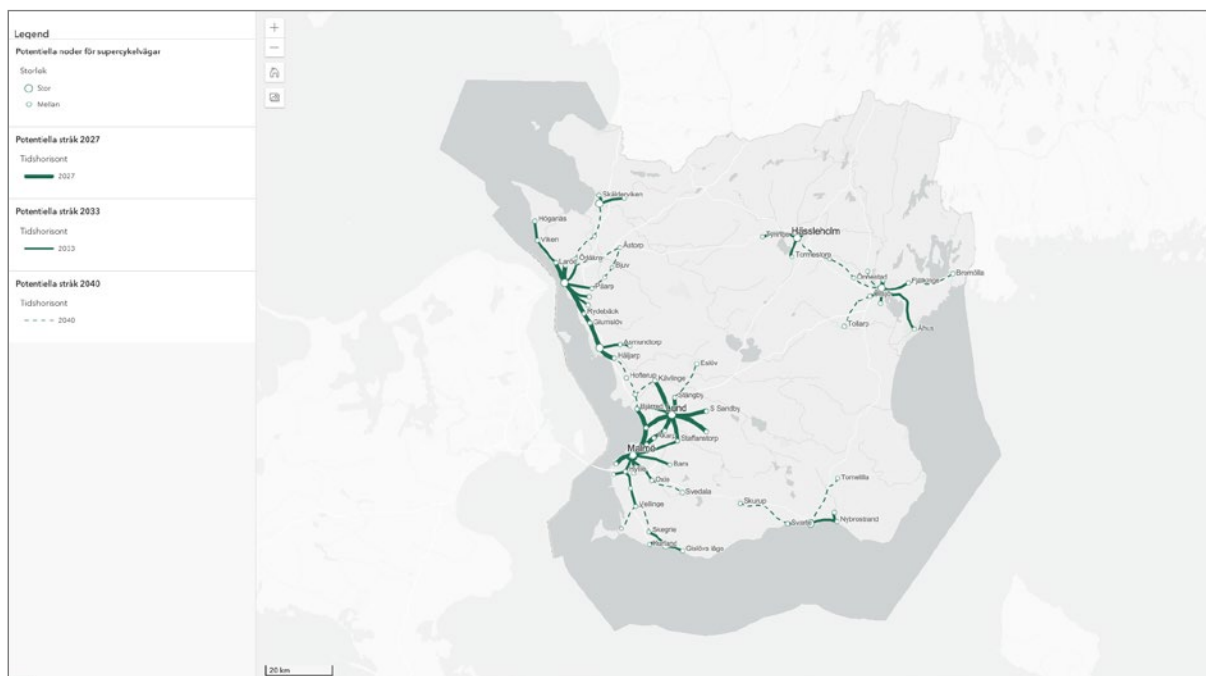

2.1 Hållbart resande

Det är viktigt att fortsätta satsa på att bygga ut och förbättra cykelinfrastrukturen. Det finns en stor potential att öka det hållbara resandet och kollektivtrafikens attraktivitet genom att stärka kopplingar för gång, cykel och bil till kollektivtrafikens bytespunkter. Cykeln fyller dessutom en viktig funktion för att ta sig inom och mellan byar och städer.

Skånes supercykelvägar är en viktig del i ett sammanhängande hållbart transportsystem och bidrar till att skapa ökad tillgänglighet och valfrihet för dem som bor

i städernas utkant eller i samhällena runt omkring. Det är viktigt att supercykelvägarna beaktas i den fysiska planeringen så att de kan utvecklas till konkurrenskraftiga och välkända cykelvägar som erbjuder hög framkomlighet, komfort, trafiksäkerhet och trygghet. Arbetet med utveckling av supercykelvägar i Skåne behöver ske i tät dialog med berörda kommuner samt Trafikverket. Fortsatta satsningar behövs på att förbättra cykelinfrastrukturen i Skåne. Trafikmiljön för cyklister och tillgängligheten med cykel till viktiga målpunkter inom tätorter behöver bli bättre.

Potentiella supercykelvägar i Skåne.

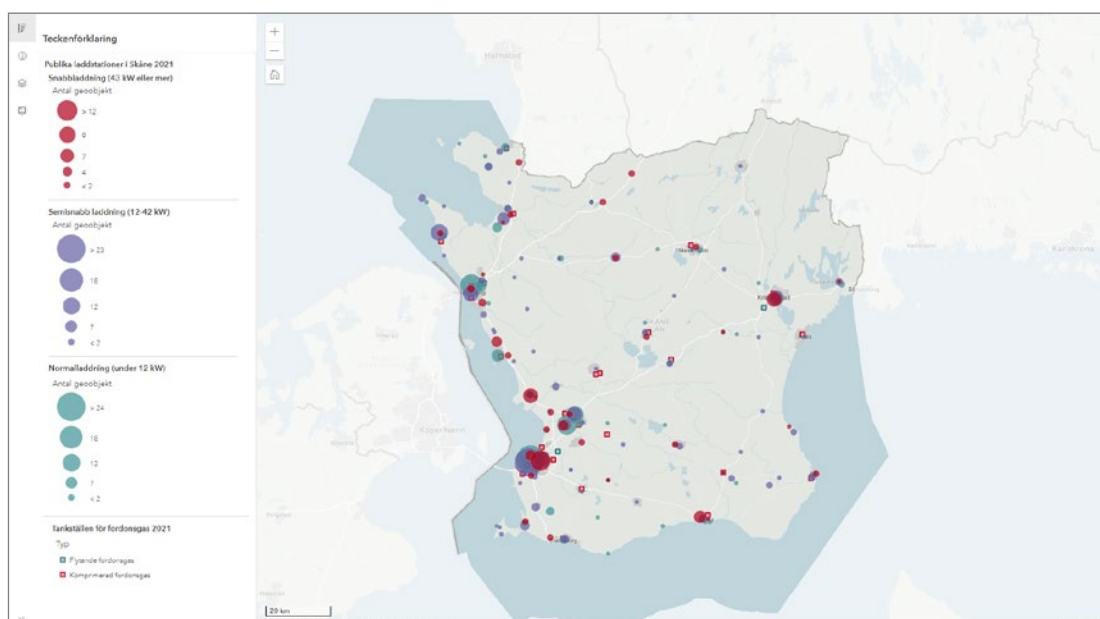
[Öppna som interaktiv karta här.](#)

Det är viktigt att skapa hållbara förutsättningar för biltrafiken, inte minst som ett viktigt komplement som kan utöka kollektivtrafikens upptagningsområde. Därför behövs attraktiva pendlarparkeringar i anslutning till kollektivtrafik samt större tillgång till infrastruktur för tankning av fossilfria drivmedel och publik laddning för elfordon.

Genom att synliggöra nya resmöjligheter, ompröva invanda resebeteenden och öka acceptansen för fossilfria drivmedel och elfordon kan efterfrågan på hållbara trafiklösningar öka. Attityd- och beteendepåverkan

behövs för att transportsystemet ska kunna användas mer effektivt. Samverkan behöver ske mellan Region Skåne, Trafikverket och de skånska kommunerna.

Skåne behöver dra nytta av teknikutvecklingen och den starka innovationskraft som finns i regionen för att gynna det hållbara resandet. Det innebär att Region Skåne, kommunerna och andra aktörer behöver vara aktiva i att tillämpa den tekniska utvecklingens fördelar. Skåne behöver fortsatt vara en innovativ region som fungerar som testbädd för nya tekniska lösningar.

Hållbara drivmedel: publika laddstationer och tankställen för fordonsgas 2021.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

2.1 HÅLLBART RESANDE

Planeringsprinciper

2.1 i - Satsa på stärkt infrastruktur för fotgängare och cyklister och stärk deras roll i samhällsplaneringen. Förbättra kopplingar för gång och cykel till kollektivtrafiken.

2.1 ii - Bygg ut och förbättra den regionala cykelinfrastrukturen och genomför satsningar på de regionala supercykelvägarna.

2.1 iii - Skapa förutsättningar för hållbar bilanvändning och stärk bilens roll som anslutningsfärdmedel till kollektivtrafik.

2.1 iv - Använd attityd- och beteendepåverkan för ett effektivare nyttjande av transportsystemet

2.1 v - Ta vara på möjligheterna med den tekniska utvecklingen inom transportsektorn.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – huvudaktör
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – påverkan

Koppling till delmål i Agenda 2030

- 4.7** - utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap
- 9.1** - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer
- 9.4** - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet
- 9.5** - öka forskningsinsatser och teknisk kapacitet inom industrisektorn
- 11.A** - främja nationell och regional utvecklingsplanering
- 12.8** - öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar

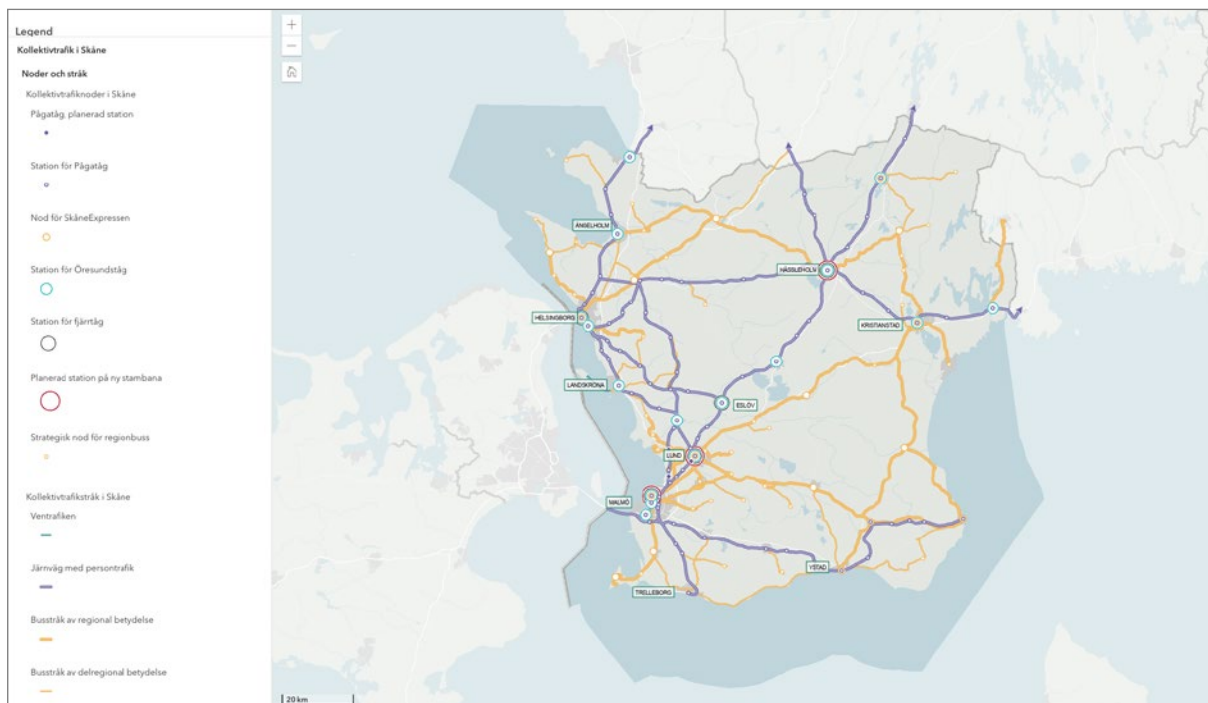

2.2 Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken är ett verktyg för att binda samman Skåne. En central utgångspunkt för att Skånes flerkämiga Ortsstruktur ska kunna nyttjas optimalt är att de regionala kärnorna och tillväxtmotorerna är väl sammankopplade. Kollektivtrafiken bidrar till hållbart resande och är viktig för att ge så många skåningar som möjligt tillgång till arbetstillfällen, utbildning, service och rekreation.

Framkomligheten för kollektivtrafiken behöver förbättras. Stora satsningar kommer att göras inom kollektivtrafiken de kommande åren avseende infrastruktur, trafikering och

nya koncept. Utöver att säkerställa viktiga investeringar är det viktigt att Region Skåne och kommunerna tillsammans verkar för att kollektivtrafiken får en strukturbildande roll vid tätortsutbyggnad så att utbyggnad i första hand sker i lägen där tillgängligheten till kollektivtrafiken är god. Tågtrafiken och de regionala superbustråken har en särskilt stor strukturbildande potential. Den regionala kollektivtrafiken är även viktig för Skånes nationella och internationella tillgänglighet genom kopplingen till stationer med fjärtrafik samt till de större flygplatserna och hamnarna.

Kollektivtrafikstråk i Skåne.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

2.2 KOLLEKTIVTRAFIK

Planeringsprinciper

2.2 i - Inkludera kollektivtrafiken i ett tidigt skede i planeringen och verka för att den får en strukturbildande roll vid tätortsutbyggnad.

2.2 ii - Agera gemensamt för att förmå staten att genomföra nödvändiga investeringar i infrastruktur samt förebyggande underhåll av väg och järnväg.

2.2 iii - Verka för att tillgodose kollektivtrafikens behov av ytor gällande spårreservat, depåer och stationer i den fysiska planeringen.

2.2 iii - Prioritera kollektivtrafikens framkomlighet både i och utanför tätorter.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – huvudaktör
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – påverkan
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

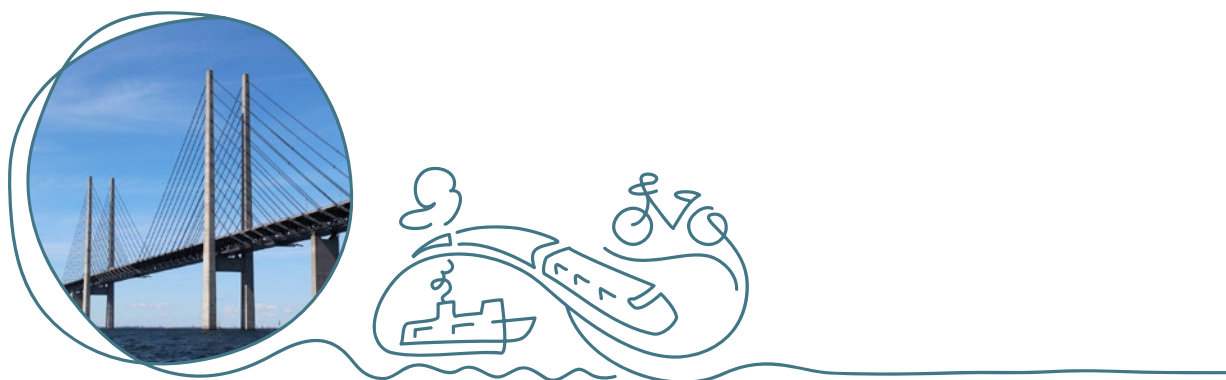
Koppling till delmål i Agenda 2030

9.1 - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

9.4 - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet

11.2 - tillgängliggör hållbara transportsystem för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

2.3 Gränsöverskridande transporter

Planering av nya stambanor som avser att förbinda storstadsregionerna pågår. Utbyggnaden av två nya spår Hässleholm-Lund kommer att ge kortare restider och förbättra tillgängligheten inom Skåne samt frigöra kapacitet för utvecklad gods- och persontrafik på den befintliga stambanan genom överflyttning av långväga persontågstrafik. Stambanorna är viktiga för hela Skåne och en förutsättning för att realisera en utökad trafik. Det är viktigt att redan nu beakta hur de kommer att påverka regionens utveckling. Skåne behöver gemensamt verka för att satsningen på stambanorna genomförs på ett sätt som bidrar till lokal, regional och nationell utveckling.

Utan mer kapacitet riskerar Öresund att bli en flaskhals mellan södra och norra Europa. Fehmarn Bältförbindelsen med ny motorväg och järnväg mellan Danmark och Tyskland öppnas år 2029 och väntas skapa nya möjligheter, framför allt för att öka godstransporterna men även personresande med tåg, vilket får betydelse för Skåne och Sverige. Förutsatt att åtgärder genomförs visar undersökningar att Öresundsbrons kapacitet för järnvägstransporter blir tillräcklig, åtminstone vid

förväntad utveckling. För tågtrafiken över Öresund är det av största vikt att flaskhalsarna vid Öresundsbrons landanslutningar på båda sidor åtgärdas. Om kollektivtrafikresandet ökar enligt färdmedelsfördelningsmålet och målprognoser kommer ny fast förbindelse att behövas redan före år 2050 även ur ett kapacitetsperspektiv. En Öresundsmetro kan då avlasta Öresundsbron genom att ta hand om det lokala resandet. Den fasta förbindelsen mellan Helsingborg och Helsingör syftar till att stärka integrationen inom Öresundsregionen, förstora arbetsmarknadsregionen samt skapa ett robustare och mindre sårbart transportsystem över Öresund. Förbindelsen kommer också att frigöra kapacitet på Öresundsbron.

2.3 GRÄNSÖVERSKRIDANDE TRANSPORTER

Planeringsprinciper

2.3 i - Stärk tillgängligheten för gränsöverskridande persontransporter och verka för genomförande av Skånebildens. Fortsätt att samverka inom Skåne, Öresundsregionen och södra Sverige om viktiga prioriteringar och satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik..

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – påverkan
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

- 9.1** - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer
- 9.4** - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet
- 11.2** - tillgängliggör hållbara transportsystem för alla
- 17.14** - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling
- 17.16** - stärk det globala partnerskapet för hållbar utveckling

2.4 Godstransporter

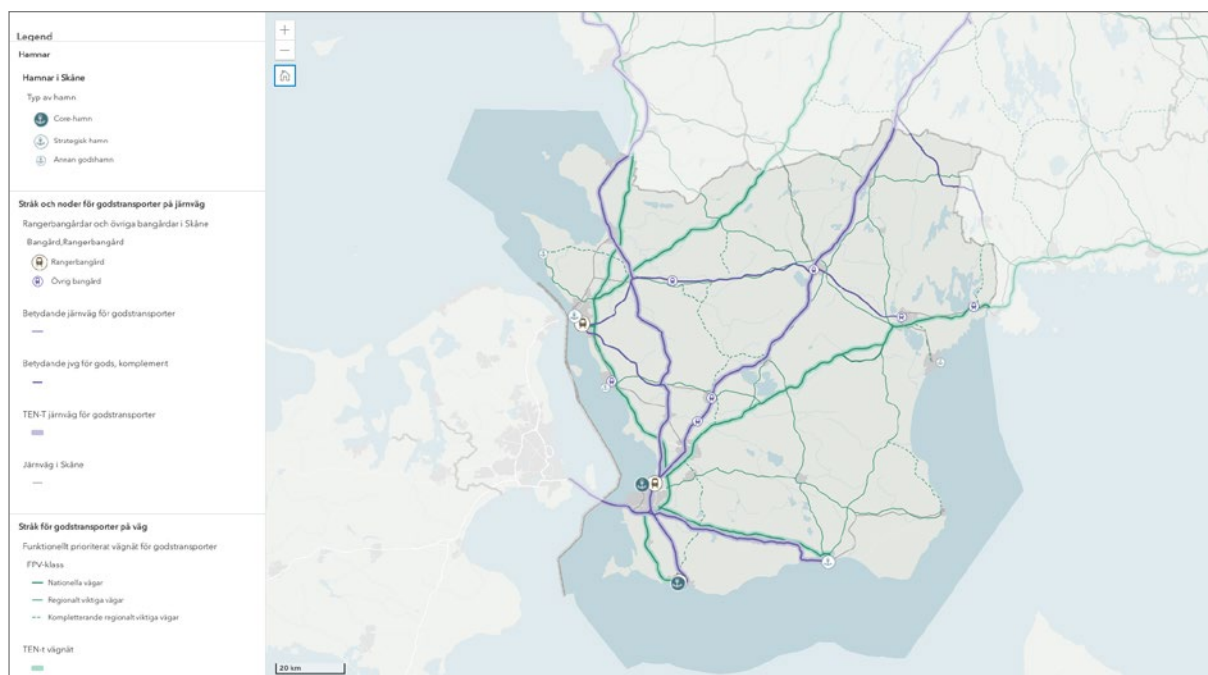
Skåne är en transitregion som skapar förutsättningar för utrikeshandeln i Sverige. En minskning av transittrafikens negativa påverkan i form av trängsel, vägslitage, klimat- och miljöbelastning och buller krävs. För att klara ökande volymer och samtidigt leva upp till regionala och nationella miljö- och klimatmål behövs ett regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor. En betydligt större andel av godset som kommer in i Skåne behöver transporteras miljövänligare och effektivare. Det betyder att godset behöver transporteras med sjöfart närmare sin slutdestination, på järnväg och i fordon med fossilfria drivmedel, vilket innebär att järnvägs- och lastbilstransporter i Skåne behöver utvecklas. Det ska vara enkelt att kombinera de olika trafikslagen till en effektiv kedja.

Godstransporterna i tätorter behöver vara energieffektiva och bidra till att skapa en attraktiv och trivsamt stads- miljö. Satsningar på exempelvis omlastningsterminaler och samordnad varudistribution minskar lastbilstrafiken i städerna, miljö- och klimatbelastningen blir lägre, bullret minimeras och stadsmiljön blir mer attraktiv.

I Skåne finns några av Sveriges största hamnar. Malmö och Trelleborg är två av fem svenska stomhamnar som har pekats ut som särskilt viktiga inom det transeuropeiska transportnätet, TEN-T. Skåne har ytterligare två TEN-T hamnar, Helsingborgs hamn och Ystad hamn, som ingår i det övergripande TEN-T- nätet. I Skåne finns allmänna hamnar med godshantering även i Åhus och Landskrona. Det är därmed av europeiskt, nationellt och regionalt intresse att säkerställa den långsiktiga funktionen i godstransportsystemet till och genom Skåne samt tillgängligheten till hamnarna. Kapacitets- utnyttjandet på Öresundsbron och redundans i järn- vägsnätet för gränspassager är centrala frågor.

En viktig fråga för Skåne och Sverige är att säkerställa tillräcklig kapacitet och funktionalitet för rangering i södra Sverige. Den väntade ökningen av gods och godståg över Öresundsbron kommer att ställa högre krav på både Malmö godsbangårds kapacitet och kombiterminal- kapaciteten i Skåne. Malmö godsbangård är nära sitt kapacitetstak idag, vilket har medfört att den regionala rangeringen har flyttat till Helsingborg med interna transporter mellan de två bangårdarna för att hantera flödet. En avvägning för vilka järnvägsfunktioner som måste ligga på Malmö godsbangård behöver göras och i ett planeringsperspektiv är perioden kort fram till när Fehmarn Bält öppnar 2029. Ett alternativ är att flytta rangerbangården till en annan plats i Skåne. Frågan berör många aktörer och Region Skåne har en viktig samordnande roll.

Infrastruktur för godstrafik i Skåne.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

2.4 GODSTRANSPORTER

Planeringsprinciper

- 2.4 i** - Prioritera åtgärder för att föra över en större andel av transittrafiken till järnväg och sjöfart.
- 2.4 ii** - Säkerställ tillgänglighet för gränsöverskridande godstransporter och den långsiktiga funktionen i godstransportsystemet samt tillgängligheten till hamnarna.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

- 9.1** - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer
- 11.2** - tillgängliggör hållbara transportsystem för alla
- 13.2** - integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

3. Grönstruktur

Skåne har en flerkärnig grönstruktur med grönområden och stråk. En fungerande grönstruktur är värdefull ur samtliga hållbarhetsdimensioner och bistår samhället med viktiga ekosystemtjänster. Det skånska landskapet med skog, åkermark, sjöar, vattendrag och kust har också stor betydelse för regionens identitet och attraktionskraft. Stora delar av Skåne har en mycket begränsad tillgång till grönstruktur och allemansrättsligt tillgänglig mark då stora arealer består av jordbruksmark. I andra delar finns god tillgång till skog och natur.

När regionen utvecklas och befolkningen växer blir trycket på markens användning allt högre och befintliga vattenresurser kommer att behöva räcka till fler.

Klimatförändringarna innebär ökade påfrestningar för ekosystem, arter och i förlängningen Skånes förmåga att upprätthålla biologisk mångfald och en hållbar produktion av ekosystemtjänster.

Den förväntade utvecklingen av grönstrukturen innebär att kommunerna och andra aktörer behöver ha framförhållning och ett regionalt helhetsperspektiv i planeringen, likt den vid trafikinfrastruktur och bebyggelsestruktur.

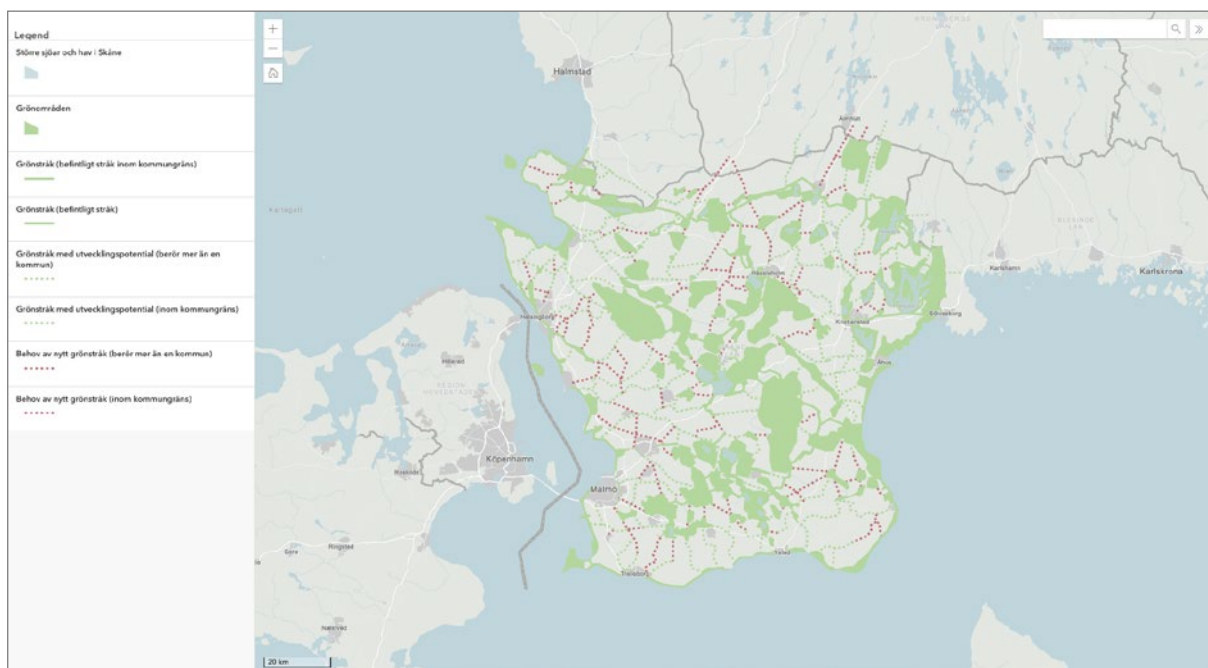
3.1 Regionala grönområden och stråk

Den regionala grönstrukturen består av grönområden och grönstråk vars funktioner innefattar både ekologiska och rekreativa värden. Dessa områden och stråk består av ytor med vatten och vegetation och finns både i natur- och kulturlandskapet och i den byggda miljön. Den regionala grönstrukturen sträcker sig över administrativa gränser. Det är därför viktigt att se till helheten och planera för att skapa ett finmaskigare nät av grönstråk genom att förbättra de befintliga stråken, utveckla nya där det saknas och hantera barriäreffekter. En bred sektorsövergripande samverkan mellan utvecklingsaktörerna är nödvändig för en positiv utveckling av Skånes grönstruktur.

kraftigt mot förändringar och finnas i funktionella, geografiska nätverk. De stora regionala grönområdena är värdefulla för hela Skåne och kommer att få en allt större betydelse i takt med att Skånes befolkning ökar.

Att säkerställa att det långsiktigt finns grönstruktur av tillräcklig kvalitet och kvantitet är avgörande för hälsa, livskvalitet och en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning som ger värden för hela regionen. Det är därför viktigt att skydda och utveckla den regionala grönstrukturen, både i landskapet och i tätorterna samt att stärka kopplingen där emellan. Kulturmiljöperspektivet kan vara ett stöd för utvecklingen.

För att naturen ska kunna förse samhället med nödvändiga ekosystemtjänster måste den vara varierad, motstånds-

Grönstruktur i Skåne. Kartan visar Skånes grönstruktur och dess utvecklingsmöjligheter i ett regionalt perspektiv.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

3.1 REGIONALA GRÖNOMRÅDEN OCH STRÅK

Planeringsprinciper

3.1 i - Skydda och utveckla regionala grönområden och stråk med höga natur- och friluftslivsvärden.

3.1 ii - Verka för att utveckla ett sammanhängande och finmaskigt nät av grönstråk.

3.1 iii - Verka för att minska barriäreffekter från befintliga vägar och järnvägar samt planera ny infrastruktur och bebyggelse så att dessa inte blir barriärer för rekreativa och ekologiska samband.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan - stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.5 - skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

15.9 - integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling

3.2 Biologisk mångfald och grön infrastruktur

Skåne är den artrikaste regionen i landet men har också flest hotade arter. Flest rödlistade arter är knutna till jordbruks- och skogsmiljöer. Den biologiska mångfalden påverkas starkt av hur mark och vatten planeras och används. Arter har under senare år trängts undan av bland annat exploatering och ett produktionsinriktat jord- och skogsbruk. Fragmentering och barriärer i landskapet innebär att arter har svårt att röra sig mellan olika områden som de är beroende av. Klimatförändringarna innebär ett stort hot mot den biologiska mångfalden, bland annat genom förlorade habitat och ökad risk för att främmande växt- och djurarter ska sprida sig.

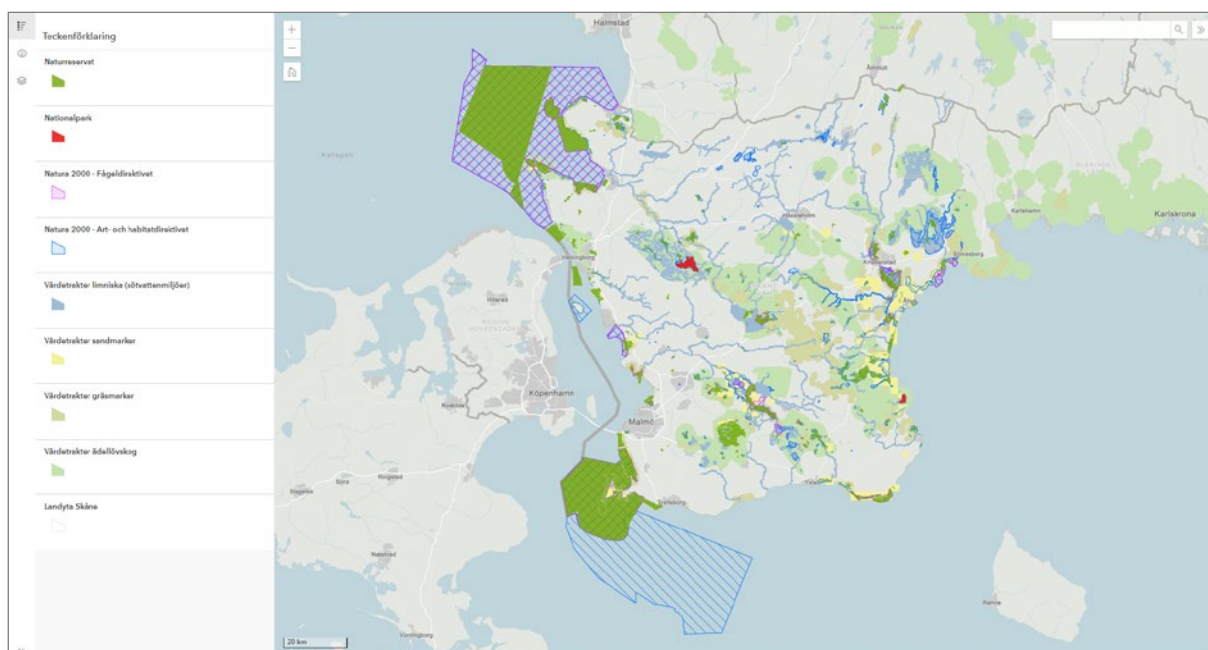
I Skåne behövs det en mångfald av ekosystem med god anpassningsförmåga och motståndskraft mot förändringar som också tar hänsyn till egenvärdet hos olika arter. Det behövs aktiva insatser för att bibehålla, skydda och utveckla Skånes gröna infrastruktur, biologisk mångfald och ekosystemtjänster, både på land och i

havet. Prioriterade biotoper i Skåne är gräsmarker, sandmarker, ädellövskog, ädellövträd i det öppna landskapet, marina miljöer, vattendrag, sjöar, alsumpskogar och våtmarker. För att behålla den biologiska mångfalden och dess ekosystemtjänster behövs en välfungerande grön infrastruktur där värdekärnor och värdestråk kopplas samman med gröna länkar. Många små förändringar kan sammantaget leda till en stor påverkan. Genom att se helheten, planera sektorsövergripande och samplanera bebyggelse, trafik och grönstruktur kan negativa konsekvenser undvikas.

Planeringsunderlag

[Handlingsplan för grön infrastruktur](#)

[Naturvårdsplan för Skåne 2021](#)

Skyddad natur i Skåne.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

3.2 BIOLOGISK MÅNGFALD OCH GRÖN INFRASTRUKTUR

Planeringsprinciper

3.2 i - Planera med utgångspunkt från att stärka den gröna infrastrukturen och främja biologisk mångfald.

3.2 ii - Skapa förutsättningar för välfungerande ekosystem, både kvantitativt och kvalitativt, i landskapet, i bebyggd miljö och i havet.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.5 - skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

15.9 - integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

15.A - öka de finansiella resurserna för att bevara och hållbart nyttja ekosystem och biologisk mångfald

3.3 Friluftsliv

Friluftsliv och rekreation har mycket stor betydelse för folkhälsa, fysisk aktivitet, stressåterhämtning, inläring, välbefinnande och turism. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv representerar grönstrukturens möjligheter till rekreation och friluftsliv stora värden. Riksdagens mål om tillgänglig natur för alla innebär att alla människor ska ha möjlighet att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet. Områden med betydelse för friluftslivet behöver skyddas och utvecklas.

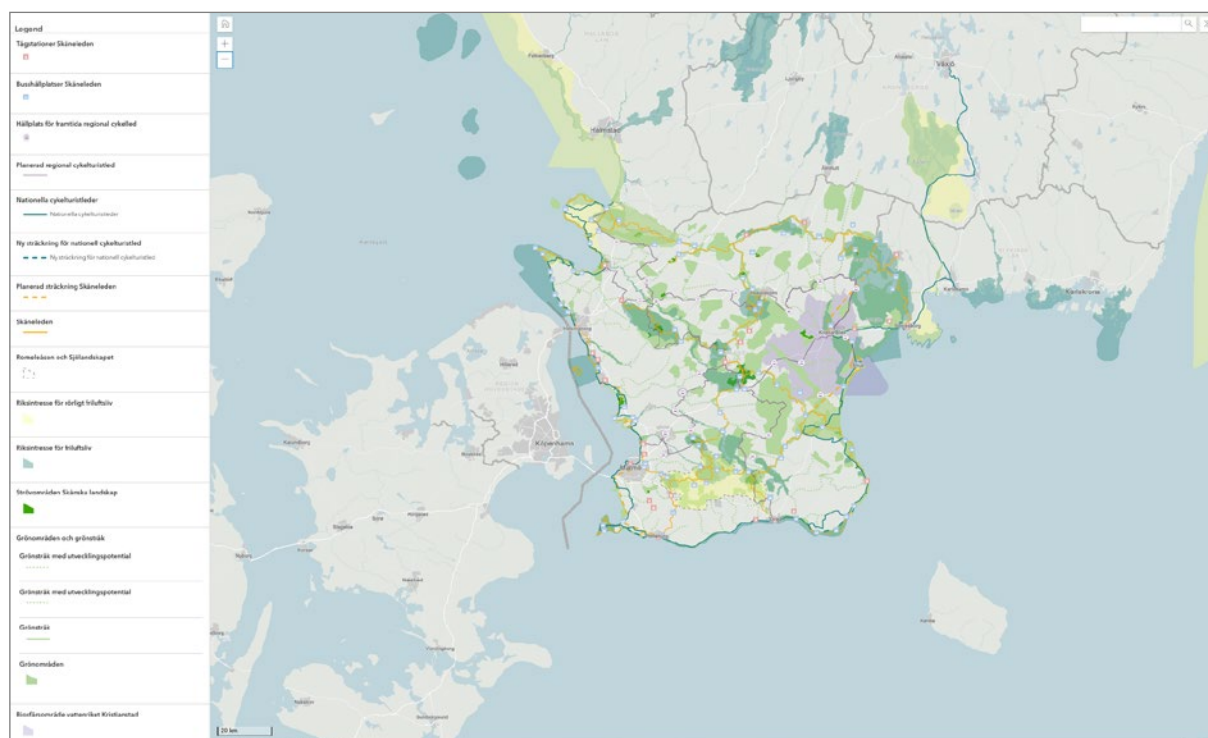
Många friluftsaktiviteter sker på privat mark med allemansrätten som grund. Skåne är ett av Sveriges mest tätbefolkade områden och andelen allemansrättsligt tillgänglig mark är liten jämfört med många andra delar av Sverige och den är ojämnt fördelad. Tillgången är sämre i de delar av Skåne där befolkningen är störst och ökar mest, medan det i skogsbygden finns stora områden med allemansrättsligt tillgänglig mark med betydande värden för rekreation och besöksnäring. All allemansrättslig mark är dock inte lika tillgänglig, vilket kan bero på barriärer, markanvändning och störningar. Tillgängligheten i natur- och kulturlandskapet behöver öka, både för befolkningen i stort och för särskilda grupper. En annan viktig faktor för att tillgängliggöra friluftslivet för alla är att förbättra kopplingen till naturen med kollektivtrafik.

I Skåne finns det ett antal områden som är iordningställda för friluftslivet med markerade stigar, parkering med mera. Många av naturreservaten är avsatta med

tanke på friluftslivet och det finns tre nationalparker anpassade för att ta emot större mängder besökare. Stiftelsen Skånska landskap förvaltar 19 strövområden med regional betydelse för friluftslivet samtidigt som flertalet kommuner förvaltar områden särskilt avsatta för friluftslivet. Skånes kuster, sjöar och vattendrag har stor betydelse för friluftsliv och turism.

Tätortsnära natur för det nära, vardagliga friluftslivet och dagsutflykter, som är lätt att nå med cykel eller kollektivtrafik, är ett viktigt komplement till den regionala grönstrukturen. Det finns även ett stort behov av att skapa mer tillgänglig mark för rekreation i tätbebyggda områden.

Exploatering för exempelvis bebyggelse, ny infrastruktur och täkter kan påverka friluftslivet negativt. De stora ströv- och vandringsområdena bör så långt möjligt utgöras av tysta områden och skyddas från buller och ljusföroreningar. Det finns även ett ökande tryck på Skånes natur- och friluftsområden. Skåne kan komma att bli ett allt större besöksmål för besökare från andra delar av Sverige och internationellt samtidigt som befolkningen i Skåne ökar och det finns ett växande intresse för friluftsliv.

Friluftsliv i Skåne.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

3.3 FRILUFTSLIV

Planeringsprinciper

- 3.3 i** - Synliggör och ta hänsyn till friluftslivets och turismens intressen i den regionala och kommunala planeringen samt ge fler områden av regional betydelse för friluftslivet ett långsiktigt skydd.
- 3.3 ii** - Öka tillgängligheten för rekreation och friluftsliv i natur- och kulturlandskapet.
- 3.3 iii** - Förbättra tillgången till tätortsnära natur för nära, vardagligt friluftsliv och kortare utflykter.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

- 8.9** - främja gynnsam och hållbar turism
- 11.7** - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla
- 11.A** - främja nationell och regional utvecklingsplanering
- 15.1** - bevara, restaurera och säkerställa hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten
- 15.5** - skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer
- 15.9** - integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning
- 15.A** - öka de finansiella resurserna för att bevara och hållbart nyttja ekosystem och biologisk mångfald

3.4 Regionala vandrings- och cykelleder för rekreation och turism

Skåne har ett stort och regionalt sammanhållet system av leder för vandring och cykling. Vandringsleden Skåneleden och de tre nationella cykellederna Kattégattleden, Sydkustleden och Sydostleden tangerar Skånes kust, besöksvärda natur- och kulturområden, går genom stads- och byliv, via tätortsnära naturområden och ut i den skånska varierade naturen. I Skåne planeras också tre regionala cykelleder för rekreation och turism etableras som komplement till de nationella lederna. De beräknas invigas 2023.

För att gynna rekreation, friluftsliv och turism i Skåne är det viktigt att stärka ledinfrastrukturen och kopplingarna mellan befintlig kollektivtrafik och målpunkter i naturen. Detta arbete behöver intensifieras. En stor del av lederna går att nå med kollektivtrafik och det görs kontinuerligt insatser för att öka tillgängligheten, bland annat genom att leder dras om i nya sträckningar för att angöra fler buss- och tågstationer.

Ett utvecklat nät av rekreativa leder behöver binda ihop stad och land för att stärka invånarnas tillgång till natur och möjlighet till fysisk aktivitet och rekreation. Det finns även stor potential för Skåne att utveckla friluftslivsutbudet med exempelvis paddelleder och mountainbikeleder för att skapa ett mångfacetterat friluftsliv och uppmuntra till att välja en hälsosam och aktiv vardag.

När en led pekats ut och fastställts är det viktigt att den tas med i relevanta planer och strategier för att få genomslag och skapa mervärde för Skåne och kommunerna. Lederna redovisas i kartan Friluftsliv i Skåne

3.4 REGIONALA VANDRINGSLEDER- OCH CYKELLEDER FÖR REKREATION OCH TURISM

Planeringsprinciper

3.4 i - Synliggör och ta hänsyn till de nationella och regionala lederna för cykling och vandring i den kommunala fysiska planeringen.

3.4 ii - Förbättra närheten till Skånes natur- och kulturmiljöer genom hållbart resande för att gynna friluftsliv och turism.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap

Koppling till delmål i Agenda 2030

9.4 - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

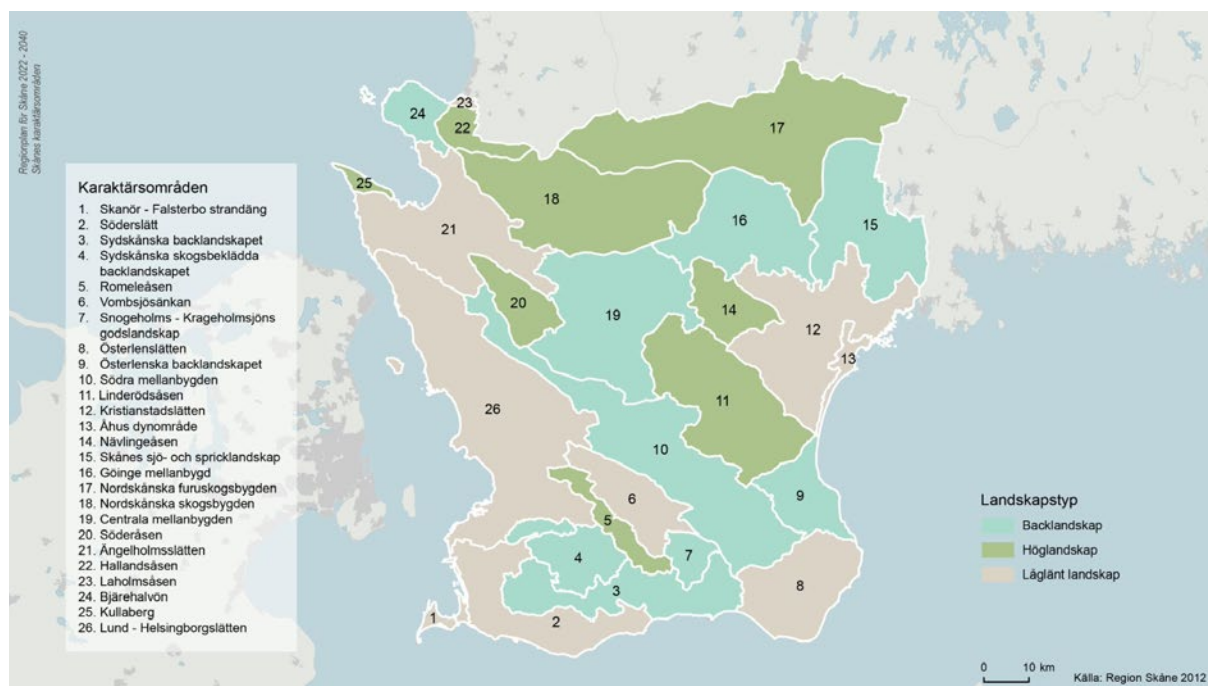
11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

3.5 Landskap, jordbruk och skogsbruk

Skåne har mycket värdefull mark, både bestående av bruksvärd åkermark och fina naturområden. Det finns en stor variation av naturtyper och landskapstyper med betydande värden för Skånes identitet och attraktionskraft, bosättning, turism och näringsliv. Olika delar av Skåne har

olika naturgeografiska och kulturhistoriska förutsättningar. Skånes karaktärsområden är en bra utgångspunkt för att kunna ta hänsyn till dessa värden och förutsättningar i den fysiska planeringen.

Skånes karaktärsområden.

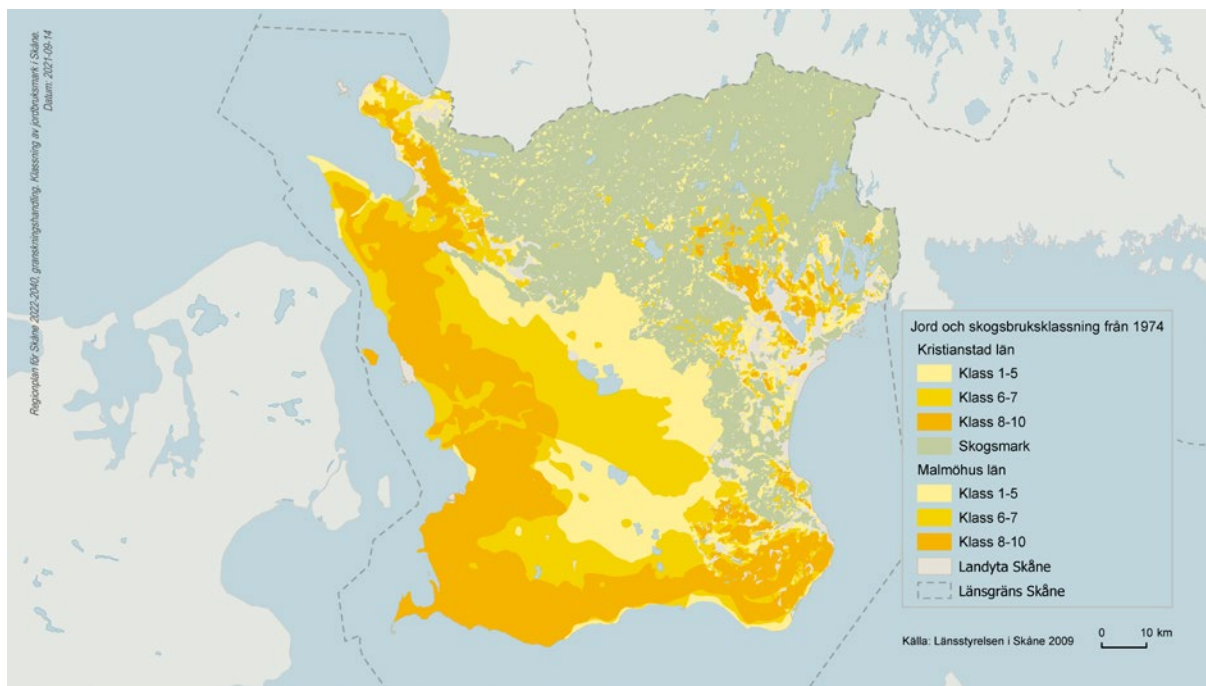
[Öppna kartan som PDF här.](#)

Att hushålla med Skånes jordbruks- och skogsmark är en förutsättning för en långsiktigt hållbar markanvändning. Skånes jordbruksmark är en begränsad resurs. Befolkningstillväxten i Skåne innebär ett ökat behov av att försörja fler vilket ställer krav på möjligheten till att öka livsmedelsproduktionen i regionen. De kumulativa konsekvenserna av exploateringen av jordbruksmark måste ses i ett mellankommunalt, regionalt och nationellt sammanhang över tid och beaktas i den fysiska planeringen. Det är en komplex utmaning som kräver bred samverkan mellan Skånes utvecklingsaktörer. Det finns behov av att utveckla odlingslandskapet kvalitativt med mer vegetation och vatten. Anläggning av våtmarker kan minska övergödningen och stärka den biologiska mångfalden i områden med intensivt jordbruk samt minska översvämningsrisker. I delar av Skåne med brist på närhet till rekreationsområden kan jordbrukslandskapet utvecklas för att möta behovet. Utvecklingen måste ske med hänsyn till jordbrukets behov.

Skånes yta är till 38 procent täckt av skog, varav merparten är produktiv skogsmark. Den skånska skogen är en betydande resurs såväl ekonomiskt och socialt

som miljömässigt. Trots att miljöarbetet både i och för skogen utvecklas positivt är det inte tillräckligt. Det finns en mycket rik biologisk mångfald som framför allt är knuten till löv- och ädellövsmiljöer och i viss mån till tallskog. I Skåne uppgår ädellövskog till knappt 20 procent av skogsarealen. Det finns en variationsrik skog med mycket höga rekreationsvärden, men all allemansrättslig skogsmark är inte lika tillgänglig. Skogsplanteringar av gran är i många fall både otillgängliga och fattiga på naturvärden.

Klimatförändringarna innebär ökad risk för skador på jord- och skogsbruk exempelvis genom mer extrema väderhändelser men också på grund av att tillgången på vatten minskar samtidigt som jordbrukets vattenbehov kan komma att öka. Ökat upptag av koldioxid i skog och mark är en strategi för att minska Skånes nettoutsläpp av växthusgaser.

Jordbruksmark i Skåne. Klassificeringen gjordes 1974 i f.d. Kristianstads län respektive Malmöhus län. Av kartan framgår att den mest produktiva jordbruksmarken är koncentrerad till västra och södra Skåne.

[Öppna kartan som PDF här.](#)

3.5 LANDSKAP, JORDBRUK OCH SKOGSBRUK

Planeringsprinciper

3.5 i - Hushålla med och ta hänsyn till Skånes värdefulla jordbruksmark.

3.5 ii - Utveckla odlingslandskapets kvaliteter för biologisk mångfald, vattenfördröjning och infiltration samt rekreation.

3.5 iii - Utveckla Skånes skogar i samverkan mellan olika aktörer. Ta hänsyn till miljö, produktion, rekreation och innovation.

3.5 iv - Planera med hänsyn till Skånes kulturlandskap och landskapskaraktärer och beakta den regionala identiteten som de blågröna strukturerna bidrar till.

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

2.4 - hållbar livsmedelsproduktion och motståndskraftiga jordbruksmetoder

6.4 - effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning

6.6 - skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem

8.4 - förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

12.2 - hållbar förvaltning och användning av naturresurser

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.2 - främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställ utarmade skogar

17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling

3.6 Vatten i landskapet

Kvantiteten av både yt- och grundvatten kommer att minska i Skåne om inte aktiva åtgärder genomförs. Vatten av tillräcklig kvantitet och kvalitet är en förutsättning för att kunna bibehålla en god folkhälsa, livskraftigt jordbruk, hållbar tillväxt i näringslivet samt en biologiskt rik grön infrastruktur för rekreation och turism. Att öka markens vattenhållande förmåga bidrar till att minska effekterna av klimatförändringarna. Åtgärder för att fördröja vattnets tid i landskapet resulterar i att renare vatten når havet samt en bättre livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Utöver detta behövs även åtgärder för att möta utmaningen som kommer med att fler personer ska dela på den gemensamma vattenresursen. En ökad befolkningsmängd kan även innebära att en ökad mängd skräp, mikroföroreningar samt läkemedelsrester når vattendrag och hav. Berörda aktörer behöver proaktivt arbeta med ett "från källa till hav - koncept" för att minska föroreningar och nå utpekade miljö kvalitetsnormer. Gällande miljö kvalitetsnormer kan nås digitalt via vatteninformationssystem Sverige (VISS). Samtliga aktörer i Skåne behöver utöver effektivisering och minimering

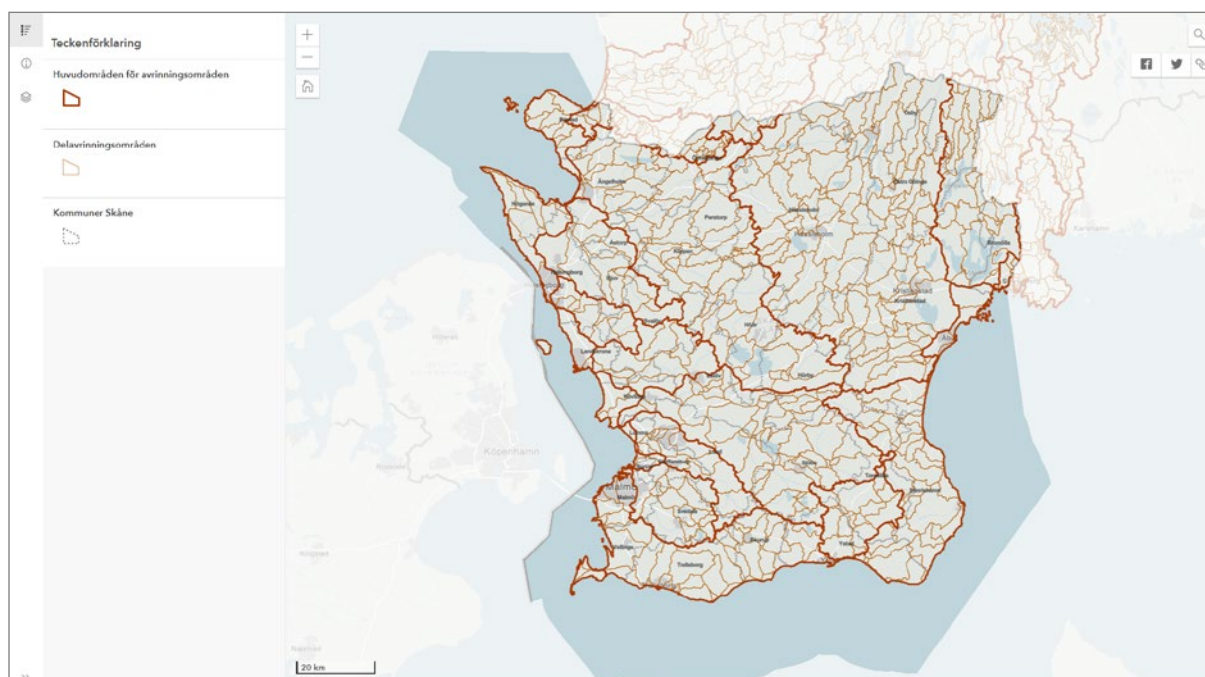
av vattenanvändning även rena sina vattenutsläpp för att nå en cirkulär vattenhantering som möjliggör ökad produktion och nyetableringar i regionen.

Kommunerna har ett stort ansvar att genom sin planering ge vattnet mer utrymme i landskapet och i tätorterna. Vattnet sträcker sig över administrativa gränser och det behövs en bredare samverkan i beslut som berör planering av gemensamt vatten inom avrinningsområdena. Målen för kommunernas vattenåtgärder behöver vara ambitiösa på både kort och lång sikt för att Skåne inte ska hamna i en krissituation med vattenbrist eller få otjänligt dricks- eller badvatten.

Planeringsunderlag

 [VISS](#)

 [Vattenatlas](#)

Avrinningsområden i Skåne och angränsande regioner.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

3.6 VATTEN I LANDSKAPET

Planeringsprinciper

3.6 i - Planera utifrån avrinningsområden.

3.6 ii - Planera för att öka vattnets utrymme och fördröja vattnets tid i landskapet.

3.6 iii - Planera och samordna proaktivt uppströmsarbete (från källa till hav) för att minska skräp, mikroföroreningar och läkemedelsrester utifrån avrinningsområden.

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

6.4 - effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning

6.5 - integrerad förvaltning av vattenresurser

6.6 - skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem

6.B - stöd lokalt engagemang i vatten- och sanitetshantering

12.2 - hållbar förvaltning och användning av naturresurser

17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling

3.7 Havet och kusten

Många intressen och värden behöver samsas i havet och längs Skånes kuster såsom sjöfart, yrkesfiske, energiutvinning, naturvård, rekreation, friluftsliv och turism. Kustlandskapets skiftande karaktär har stor betydelse för identitet och attraktivitet. Den oexploaterade kusten och dess värden är en gemensam resurs för hela Skåne. Havet är starkt påverkat av övergödning, invasiva arter och föroreningar. Klimatförändringarna med stigande havsnivåer påverkar Skånes kustnära natur, bebyggelse och samhällsviktiga funktioner som infrastruktur negativt med ökad erosion och översvämningsrisk. Den långsiktiga målsättningen är ett hav och kust i balans med ekosystem som förser atmosfären med syre, ger habitat till många arter, reglerar väder och klimat samt höjer vår livskvalitet. Fungerande ekosystem och en god miljö är också en förutsättning för de marina och maritima näringarna. Erosionsdrabbade kustområden är en komplex utmaning som kräver bred samverkan om lösningar. De kombinerade effekterna av klimatförändringarna behöver beaktas.

Det behövs brådskande initiativ för ett bättre gemensamt skydd av både Öresund, Östersjön och Kattegatt i synnerhet när det gäller de kumulativa effekterna, det vill säga summan av påverkan av många olika aktiviteter. Länsstyrelsen i Skåne har på uppdrag av regeringen utrett hur behovet av ett marint skydd för Öresund kan tillgodoses.

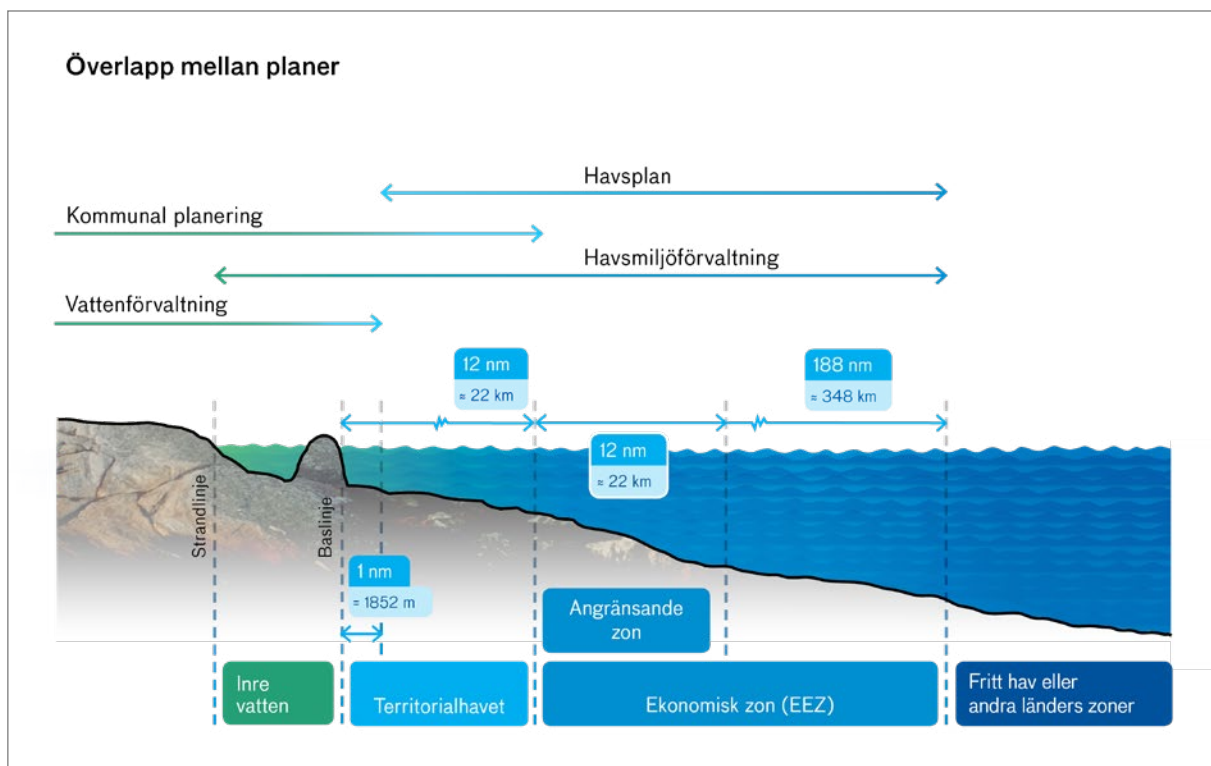
Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har lämnat över förslag till statliga havsplaner för Sverige till regeringen för beslut. Det finns många kopplingar mellan den statliga havsplaneringen och kommunala och regionala frågor. Kustkommunerna har en nyckelroll i havsplaneringen.

Gränser för havsplaneringsområden i Skåne.

[Öppna kartan som PDF här.](#)

Gränser för havsplaneringsområden i Skåne, 1 nautisk mil = 1852 meter. Källa: Havs- och vattenmyndigheten.

3.7 HAVET OCH KUSTEN

Planeringsprinciper

3.7 i - Använd havsplaneringen som verktyg för att skydda värdefulla områden och den biologiska mångfalden i havet och skapa samtidigt förutsättningar för en fortsatt produktion av havets ekosystemtjänster.

3.7 ii - Värna den oexploaterade kusten och dess värden för naturvård, rekreation, friluftsliv, besöksnäring och identitet som en gemensam resurs för hela Skåne.

3.7 iii - Skapa och värna kustnära våtmarker och strandängar som kan översvämmas och mildra erosion.

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

14.2 - skydda och återställ ekosystem

14.5 - bevara kust- och havsområden

14.C - implementera och verkställ den internationella havsrättskonventionen

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.5 - skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

4. Teknisk infrastruktur

Den tekniska infrastrukturen tillgodoser samhällets behov av el, värme, kyla, energigas, dricksvatten och digital uppkoppling samt säkerställer hantering av dagvatten, avloppsvatten och avfall. Hållbar, resilient, robust och säker teknisk infrastruktur kräver framsynt planering och god samverkan mellan många samhällsaktörer inom och utanför Skåne. Skånes invånare och företag måste kunna lita på att den tekniska infrastrukturen levererar med tillräcklighet och tillförlitlighet. Därtill behöver försörjning av el, värme, kyla och energigaser ske med låga utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar som påverkar klimat, miljö och människors hälsa. Dricksvatten ska vara rent och med säker tillgång. Dagvatten, avloppsvatten och avfall behöver hanteras med låg påverkan på miljö, egendom och människors hälsa. Digital uppkoppling behöver ske

med omsorg om hälsa och integritet. Alla system måste ta höjd för klimatförändringar, extremväder och risker för olyckor och intrång.

En stor del av dagens tekniska infrastruktur är ålderstigen och behöver förnyas före 2040 och systemen behöver utvecklas med nya lösningar för att möta och stödja samhällets utveckling. I utvecklingen finns ett behov av mellankommunal, regional och mellanregional samverkan. Därigenom finns möjlighet att säkerställa att alla får lika tillgång till teknisk infrastruktur av god kvalitet. En generell digital omställning är viktig såväl för individen som för det skånska näringslivet.

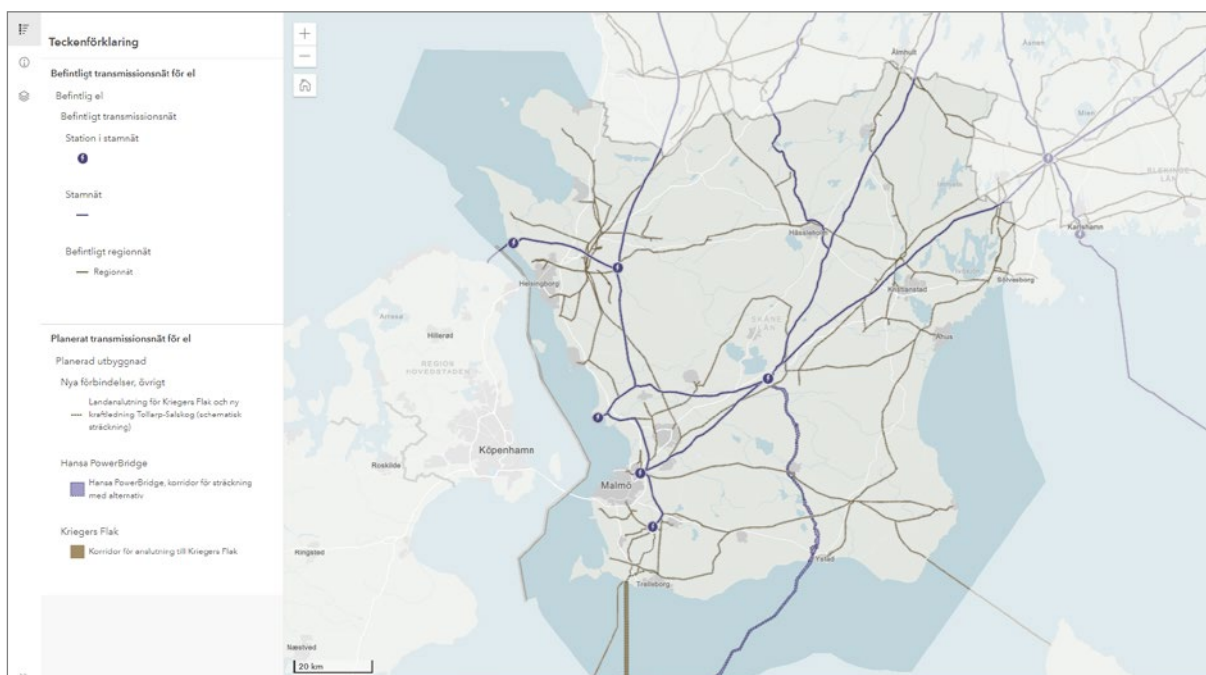

4.1 Energiförsörjning

Utbyggnad av elnät tar lång tid, särskilt på stamnäts- och regionnätets nivå. Det är komplicerade processer med flera inblandade parter och det behövs dessutom tillgång till mark för ledningar och tekniska anläggningar. Det är därför viktigt att utvecklingen av elnäten integreras tidigt i den kommunala fysiska planeringen.

Det är också väsentligt att ta hänsyn till kraftöverföringen i det svenska stamnätet och från utlandet. Skåne har ett stort behov av mer fossilfri elproduktion, dels för att minska risken för kapacitets- och effektbrist i Skåne, dels för att minska elpriset i södra Sverige. Skåne har potential att producera mer energi såsom biogas,

vätgas, solkraft och vindkraft. Det finns ett behov av mer vindkraft på land och till havs. Det finns också stor potential i Skåne att utveckla värme från djupgeotermi och tillvarata spillvärme och återvunnen energi. Utvecklingen av biogas och vätgas kan främjas ytterligare. Möjligheterna är goda i Skåne, men det krävs bland annat att logistiken för distribution av biogas och vätgas till användare är god. Därtill kan åtgärder inom energieffektivisering och en effektivare användning av befintlig infrastruktur underlätta elektrifieringen genom att minska behovet av ny elproduktion och nya elnät. Elektrifieringen behöver även dra nytta av möjligheterna med fortsatt digitalisering.

Transmissionsnät för el i Skåne.

[Öppna som interaktiv karta här.](#)

4.1 ENERGIFÖRSÖRJNING

Planeringsprinciper

4.1 i - Främja utvecklingen av transmissionsnät, regionnät och lokalnät i den fysiska planeringen.

4.1 ii - Främja utbyggnaden av fossilfri energiproduktion.

4.1 iii - Verka för en samsyn i Skåne gällande utveckling av sol- och vindkraft.

Genomförandekategori

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – stöd och samordning
- Dialog och samverkan – påverkan

Koppling till delmål i Agenda 2030

7.1 - tillgång till modern energi för alla

7.2 - öka andelen förnybar energi i världen

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

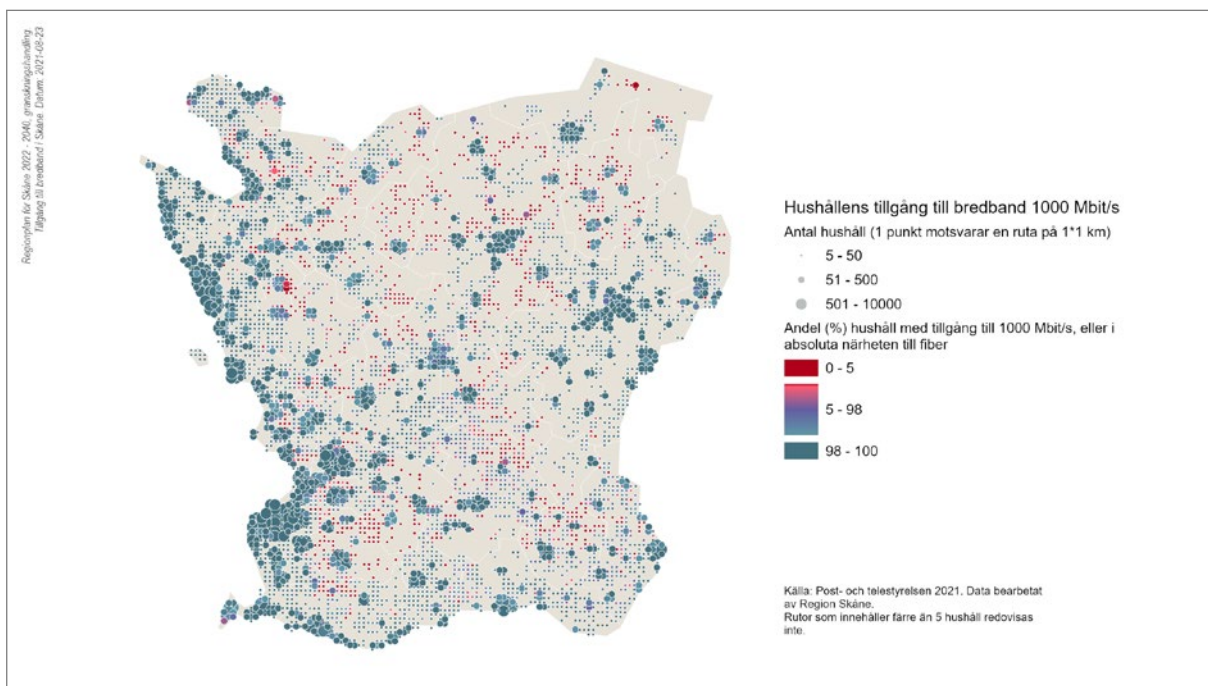
4.2 Digital infrastruktur

För att kunna utveckla möjligheten till boende och verksamhet i hela Skåne är det viktigt med ett utbyggt fibernät. Region Skåne arbetar med utgångspunkt från målsättningarna i den nationella bredbandsstrategin. En robust och väl utbyggd digital infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Under pandemin har många fysiska aktiviteter ersatts av digitala och det är tydligt hur beroende samhället har blivit av den digitala infrastrukturen. En fullt utbyggd digital infrastruktur binder samman hela regionen och är en förutsättning för att digitalisera hälso- och sjukvården och öka samhällets förmåga att erbjuda alla invånare vård på samma villkor.

Den digitala infrastrukturen kan även bidra till ett minskat resande vilket också gör den till en klimatsmart och hållbar lösning. I takt med att den digitala infrastrukturen blir bärare av allt fler samhällskritiska funktioner

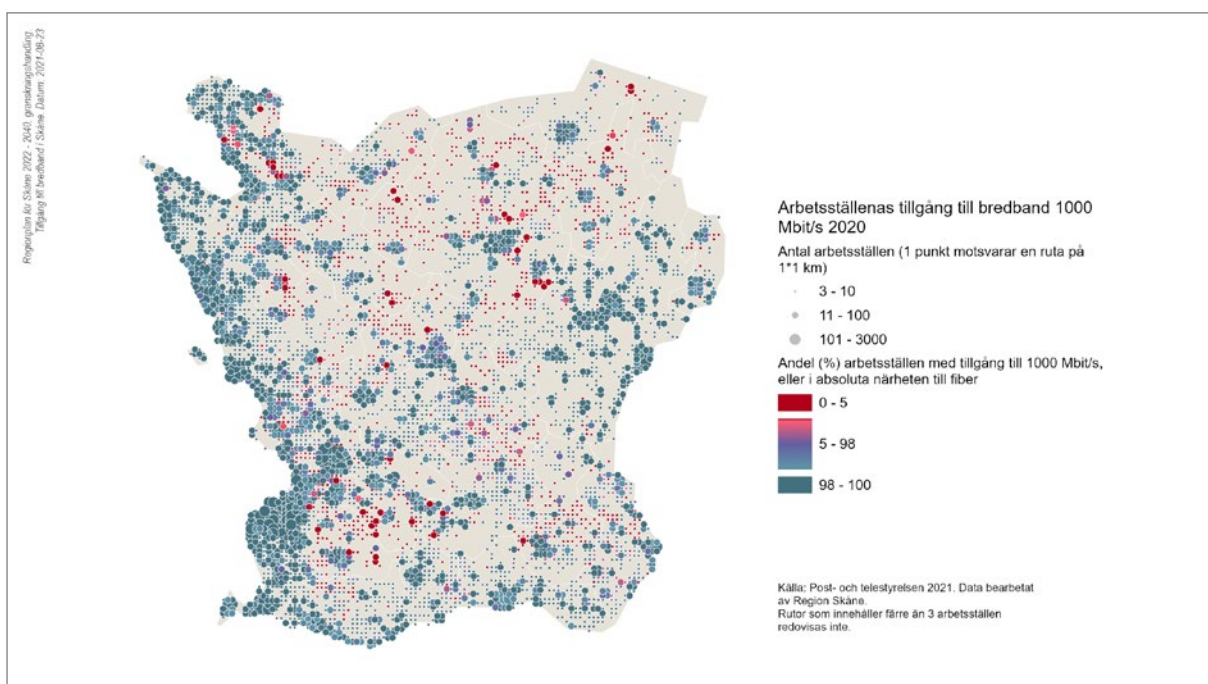
ökar också behovet av att trygga såväl robusthet som säkerhet. Infrastrukturen måste vara tillförlitlig och ha hög säkerhet för överföring av känslig information.

I Skåne finns utmaningarna avseende utbyggnad av bredbandsinfrastruktur framför allt på landsbygden, där långa avstånd till stamnät ökar produktionskostnaden och minskar det kommersiella intresset. För att undvika en digital klyfta mellan stad och land behöver utbyggnaden av digital infrastruktur vara en naturlig del av samhällsplaneringsprocessen på såväl kommunal, regional och nationell nivå.

Andel hushåll per ruta (1x1 km) som har tillgång till bredband inklusive absolut närhet till bredband 1000 Mbit/s.

[Öppna kartan som PDF här.](#)

Andel arbetsställen per ruta (1x1 km) som har tillgång till bredband inklusive absolut närhet till bredband 1000 Mbit/s.

[Öppna kartan som PDF här.](#)

4.2 DIGITAL INFRASTRUKTUR

Planeringsprinciper

4.2 i - Främja utbyggnad av digital infrastruktur på landsbygden.

4.2 ii - Planera för ökad digital robusthet och säkerhet för att säkra samhällskritiska funktioner.

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

5.B - Stärk kvinnors roll med hjälp av teknik

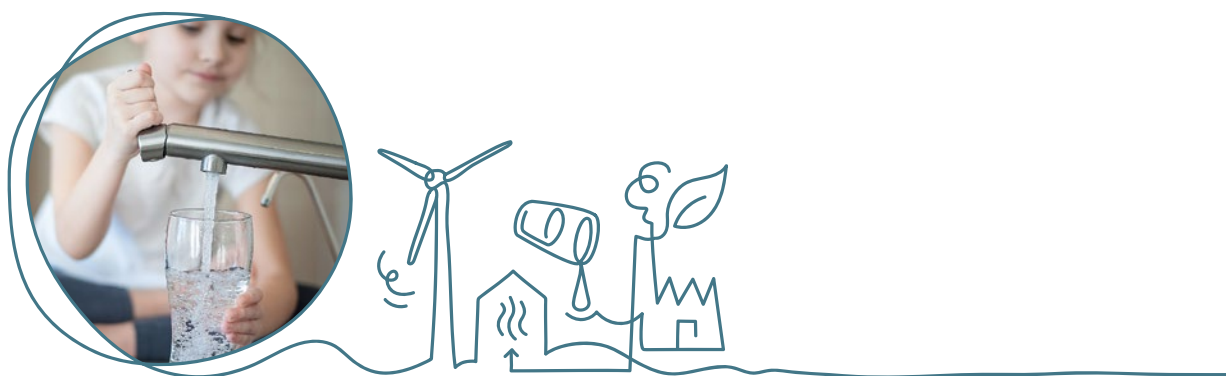
9.C - tillgång till informations- och kommunikationsteknik för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

11.B - implementera strategier för inkludering, resurseffektivitet och katastrofriskreducering

17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling

4.3 Vattenförsörjning

Klimatförändringarna har tillsammans med de senaste årens vattenbrist satt fokus på vattentillgången för både hushåll och näringsliv. Skånes sötvattenresurs är redan idag begränsad, särskilt under de varmare månaderna och behöver hanteras därefter. En långsiktigt hållbar vattenförsörjning är en förutsättning för en resilient samhällsutveckling, jordbrukets produktionsförmåga och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Många skånska företag upplever redan idag att tillgången på vatten sätter begränsningar för deras produktion och utvecklingsmöjligheter. Det finns även behov av att skydda drickstillgångar utifrån föroreningsrisk. Ansvaret för dricksvattenfrågan är fragmenterat och delas mellan flera olika myndigheter och kommunerna. Det är däremot kommunerna som har det yttersta ansvaret. Det finns ett mellanregionalt perspektiv eftersom en stor del av den skånska befolkningen försörjs av dricksvatten från sjön Bolmen i Småland. En ökad samverkan är viktig och Region Skåne behöver fortsatt utveckla sin roll och ta gemensamt ansvar i frågan tillsammans med andra myndigheter och aktörer.

En växande befolkning och kommande klimatförändringar innebär att fler kommer att behöva dela på en minskande vattenresurs. Ett aktivt arbete behövs därför för att säkerställa en hållbar vattenanvändning. För att detta ska vara möjligt behöver tydliga mål tas fram för att få samtliga vattenanvändare att inte förbruka mer vatten än vad som är motiverat. Det krävs en effektivisering av vattenanvändningen och en ökad återvinning, exempelvis genom att använda andra vattenkällor än dricksvatten i de processer där detta är möjligt. Långsiktigt behövs också en tydlig bild av Skånes totala vattenbalans, det vill säga hur mycket vatten som finns tillgängligt och hur mycket vatten som förbrukas av olika användare. Detta för att skapa en bild över vilken buffertkapacitet som finns i systemet och hur detta varierar med säsong och klimat.

4.3 VATTENFÖRSÖRJNING

Planeringsprinciper

4.3 i - Planera för att säkra hela logistikkedjan från dricksvattentäkterna tills vattnet når vattenanvändarna.

4.3 ii - Verka för att få samtliga vattenanvändare att effektivisera sin vattenanvändning med målsättningen att mindre vatten ska räcka till fler personer.

4.3 iii - Verka för att en tydligare bild av vattenbalansen tas fram inom varje avrinningsområde i Skåne.

Genomförandekategori

- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030

6.1 - säkert dricksvatten för alla

6.4 - effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning

6.5 - integrerad förvaltning av vattenresurser

6.B - stöd lokalt engagemang i vatten- och sanitetshantering

11.A - främja nationell och regional utveckling

Genomförande och uppföljning

Genomförande

Den regionala utvecklingsstrategin anger att visionen om *Det öppna Skåne 2030* förverkligas genom att utvecklingsaktörerna i Skåne samverkar. Det är genom områdesstrategierna – varav *Regionplan för Skåne 2022–2040* är en – som den regionala utvecklingsstrategin genomförs. Regionplanen är ett verktyg för Skånes utveckling där Region Skåne samordnar inriktningen och genomförandet av fysisk planering tillsammans med de regionala utvecklingsaktörerna i sin roll som regionplaneorgan.

Region Skåne och regionala utvecklingsaktörer i samverkan

Region Skåne har ett ansvar att säkerställa att regionplanen tas fram i samverkan med kommuner och andra utvecklingsaktörer för att stärka det gemensamma ägandeskapet. Förutom de skånska kommunerna berörs lärosäten, statliga myndigheter, idéburen sektor, näringsliv, arbetsmarknadens parter och invånare i Skåne. Regionplanen ska bidra till att tydliggöra mellankommunala och regionala frågor i den fysiska planeringen. Att omsätta strategi och kunskap i handling sker genom kontinuerlig dialog och samverkan med samtliga utvecklingsaktörer och bidrar till genomförandet av regionplanen.

Arbetsätt för genomförandet

Inom regional fysisk planering har Region Skåne ett antal redan etablerade arbetsätt inom vilka genomförandet av regionplanen integreras. Bland annat är Region Skåne remissinstans för kommunernas översiktsplaner och riktlinjer för bostadsförsörjning. Utöver det ingår det i Region Skånes roll som regionplaneorgan att vara kunskapsgenererare för det regionala perspektivet i samhällsplaneringen samt att identifiera och potentiellt initiera samverkansmöjligheter i mellankommunala frågor.

Dessa arbetsätt sammanfattas i följande genomförandekategorier och utvecklas ytterligare under efterföljande rubriker:

- Regionalt planeringsstöd i form av remissinstans
- Kunskapsgenerering inom regionalt viktiga frågor
- Dialog och samverkan för hantering av Skånes utmaningar

Vidare har Region Skåne utifrån inspel från de regionala utvecklingsaktörerna tagit fram förslag på genomförandeaktiviteter. Föreslagna aktiviteter beskrivs närmare i en genomförandebilaga till regionplanen.

Regionalt planeringsstöd i form av remissinstans

Region Skåne är formell remissinstans till kommunernas översiktsplaner och riktlinjer för bostadsförsörjning, vilket utgör ett reglerat förfarande i Plan- och bygglag (2010:900) respektive lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383). Region Skåne lämnar även yttranden över väg- och järnvägsplaner.

Den kommunala översiktsplaneringen ska ha en tydlig strategisk nivå och koppling till nationella och regionala mål, planer och program. Region Skåne yttrar sig utifrån det regionala utvecklingsansvaret genom att hänvisa till *Regionplan för Skåne 2022–2040* och andra regionala kunskapsunderlag och områdesstrategier som ett stöd för den kommunala planeringen. Det är i den kommunala översiktliga planeringen som regionplanen konkretiseras. Region Skåne yttrar sig över översiktsplanerna även som sakägare och huvudman för hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken för att säkerställa en god samordning mellan kommunal och regional nivå för Skånes utveckling.

I riktlinjer för bostadsförsörjning ska kommunen beskriva mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet samt de insatser kommunen planerar för att uppnå målen. Kommunen ska analysera den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder,

bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid kommunernas planläggning enligt Plan- och bygglagen (PBL) 7 kap. Region Skåne yttrar sig över riktlinjer för bostadsförsörjning utifrån *Regionplan för Skåne 2022–2040* och regionala beräkningar och analyser, till exempel av demografiskt bostadsbehov och marknadsdjup, för att bidra till bra kunskapsunderlag för kommunerna och en bättre samordning gällande bostadsfrågorna i Skåne.

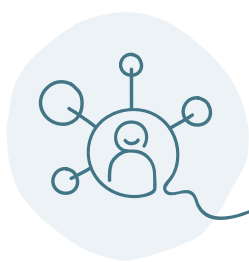
Kunskapsgenerering inom regionalt viktiga frågor

Regionplan för Skåne 2022–2040 realiseras genom att löpande identifiera gemensamma utmaningar, genomföra analyser, rapporter och projekt som behövs för Skånes utveckling tillsammans med de regionala utvecklingsaktörerna.

Detta arbetssätt omfattar till exempel att arbeta proaktivt och att kontinuerligt utveckla ett regionalt helhetsperspektiv i aktuella sakfrågor samt delregionala underlag där det är möjligt och behövs. Tillsammans bidrar det till att utveckla respektive roller i arbetet, skapa förståelse och samsyn. Konkret omfattar arbetssättet framtagande av:

- regionala handlingsplaner
- planerings- och kunskapsunderlag i form av TemaPM
- rapporter, behovsanalyser och studier

Region Skåne ansvarar för att under planens genomförande initiera kunskapsgenererande aktiviteter eller genomföra aktiviteter på andra utvecklingsaktörers initiativ i samverkan. Kunskapen sprids, delas och utvecklas sedan genom seminarier, workshops och lärandeträffar.

Dialog och samverkan för hantering av Skånes utmaningar

De regionala utvecklingsaktörerna driver utvecklingsarbetet framåt genom dialog och samverkan i olika former. Region Skåne ansvarar för att under planens genomförande initiera dialog- och samverkansaktiviteter som svarar mot behov som identifieras i planen. Ett urval av dessa sammanfattas i underrubrikerna *Region Skåne som huvudaktör*, *Inspiration*, *Påverkan* samt *Stöd och samordning*.

Region Skåne har en särskild roll som regionplaneorgan och planupprättare men även som genomförare av planen utifrån det regionala utvecklingsuppdraget, i egenskap av sjukvårdsaktör, fastighetsägare och fastighetsutvecklare, kollektivtrafikmyndighet och utifrån andra statliga och lagstiftade uppdrag. Härigenom har Region Skånes agerande en påverkan på den fysiska planeringen och samhällsutvecklingen.

Inom regionplaneuppdraget är Region Skåne huvudaktör när:

- Region Skåne agerar förebildligt som beställare, byggherre och förvaltare, till exempel inom Regionfastigheter och krisberedskap, säkerhet och miljöledning,
- Region Skåne direkt påverkar bebyggelseutvecklingen genom omsorgsfull gestaltning och planering av sjukhus och vårdmiljöer tillsammans med Regionfastigheter och hälso- och sjukvården,
- Region Skåne har det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken i egenskap av kollektivtrafikmyndighet och är beställare av samhällsfinansierad kollektivtrafik samt utförare genom Skånetrafiken samt
- Region Skåne samordnar prioriteringar av statliga transportinvesteringar i Skåne.

Inspiration

Vissa dialog- och samverkansformer syftar till att vara inspiration för utvecklingsaktörerna och utvecklingsarbetet. Inom regionplaneuppdraget bidrar Region Skåne till inspiration och innovation genom att:

- agera som inspiratör och samlande kraft samt verka för en ökad kunskap kring gestaltad livsmiljö i Skåne genom utbildningssatsningar och
- lyfta goda exempel för att visa hur planeringen kan användas för att främja samtliga hållbarhetsdimensioner och regional utveckling genom utdelning av priser, exempelvis Skånes Arkitekturpris, eller andra typer av kommunikation av framgångsrika arbetssätt i de forum Region Skåne driver eller medverkar i.

Genom dialog och samverkan med kommunerna, myndigheter och andra organisationer kan den regionala agendan sättas gemensamt. Detta arbetssätt faller under påverkansarbete nationellt och internationellt. En del i regionplaneuppdraget är att samla och förstärka Skånes röster inom ramen för fysisk planering. Region Skåne kraftsamlar för Skåne genom att:

- synliggöra det regionala perspektivet i planeringen och gestaltningen av sjukhus och vårdmiljöer,
- verka för att genomföra Skånebildens, med fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör och Öresundsmetro mellan Malmö och Köpenhamn tillsammans med andra utvecklingsaktörer,
- skapa förutsättningar för skånskt näringsliv genom att identifiera behov för utveckling i Skåne samt
- genomföra insatser för ett ändrat samhällsbeteende genom ökad samverkan mellan kommuner, regioner samt med myndigheter och andra intressenter.

Stöd och samordning

Stöd och samordning syftar till att stärka samordning och samarbete på mellankommunal och mellanregional nivå samt att skapa möjlighet att agera kring gemensamma intressen. Många planeringsfrågor spänner över kommunala och regionala gränser och vinner på att ses i ett regionalt sammanhang.

Inom regionplaneuppdraget verkar Region Skåne som stöd och samordnande funktion genom att:

- stötta kommuner i dialogen med andra myndigheter,
- utveckla och samordna planeringsunderlag tillsammans med andra aktörer i mellankommunala och mellanregionala strategier samt samverka på mellankommunal och mellanregional nivå,
- delta i samordningen av havsplaneringen med mellankommunala och mellanregionala strategier utifrån avrinningsområdena,
- utgöra en plattform för bostadsförsörjningsfunktionen i kommunerna för gemensamt lärande och kunskapsutbyte,
- lyfta fram behov av satsningar genom *Planeringssamverkan*,
- genomföra tidig dialog med de skånska kommunerna i planeringen kring behoven av mark för kollektivtrafik och vård samt
- samordna kunskapsunderlag och strategier med länsstyrelsen och ta fram nya regionala kunskapsunderlag för att stödja kommunerna inom fysisk planering.

Medborgarengagemang

Dialog och samverkan med fokus på medborgarengagemang i den fysiska planeringen syftar till att stärka tilltro och tillit till demokratiska institutioner. Som ett sätt att stärka demokratiprocessen ska Skånes invånare bjudas in att påverka i frågor inom regional fysisk planering. Skåningarna kan därigenom bidra till och delta i utvecklingen av Skåne. Inom regionplaneuppdraget ska Region Skåne verka för medborgarengagemang genom att:

- minst gång per mandatperiod genomföra en medborgarundersökning om regional planering genom Skånepanelen samt följa upp de inspel som inkommer,

- utveckla en modell för att involvera barn och unga i regionplaneprocessen för att stärka förståelsen för samhällsbyggnad och demokratiprocesser inom hållbar utveckling samt
- engagera invånare tillsammans med kommunerna genom forum för dialog och samverkansprocesser där planeringen för människan i centrum kan ta form tillsammans med människorna i Skåne.

Plattformar

Region Skåne erbjuder de skånska kommunerna och andra utvecklingsaktörer en rad olika plattformar för dialog och samverkan. Det finns befintliga plattformar med särskilt fokus på samhällsbyggnad och fysisk planering. Nya dialog- och samverkansformer kan komma att initieras under planperioden utifrån exempelvis uppkomna behov eller förändringar i vår omvärld. Dialog och samverkan sker även genom andra utvecklingsaktörer som företräder ett mellankommunalt respektive mellanregionalt perspektiv där Region Skåne är en dialogpart. Exempel på plattformar visas nedan.

Planeringssamverkan

Planeringssamverkan är Region Skånes återkommande arena för aktuella frågor om den regionala utvecklingen med fokus på infrastruktur och kollektivtrafik. Planeringssamverkan riktar sig till tjänstepersoner i Skånes kommuner och statliga myndigheter som arbetar inom kollektivtrafik, infrastruktur och fysisk planering. Planeringssamverkan genomförs en till två gånger årligen.

Skånskt bostadsnätverk

Region Skåne driver tillsammans med Länsstyrelsen Skåne Skånskt bostadsnätverk som sedan 2014 samlat bostadsmarknadens aktörer i årligen återkommande Skånskt bostadsforum och seminarier. Skånskt bostadsnätverk fungerar som en plattform för att skapa regional samsyn kring bostadsmarknaden i Skåne och sprida och diskutera analytiskt underlag som Region Skåne och andra utvecklingsaktörer tar fram.

Skånes effektkommission

Region Skåne initierade 2021 en effektkommission på energiområdet. Syftet med Skånes effektkommission är att förbättra elförsörjningen vad gäller leveranssäkerhet, kostnad och miljö. Genom en effektkommission kan skånska aktörer samla sig och agera gemensamt.

Framtidens Skåne – en seminarieriserie om hållbar samhällsplanering

Seminariererien genomförs årligen för att skapa en mötesplats för det offentliga, akademien och privat sektor kring aktuella samhällsplaneringsfrågor. Syftet med seminariererien är att sprida goda och innovativa exempel på samhällsplanering i framkant, inspirera till att tänka nytt och lyfta aktuella utmaningar som är av vikt för den fysiska planeringen i Skåne och genomförandet av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Skånes delregionala samarbeten

I Skånes fyra hörn finns etablerade samverkansformer för kommunerna: MalmöLundregionen, Skåne Nordost, Familjen Helsingborg och Sydöstra Skånes samarbetskommitté. Fyra hörn-samarbetena i Skåne är viktiga plattformar för delregionala och mellankommunala frågor som rör fysisk planering och infrastruktur. Samarbetena är behovsdrivna och anpassas till olika aktuella utmaningar.

Regionsamverkan Sydsverige

Regionsamverkan Sydsverige är en samverkansplattform mellan Region Skåne och Region Halland, Region Kronoberg, Region Blekinge, Region Jönköpings län och Region Kalmar län. Målsättningen är att skapa en grund för ökad tillväxt och hållbar utveckling i Sydsverige och Sverige. Detta ska ske genom samarbeten inom bland annat arbetsmarknad och kompetensförsörjning, bredband och digitalisering samt infrastruktur och kollektivtrafik.

Forsknings- och innovationsrådet i Skåne (FIRS)

Rådet arbetar med att förbättra förutsättningar för forskning och innovation i Skåne genom ett samspel mellan den offentliga sektorn, akademi och näringsliv. I FIRS finns representanter från Region Skåne, universitet och högskolor, kommuner samt näringsliv. Här samverkar parterna kring ansvarsfördelning vad gäller det strategiska arbetet för regional utveckling inom forskning, innovation och näringsliv.

Uppföljning

Uppföljningen av *Regionplan för Skåne 2022–2040* syftar till att utvärdera den övergripande regionplaneprocessen, analysera planens effekt, följa upp det gemensamma arbetet samt bidra med lärande och ge vägledning för det fortsatta arbetet. Resultatet av uppföljningen ska ge en tydlig och gemensam bild av nuläget samt beskriva om ytterligare åtgärder eller insatser krävs för att nå planens inriktning.

Uppföljningen kommer i delar att ske i nära samverkan med de regionala utvecklingsaktörerna och syftar till gemensamt lärande och utveckling. Uppföljningens resultat ger underlag och stöd för den fortsatta dialogen mellan regionens utvecklingsaktörer om statusen och utvecklingen i Skåne i förhållande till regionplanens inriktning.

Uppföljningsmodell

Regionplanen tangerar ett flertal olika regionala utvecklingsstrategiska planer och program med egna redan etablerade uppföljningsprocesser. Uppföljningsmodellen säkerställer att uppföljningen av regionplanen går i takt med dessa. Uppföljning kommer att ske kontinuerligt och uppdateras efter behov.

Uppföljningsmodellen har tre utgångspunkter:

- Uppföljning av regionplaneprocessen
- Uppföljning av planens inriktning och resultat
- Uppföljning av genomförandeaktiviteter

Uppföljningen av regionplaneprocessen syftar till att utvärdera regionplanens arbetssätt samt ge svar på hur väl integrerad regionplanen med tillhörande konsekvensbedömning är i de regionala utvecklingsaktörernas planeringsprocesser. Den analyserar i vilken utsträckning regionplanens ställningstaganden har fått genomslag i den fysiska planeringen i regionen. Ett exempel på detta är kommunernas översiktsplaner och riktlinjer för bostadsförsörjning, där Region Skåne är en formell remissinstans.

Uppföljningen av regionplanens inriktning och resultat analyserar planens målsättningar och ger svar på vilken effekt regionplanen har haft på den regionala utvecklingen. Denna uppföljning bygger till stor del på den uppföljning som redan sker i ett antal redan etablerade

processer. Ett exempel på en sådan process är den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030*, som följs upp årligen i rapporten *Hur har det gått i Skåne?* (HUGÅ). Andra exempel är Agenda 2030-indikatorerna samt Länsstyrelsen Skånes uppföljning och rapportering av läget för de nationella miljömålen i Skåne. Inom ramen för den strategiska miljöbedömningen har ett cykliskt arbetssätt utarbetats i syfte att säkerställa en ständig förbättring av regionplanens hållbarhetsaspekter.

Uppföljningen av genomförandeaktiviteter följer upp utfallet av de aktiviteter som genomförs inom ramen för regionplanearbetet. Aktiviteter planeras och genomförs inom Region Skåne i respektive verksamhets ordinarie budget- och verksamhetsplanering. Hänsyn kommer att tas till åtgärderna som föreslagits i konsekvensbedömningen för att förebygga, hindra eller motverka betydande miljöpåverkan. Syftet är även att ge inspiration och visa på goda exempel och framgångsfaktorer från de regionala utvecklingsaktörerna. I regionplanens genomförandeavsnitt beskrivs genomförandekategorierna *Kunskapsgenerering inom regionalt viktiga frågor* samt *Dialog och samverkan för hantering av Skånes utmaningar*, vilka blir centrala i denna uppföljning.

Formell återrapportering sker årligen till Regionala utvecklingsnämnden. Det kommer även att finnas andra tillfällen att följa genomförandet av *Regionplan för Skåne 2022–2040* löpande under planperioden inom ramen för dialog och samverkan.

Aktualisering

Aktualiteten för *Regionplan för Skåne 2022–2040* ska prövas en gång varje mandatperiod. Då sammanställs lärdomar och analyser som gjorts av nuläget i Skåne gällande fysisk planering, för att inarbetas i en ny version eller en aktualisering av regionplanen. Inför aktualitetsprövningen kommer Region Skåne även inhämta länsstyrelsens och kommunernas synpunkter i fråga om statliga, mellankommunala och kommunala intressen som kan ha betydelse för regionplanen. Även nya förutsättningar så som förändrad lagstiftning eller nya prioriteringar kommer att beaktas vid aktualitetsprövningen.

Konsekvensbedömning

Konsekvensbedömningen av *Regionplan för Skåne 2022–2040* innehåller en beskrivning av processen samt en redogörelse av planens konsekvenser.

Konsekvensbedömningen utgör ett brett och kompletterande underlag till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Den redogör inte för planens fördelar och kvaliteter som plan och tar inte heller ställning till den breda samhällsutvecklingen som planen syftar till att hantera. Det är enbart miljökonsekvenser, sociala konsekvenser och ekonomiska konsekvenser som beskrivs.

Konsekvensbedömningen är en integrerad del i planprocessen och bidrar till denna genom att inte enbart bli en efterhandsbedömning av den färdiga planen. Arbetet

har därför påbörjats samtidigt som planprocessen och bedrivs parallellt med denna för att löpande utvärdera och mildra konsekvenserna.

Som en tolkning av lagen (PBL 7 kap 3§) har Region Skåne valt att behandla och redovisa riksintressen, i den mån det är möjligt, i denna konsekvensbedömning gentemot planens planeringsprinciper. Även konsekvenser för allmänna intressen bedöms gentemot planens planeringsprinciper.

Regionplan för Skåne 2022–2040 Konsekvensbedömning

 [Öppna som PDF här](#)

Du kan även läsa regionplanen här:

Regionplan för Skåne 2022-2040

[Länk till digital regionplan kommer]

Region Skåne

291 89 Kristianstad

Telefon: 044-309 30 00

utveckling.skane.se

Regionplan för Skåne 2022–2040

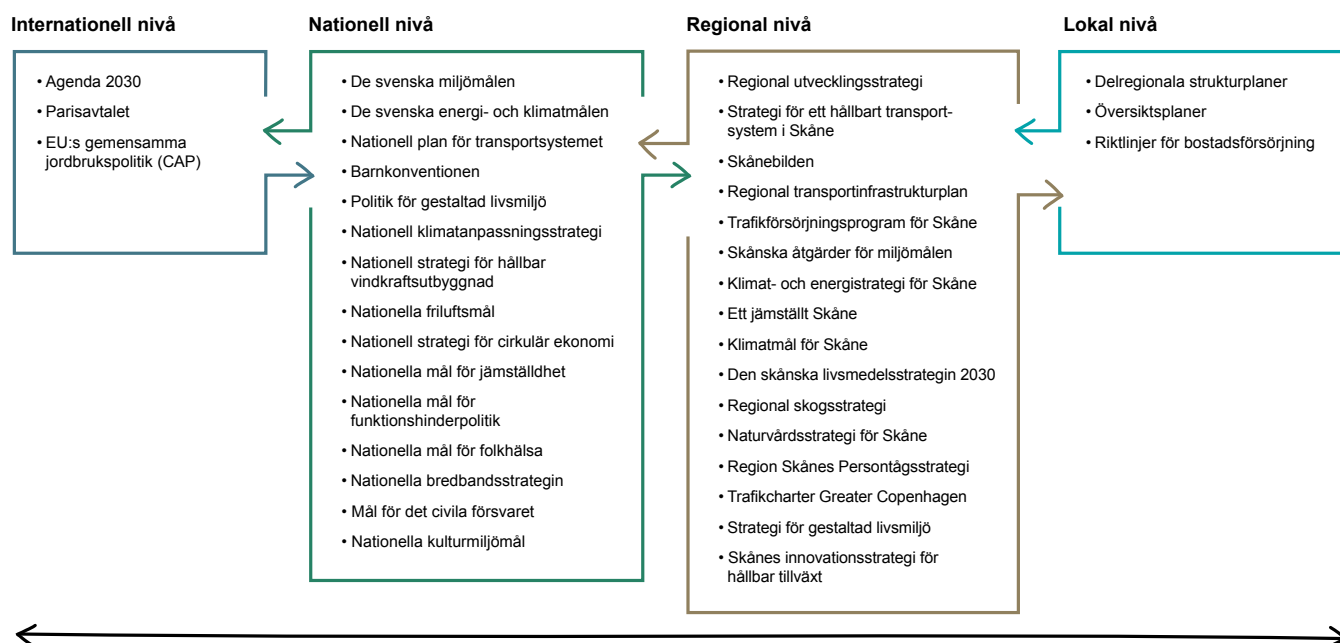
Bilaga:

Mål, planer och program

Mål, planer och program

En mångfald av mål genomsyrar de regionala utvecklingsstrategiska planerna och programmen. De kommer att vara framträdande i regionplanen på olika sätt. I denna bilaga beskrivs först kopplingen till den regionala utvecklingsstrategin som utgångspunkt då regionplanen

är en områdesstrategi till den regionala utvecklingsstrategin. Sedan redogörs för de internationella, nationella och regionala målen utifrån ämnesområde i alfabetisk ordning.

Mål, planer och program med koppling till regionplan för Skåne 2022-2040.

Regionala mål

Regional utvecklingsstrategi – Det öppna Skåne 2030

Den regionala utvecklingsstrategin beskriver en gemensam vision om hur Skåne ska utvecklas till 2030. Fysisk planering är en del av utvecklingen och regionplanen kopplar den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030 till den fysiska planeringen för Skånes utveckling.

Det öppna Skåne 2030

”Skåne är hållbart, vilket innebär att både människan och platsen mår bra. Skåne är en förebild i klimatarbetet och en motor för teknikutveckling och innovation där åtaganden enligt Parisavtalet är en drivkraft.

Här har alla människor likvärdiga möjligheter att förverkliga sina mål i livet. Att vara delaktig i samhället och engagera sig i den gemensamma framtiden är en självklarhet. Demokratin fungerar genom att ett brett spektrum av uppfattningar välkomnas.

Här finns livskvalitet, trygghet och framtidstro. Mångfalden är ett starkt signum, vilket innebär respekt för allas livsval och åsikter. I Det öppna Skåne rör sig människor fritt över gränserna mellan regioner och länder. Integrationen tillvaratar nya kompetenser för Skånes utveckling. Här finns något för alla: människor, upplevelser, arbete, kultur, rekreation, idrott, kapital, nya idéer, entreprenörskap, utbildning, god miljö, natur, dofter och smaker. Allt byggt på en grund av miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet, de tre hållbarhetsdimensionerna i FN:s Agenda 2030 som utgör grunden för hållbar utveckling.”

Visionen konkretiseras i sex visionsmål som i sin tur har underrubriker som beskriver hur målen ska nås. Flera av visionsmålen ger en riktning för regionplanens innehåll, särskilt att Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor, att mångfalden av goda livsmiljöer ska stärkas och att Skåne ska ha en god miljö och en hållbar resursanvändning. Regionplan för Skåne vägleder hur detta ska genomföras i den fysiska planeringen på regional och mellankommunal nivå.

 [Regional utvecklingsstrategi – Det öppna Skåne 2030](#)

Färdplan för framtidens hälsosystem

Färdplanen för framtidens hälsosystem anger färdriktning för omställningsprocessen med målbilden bättre hälsa för fler och ska tydliggöra hur de befintliga resurserna ska kunna användas på bästa tänkbara sätt på lång sikt. Planen beslutades av regionfullmäktige våren 2020. Redan idag behöver planering påbörjas för hur till exempel akutsjukvården ska struktureras 2040. Förändringsarbetet kommer att påverka innehållet i hälso- och sjukvården men också formerna för hur hälso- och sjukvård bedrivs.

Mer hälso- och sjukvård kommer att ske genom digitala lösningar, mer kommer att ske i hemmet och nära patienten och vården kommer också att i ökad utsträckning nivåstruktureras. Detta påverkar den digitala infrastrukturen, exempelvis genom behovet av utbyggd och säker struktur avseende bredband, men också planeringen av till exempel bostäder. Gränssnittet mellan de olika delarna i kedjan, speciellt i förhållandet mellan kommun och region kommer vara viktigt för utvecklingen mot framtidens hälsosystem och förverkligande av målet med ett sömlöst Skåne.

Agenda 2030 för hållbar utveckling

FN:s globala hållbarhetsagenda omfattar 17 mål och sätter tre utmaningar i fokus: att minska extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor samt att

lösa klimatkrisen. Liksom i Skånes regionala utvecklingsstrategi kräver regional fysisk planering att arbetet går i linje med dessa mål för att skapa en hållbar utveckling. Avstämningen mot FN:s hållbarhetsmål sätter det regionala arbetet i ett globalt sammanhang.

I arbetet med *Regionplan för Skåne 2022–2040* har de globala målen för hållbar utveckling satts i relation till regionplanens planeringsstrategier och planeringsprinciper. På övergripande målnivå har samtliga globala mål en koppling mot regionplanen. Målet om utbildning och om jämställdhet har en sekundär koppling medan övriga femton har en primär koppling. På delmålsnivå svarar 26 av 169 delmål mot regionplanens planeringsprinciper och ytterligare 27 mot planeringsstrategierna. Sammanlagt svarar regionplanen mot 53 av delmålen.

Av särskild vikt för regionplanen är delmål 11.A som syftar till att *”främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.”*

Regionplanen ska vara vägledande för den fysiska planeringen i Skåne. Att denna planering följer målsättningen i Agenda 2030 *”Ingen ska lämnas utanför”* innebär att samtliga hållbarhetsdimensioner berörs – de miljömässiga, ekonomiska och sociala dimensionerna. En fysisk planering med människan i centrum bidrar till ett

Agenda 2030 - Globala målen

Regionplanens planeringsstrategier	1 Ingen fattigdom	2 Ingen hunger	3 God målbild och välbefinnande	4 God utbildning för alla	5 Jämställdhet	6 Rent vatten och sanitet för alla	7 Hållbar energi för alla	8 Inomhusarbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	9 Hållbar industri, innovation och infrastruktur	10 Mindre ojämlikhet	11 Hållbara städer och samhällen	12 Hållbar konsumtion och produktion	13 Säkra klimatförändringar	14 Liv och havsresurser	15 Livskraftiga ekosystem	16 Fridfulla och fredfyllda samhällen	17 Genomtänkta och partnerskap
Planeringsstrategi 1: Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och land																	
Planeringsstrategi 2: Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne																	
Planeringsstrategi 3: Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation																	
Planeringsstrategi 4: Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning																	
Planeringsstrategi 5: Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning																	
Planeringsstrategi 6: Stärka Skånes relationer med omvärlden																	

Matrisen visar sambandet mellan de globala målen i Agenda 2030 och planeringsstrategierna i regionplan för Skåne 2022 - 2040 på en övergripande nivå.

långsiktigt hållbart Skåne, vilket målen i Agenda 2030 belyser och något som särskilt lyfts i regionplanens röda tråd. Att planera för en mer blandad bebyggelse, minskad segregation, skapandet av mötesplatser, samt förtäta och utöka grönska, prioritera goda gång- och cykelmiljöer, utöka tillgängligheten till kollektivtrafiken, skapa trygga uppväxtmiljöer och bryta barriärer är några exempel där regional fysisk planering bidrar till samtliga hållbarhetsdimensioner.

Utgångspunkten i regionplanen är att den byggda miljön och dess sociala sammanhang sätter förutsättningar för människors livsvillkor, men samtidigt påverkar individers förutsättningar och levnadsväl. Hälsa och välmående är tätt sammankopplat med de livsvillkor människor har och de levnadsväl man gör. Tillgång till en bostad, natur och rekreation, utbildning, arbete och transportmedel är viktiga delar i den sociala hållbarheten, vilket *Regionplan för Skåne 2022–2040* är ett verktyg för att möjliggöra. Utvecklingsinriktningen, planeringsprinciperna och genomförandeprocessen i dialog och samverkan mellan Region Skåne, de skånska kommunerna och andra utvecklingsaktörer har möjlighet att bidra till uppfyllandet av Agenda 2030 och ett mer socialt hållbart Skåne.

Vidare kan 25 av indikatorerna i Agenda 2030 användas i uppföljningen av regionplanen, dock med visst behov av att anpassa dessa till den regionala kontexten.

Bredband

Nationella bredbandsstrategi, Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi

Strategin utgör grunden för en bredbandspolitik som ska möta människors behov av snabbt bredband och stabila mobila tjänster av god kvalitet. Visionen är ett helt uppkopplat Sverige eftersom det skapar förutsättningar för att bo och verka i hela landet, driva tillväxt och innovativ produktion.

Status, målår

Beslutades 2016, med mål satta för 2025.

Koppling till planeringsprincip

4.2

Civilt försvar

Målet för det civila försvaret

Målet är att ha förmågan att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, upprätt-

hålla en nödvändig försörjning, bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld, upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan, bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred och med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Kommuner och regioner samt länsstyrelsen är skyldiga att regelbundet genomföra risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Analyserna utgör bland annat underlag för planering av krisberedskap och civilt försvar. Länsstyrelsen Skånes, Region Skånes och kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser bör beaktas i samhällsplaneringen så att hänsyn tas till identifierade risker och sårbarheter ur olika perspektiv.

Status, målår

Uppdaterades 2020, del av regeringens totalförsvarsproposition *Totalförsvaret 2021–2025*.

Koppling till planeringsprincip

Ingen

Gestaltad livsmiljö

Politik för gestaltad livsmiljö

Politik för gestaltad livsmiljö har formulerat ambitionen med ett samhällsbygge som sätter människan i centrum, där fler ska få bo och leva i inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara livsmiljöer. Det nationella målet för gestaltad livsmiljö innebär att arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregat samhälle.

Status, målår

Beslutades 2018.

Koppling till planeringsprincip

1.3 ii

Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö – arkitektur, form och design

Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö gör en regional översättning av den nationella politiken och pekar ut riktningen för det regionala utvecklingsarbetet inom politikområdet. Strategin ska vara ett styrdokument i både det interna och det externa arbetet. Den ska även fungera som orienteringskarta och tydliggöra färdriktning och gemensamma mål. Strategin för gestaltad livsmiljö syftar till att området ska stärkas för att möta

rådande samhällsutmaningar och ge förutsättningar för goda och hållbara livsmiljöer ur såväl ekonomiskt, kulturellt, socialt och miljömässigt perspektiv.

Status, målår

Beslutades 2018.

Koppling till planeringsprincip

1.3 ii

Klimatperspektiv

Parisavtalet

Genom Parisavtalet förbinder sig medlemsstaterna internationellt att begränsa utsläppen av växthusgaser. Avtalet har ratificerats av EU och är därmed även styrande för klimat- och energiarbetet i Sverige. Då resor och transporter utgör en stor del av utsläppen är planeringen av transportsystemet tätt kopplat till dessa åtaganden. Även byggindustrin har en viktig roll i utsläppsminskningen, genom lokalisering, energieffektiv produktion och energieffektiva byggnader.

Status, målår

Beslutades 2015, ratificerad i Sverige 2016.

Koppling till planeringsprincip

2.1, 2.2, 4.1 ii

Nationell energi- och klimatplan

Det långsiktiga målet för den svenska energi- och klimatpolitiken är att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast år 2045. För att nå målet har flera etappmål och ett särskilt sektorsmål för inrikestransporter beslutats.

Status, målår

Beslutad 2020. Målår 2045.

Koppling till planeringsprincip

2.1, 2.2, 2.4 i, 4.1 ii, 4.1 iii

Nationell strategi för klimatanpassning

Den nationella strategin för klimatanpassning har tagits fram för att hålla ihop arbetet med anpassning till ett förändrat klimat. Sveriges mål för klimatanpassning är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Status, målår

Trädde i kraft januari 2018. Beräknas revideras 2023.

Koppling till planeringsprincip

1.2 i faller inom strategin, men mer specifika principer finns i strategin.

Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad

Den nationella strategin för en hållbar vindkraftsutbyggnad beslutades i januari 2021 och syftar till att skapa förutsättningar för att den framtida utbyggnaden av vindkraft sker på ett hållbart sätt.

Status, målår

Beslutades 2021. Målår 2040.

Koppling till planeringsprincip

Ingen

Klimat- och energistrategi för Skåne

Klimat- och energistrategi för Skåne tas fram av Länsstyrelsen Skåne, Region Skåne och Kommunförbundet Skåne inom Klimatsamverkan Skåne och ska ge vägledning för länets klimat- och energiarbete. Den innehåller regionala målsättningar och prioriterade åtgärdsområden för arbetet fram till år 2030.

Klimat- och energimål för Skåne till år 2030 är exempelvis att utsläppen av växthusgaser i Skåne ska vara minst 80 procent lägre än år 1990, att andelen resor som görs med cykel eller gång ska vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik ska vara minst 28 procent av det totala antalet resor i Skåne, vilket även återfinns i *Strategi för ett hållbart transportsystem* i Skåne 2050. Ett annat viktigt mål för den fysiska planeringen i Skåne är att utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne ska vara minst 70 procent lägre än år 2010.

Status, målår

Beslutades 2018. Målår 2030.

Koppling till planeringsprincip

2.1 i, 2.1 iii, 2.1 iv, 2.1 v, 2.2 i, 2.2 ii, 2.2 iii, 2.2 iv, 2.4 i, 4.1 ii

Kultur

Nationella kulturmiljömål

Enligt de nationella kulturmiljömålen ska det statliga kulturmiljöarbetet främja:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.

- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.

En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Status, målår

Beslutades 2013.

Koppling till planeringsprincip

Ingen

Landsbygd

EU:s gemensamma jordbrukspolitik (*Common Agricultural Policy, CAP*)

EU:s gemensamma jordbrukspolitik tas fram vart sjunde år och ska börja gälla 2023. Nuvarande period tog slut 2020 och därför har det nationella landsbygdsprogrammet nationellt förlängts 2021–2022. Jordbrukspolitiken är kopplad till den fysiska planeringen och två av målen som föreslås av EU-kommissionen för den nya perioden är en effektiv markförvaltning och biologisk mångfald och odlingslandskap.

Status, målår

Ny börjar gälla 2023. Befintlig gäller in i 2022.

Koppling till planeringsprincip

3.5 i. 3.5 ii

Livsmedel

Skånes livsmedelsstrategi 2030

Skånes livsmedelsstrategi 2030 är kopplad till fysisk planering i relation till en hållbar mark- och vattenanvändning då Skåne bland annat ska leda vägen till ett hållbart livsmedelssystem.

Status, målår

Smart mat - Skånes livsmedelsstrategi antogs 2017 av Region Skåne.

Koppling till planeringsprincip

4.3 ii

Miljö och natur

Nationella miljömål

De svenska miljömålen omfattar ett generationsmål och sexton miljö kvalitetsmål med tillhörande etappmål. Det nationella generationsmålet, som slår fast att förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska nås inom en

generation, är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.

Status, målår

Beslutades 1999. Uppdatering per 2020 med målår 2030.

Koppling till planeringsprincip

1.1 i, 1.1 ii (nästan ordagrant sett till en indikator), 2.1 i, 2.1 ii, 2.1 iii, 2.1 v, 2.2 iv, 2.4 i, 3.5 i, 3.5 ii, 3.5 iii, 3.6 iii, 3.7 ii (en indikator), 4.1 ii, 4.3 ii

Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025

Länsstyrelsen Skåne har i uppdrag att samordna det regionala arbetet med att nå de nationella miljömålen. För att få en mer positiv utveckling för miljön och öka förutsättningarna för att nå miljömålen tar Länsstyrelsen Skåne tillsammans med andra aktörer fram åtgärdsprogrammet Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025. Viktiga miljöutmaningar för ett långsiktigt hållbart Skåne är minskad klimatpåverkan från transporter, byggande och konsumtion, anpassning till pågående klimatförändringar, ökad självförsörjningsgrad och hållbar produktion av energi, livsmedel och material, hantera konkurrensen om mark i takt med bland annat tätortsutveckling, utvecklad transportinfrastruktur, stärkt grön infrastruktur och möjligheter till rekreation, hushållning med vattenresurser och en omställning till en biobaserad och giftfri cirkulär ekonomi. Prioriterade områden för miljöarbetet är hållbara städer och samhällen, hållbar mark- och vattenanvändning, hållbar livsmedelsförsörjning och hållbar konsumtion och produktion.

Status, målår

Det nya åtgärdsprogrammet beslutades av Länsstyrelsen Skåne den 20 december 2021 och ersätter tidigare åtgärdsprogram Skånska åtgärder för miljömålen 2016–2020.

Koppling till planeringsprincip

4.3 iii

Nationella friluftsmål

Sedan 2012 finns det tio nationella friluftsmål för att utveckla och bedriva åtgärder för att förutsättningarna för friluftslivet ska förbättras. Flera av målen hänger samman med regional fysisk planering såsom "Tillgång till natur för friluftsliv", "Attraktiv tätortsnära natur" och särskilt "Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling". Dessa mål kopplas till Skånes utveckling genomgående i regionplanen.

Status, målår

Beslutades 2012. Uppföljningen 2019 visar att möjligheterna för, tillgängligheten till och arbetet med friluftsliv generellt sett ökar och förbättras.

Koppling till planeringsprincip

1.6 i, 1.8 i, 3.3 i, 3.3 ii, 3.3 iii, 3.4 ii

Nationell strategi för cirkulär ekonomi

Den nationella strategin för cirkulär ekonomi från 2020 pekar ut fyra fokusområden, varav ett handlar om cirkulära kretslopp och lyfter exempelvis fram behovet av att styra mot att förbättra kunskapen om materialflöden i samhället. Handlingsplanen för cirkulär ekonomi från 2021 pekar ut områden som är viktiga att fokusera på kopplat till avfalls- och vattenhantering, vilket har betydelse för mark- och vattenanvändning och fysisk planering.

Status, målår

Beslutades 2020, relaterad *Handlingsplan för omställningen av Sverige* framtagen 2021.

Koppling till planeringsprincip

4.3 ii

Skånsk skogsstrategi

Den regionala skogsstrategin bygger på det nationella skogsprogrammet och ska bidra till att skogen ses som en betydande möjlighet för att bidra till fler jobb, hållbar tillväxt och utvecklingen av en växande bioekonomi. Strategin har fyra teman: miljö, rekreation, innovation och produktion. Den hänger tydligt samman med den regionala utvecklingsstrategin och ur ett markanvändningsperspektiv även med regionplanen.

Status, målår

Skånsk skogsstrategi beslutad 2020. Framtagen av Länsstyrelsen Skåne, och bakom strategin står Skogforsk, Naturskyddsföreningen i Skåne, LRF Skåne Länsstyrelsen Skåne, SLU - inst. för sydsvensk skogsvetenskap, Skogsstyrelsen, Region Skåne, och Södra skogsägarna.

Koppling till planeringsprincip

3.5 ii

Naturvårdsstrategi för Skåne

Naturvårdsstrategin lyfter fram grön infrastruktur, vilket ger den en tydlig koppling till regionplanen. Strategin anger att ”en grön infrastruktur ger möjlighet för arterna att finnas kvar och sprida sig i landskapet, samtidigt som den ger Skånes invånare en god tillgänglighet till natur- och grönområden”.

Det finns också en *Regional handlingsplan för grön infrastruktur* som utgör underlag till arbetet med regionplanen.

Status, målår

Planeringsunderlag framtaget av Länsstyrelsen 2015. Nytt tas preliminärt fram under 2022.

Koppling till planeringsprincip

1.8 i, 3.1 i, 3.2 ii

Mänskliga rättigheter och folkhälsa**FN:s konvention om barns rättigheter**

FN:s konvention om barns rättigheter har blivit svensk lag. Det innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Den är ett viktigt verktyg för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses.

Status, målår

Svensk lag sedan 1 januari 2020.

Koppling till planeringsprincip

Ingen

Jämställdhetspolitiska målen

De jämställdhetspolitiska målen som antogs 2006 handlar om att jämställdhetsperspektiv ska beaktas i all politik som påverkar människors villkor, så att alla kvinnor och män, flickor och pojkar kan leva jämställda liv. Den fysiska planeringen skapar förutsättningar för livsvillkor och kan bidra till ökad jämställdhet på olika sätt. Även mål 5 i Agenda 2030 synliggör detta och beaktas i regionplanearbetet.

Status, målår

Antogs 2006. I regeringens skrivelse *Makt, mål och myndighet – en feministisk politik för en jämställd framtid* (Skr. 2016/17:10) presenteras den nuvarande inriktningen av jämställdhetspolitiken.

Koppling till planeringsprincip

Ingen

Nationella målet för funktionshinderpolitiken

Det nationella målet för funktionshinderpolitiken är kopplat både till barns rättigheter och de jämställdhetspolitiska målen och tar sin utgångspunkt i Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. I grunden handlar det om att människors olika behov och förutsättningar inte ska avgöra möjligheten till delaktighet. Den fysiska planeringen kan begränsa eller möjliggöra människors möjligheter till delaktighet i samhället och perspektivet måste därför alltid integreras i samhällsplaneringen.

Status, målår

Beslutades 2017.

Koppling till planeringsprincip

Ingen

Nationella mål för folkhälsa

Åtta nationella mål för folkhälsa finns sedan 2018 och har en tydlig koppling till fysisk planering på regional nivå. Särskilt kan målen inom *boende och närmiljö och levnadsvanor* tydligt påverkas av hur den fysiska planeringen genomförs.

Status, målår

Beslutades 2018, stödstruktur för implementering togs fram 2020. Inkluderar indikatorer.

Koppling till planeringsprincip

1.6 i, 1.6 ii, 1.8 ii, 3.3 ii, 3.3 iii

Jämställdhetsstrategi för Skåne 2017–2022

Ett jämställt Skåne, belyser jämställdhet och genererar statistik som underlag till att utveckla ett jämställt Skåne. Det finns också en tydlig koppling till Agenda 2030.

Status, målår

Beslutades 2017, målår 2022.

Koppling till planeringsprincip

Ingen

Näringsliv**Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt**

Innovationsstrategin är en del av den regionala utvecklingsstrategin. Det öppna Skåne 2030 och ska peka ut riktningen för en hållbar tillväxt för Skåne. Syftet är att vara en långsiktig agenda för samarbete mellan nyckelaktörer i Skåne för att främja innovation, adressera svag produktivitet och stärka näringslivet i hållbarhetsfrågor.

Status, målår

Antogs 2019 av Forsknings- och innovationsrådet (FIRS).

Koppling till planeringsprincip

1.5i, 1.5ii

Transport**Nationell plan för transportsystemet**

Den nationella planen för transportsystemet, som fastställs av regeringen, innehåller investeringar i europavägnätet och järnvägar, samt drift och underhåll och bärighetsåtgärder på det nationella och regionala järnvägs- och vägnätet.

Status, målår

Ny beslutas 2022

Koppling till planeringsprincip

2.2 ii, 2.3 i, 2.4 ii

Regional transportinfrastrukturplan för Skåne

Planen tas fram av Region Skåne på uppdrag av regeringen och visar, tillsammans med regeringens nationella plan för transportsystemet, vilka investeringar som ska göras i Skåne under aktuell planperiod. Planen bygger på en bred dialog med kommuner, näringsliv och andra intressenter. Under regionplanens framtagande har den gällande planen varit *Regional transportinfrastrukturplan för 2018–2029*. En process pågår för att ta fram en ny regional transportinfrastrukturplan för Skåne. Processen för den nya planen löper parallellt med regionplanprocessen och planerat antagande i regionfullmäktige är juni 2022. Den nya regionala transportinfrastrukturplanen kommer att gälla 2022–2033.

Status, målår

Ny beslutas 2022

Koppling till planeringsprincip

Förutses att koppla an till främst planeringsprinciperna under tematisk fördjupning Transport (2.1–2.4).

Regionalt trafikförsörjningsprogram

Region Skåne ska i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet regelbundet i ett trafikförsörjningsprogram fastställa målen för den regionala kollektivtrafiken. Det görs i Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030, ett strategiskt dokument som övergripande beskriver det samlade behovet för all kollektivtrafik i Skåne. Programmet anger planerna för regionens kollektivtrafikutveckling och identifierar regionalt, delregionalt och lokalt viktiga kollektivtrafikstråk, som alla syftar till att koppla samman Skånes orter på olika nivåer.

Ovanstående planering för infrastruktur och kollektivtrafik har stor betydelse för Region Skånes mål att stärka Skånes flerkärnighet, binda samman Skåne, vidga arbetsmarknader, öka matchningen på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen samt att driva på

bostadsbyggandet. Därmed utgör planerna både viktiga underlag i framtagandet av regionplanen och viktiga medel för regionplanens genomförande.

Status, målår

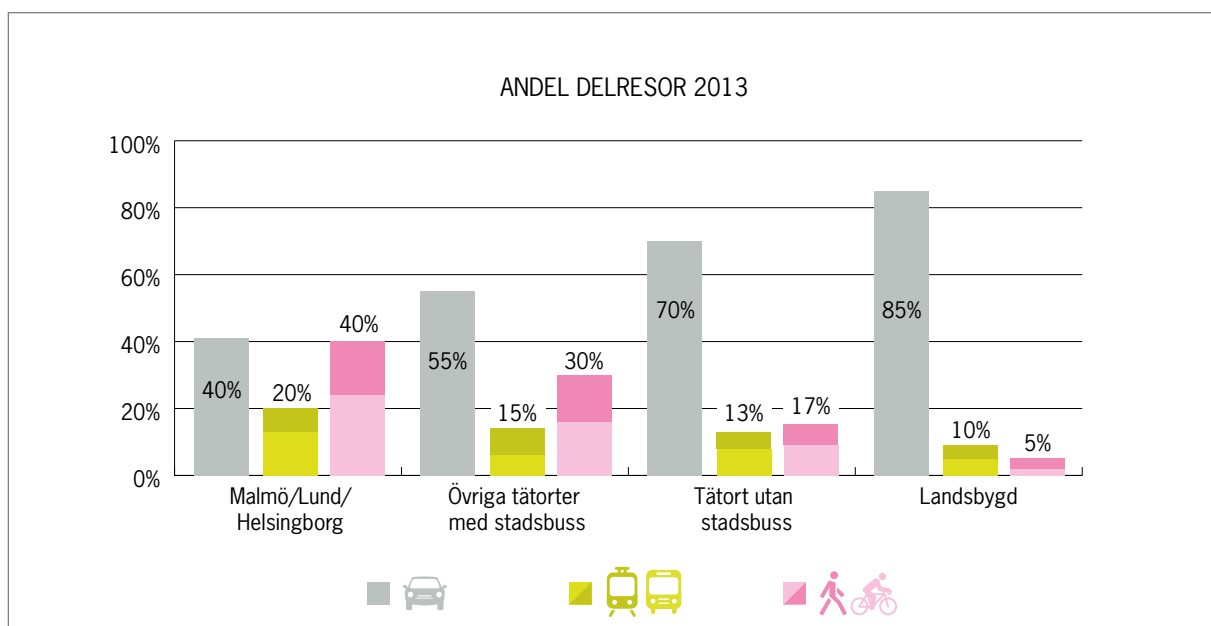
Beslutades 2016, planeras revideras 2022.

Koppling till planeringsprincip

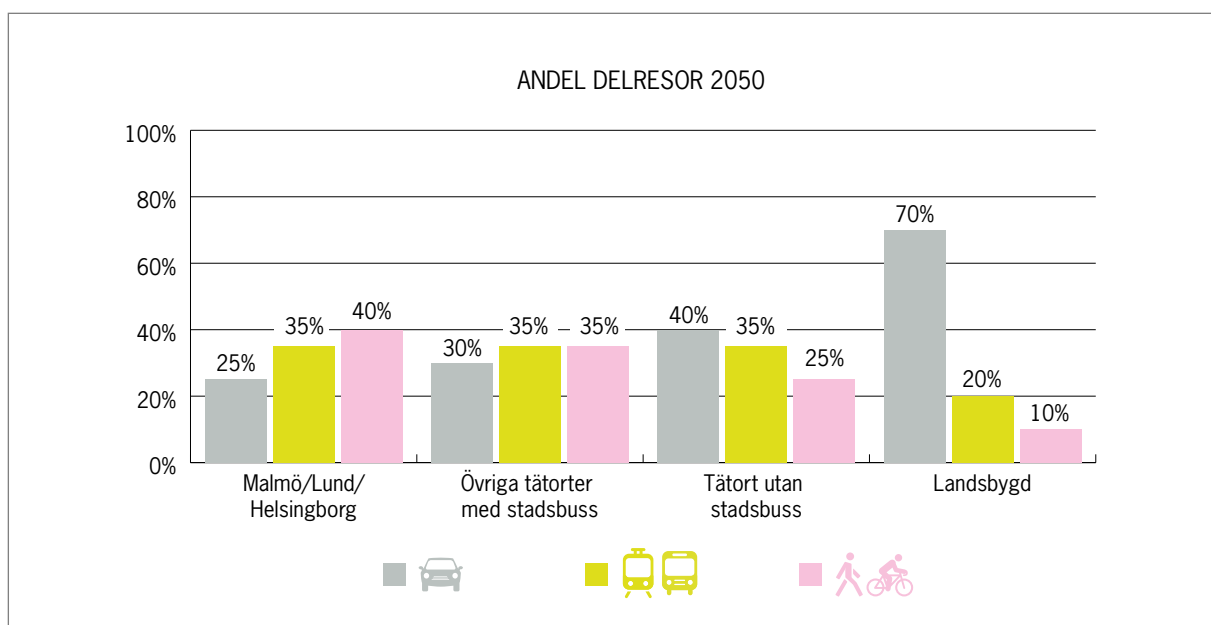
2.1 ii, 2.2

Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne

2050 Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050 utgör ett viktigt underlag för arbetet med denna regionplan i planeringen för 2040 och utblick mot 2050. Strategin ska vara vägledande för framtida satsningar i befintlig infrastruktur och nyinvesteringar i Skånes transportsystem. Den i strategin uppsatta färdmedelsfördelningen anger en tydlig riktning för hur transportsystemet ska utvecklas till att bli mer miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart.

Färdmedelsfördelning för persontransporter 2013, uppdelat per antalet resor, trafikslag och geografi. Resor kan mätas på olika sätt. Region Skåne utgår från delresor, vilket innebär alla resor som slutar med ett ärende. Att byta färdmedel räknas inte som ett ärende.

Färdmedelsfördelningsmål för persontransporter 2050.

Status, målår

Beslutades 2017, planeras revideras 2022.

Koppling till planeringsprincip

2.1 i, 2.1.ii

Strategi för den hållbara gods- och logistikregionen Skåne

Strategi för den hållbara gods- och logistikregionen Skåne och tillhörande kunskapsunderlag utgör viktiga mål och underlag för regionplanen.

Status, målår

Beslutades 2017. Ska revideras en gång per mandatperiod, planerad för 2022.

Koppling till planeringsprincip

2.4 i, 2.4 ii

Skånebild

Överenskommelsen undertecknades 2015 av Region Skåne och sju skånska kommuner. Skånebild ligger som plattform för de infrastruktursatsningar som krävs för att tillförsäkra behovet i Skåne, med effekter för hela Sverige.

Status, målår

Beslutades 2015, ska eventuellt revideras 2022.

Koppling till planeringsprincip

2.1 v, 2.2 ii, 2.2 iii, 2.2 iv, 2.3 i, 2.4 i, 2.4 ii

Persontågsstrategi

I Region Skånes Persontågsstrategi - Strategi för utveckling av den regionala tågtrafiken i Skåne 2020–2040 finns målbilder för trafikering fram till 2040. Strategin identifierar även satsningar på järnväg som behövs för att nå målbilden för tågtrafikering till 2040.

Status, målår

Beslutades 2021. Målår 2040.

Koppling till planeringsprincip

2.2 iii, 2.2 iv

Trafikcharter Greater Copenhagen

Trafikcharter Greater Copenhagen är en dansk och svensk överenskommelse, som handlar om infrastrukturåtgärder i Region Själland, Region Hovedstaden, Region Skåne och de 79 kommunerna i dessa regioner. I denna överenskommelse tecknas en gemensam vision

för hur en välfungerande, stabil och hållbar infrastruktur kan bidra till att stärka rörligheten och skapa ekonomisk tillväxt och välfärd. Överenskommelsen ska utgöra underlag för dialog med statliga myndigheter på båda sidor av Öresund.

Status, målår

Beslutades 2016.

Koppling till planeringsprincip

2.3 i

Turism**Tourism Matters**

Tourism Matters är en strategisk färdplan för turismen i Skåne. Målsättning mot 2030 är att stärka Skånes attraktionskraft genom tre teman: naturturism, mat och dryck och en kreativ livsstil.

Status, målår

Beslutades 2020. Målår 2030.

Koppling till planeringsprincip

1.5 ii

Kommunala mål, planer och program

Regionplanen ska enligt plan- och bygglagen ange hur hänsyn har tagits till kommunala mål, planer och program som har betydelse för en hållbar utveckling i länet. Regionplanen ska även ge vägledning för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser, men den är inte bindande. Kommunernas översiktliga planering är viktig för att genomföra den regionala utvecklingen och det är först genom översiktsplanerna som regionplanen kommer att konkretiseras.

Kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning:

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun anta riktlinjer för bostadsförsörjningen varje mandatperiod. Här ska kommunen beskriva mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet och de insatser kommunen planerar för att uppnå målen. I riktlinjerna ska kommunerna analysera den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid kommunernas planläggning enligt plan- och bygglagen.

Alla skånska kommuner har tagit fram riktlinjer för bostadsförsörjningen och Region Skåne tar del av kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning som remissinstans. Region Skåne stödjer kommunerna i arbetet med att analysera den lokala bostadsmarknaden i en regional kontext genom att regelbundet ta fram analyser och kunskapsunderlag.

Kommunernas översiktsplaner: Region Skånes analys av kommunernas översiktsplaner visar att samtliga har ett regionalt perspektiv med stort fokus på Skånes flerkärnighet. Region Skåne erbjuder stöd i framtagandet av nya översiktsplaner för att tidigt identifiera möjligheter för Skånes hållbara tillväxt samt stöttar löpande med det regionala planeringsperspektivet utifrån regionplanen och uppdraget som remissinstans för kommunala översiktsplaner. Regionplan för Skåne 2022–2040 är inte en sammanställning av kommunernas översiktsplaner utan visar på en utveckling av mellankommunala och regionala frågor av betydelse för Skånes hållbara tillväxt, som vägledning till den kommunala översiktsplaneringen.

Delregionala strukturplaner:

I Skåne samarbetar många av kommunerna i delregioner med att ta fram strukturplaner som dels är kopplade till kommunernas översiktsplaner och dels till Strukturbild för Skåne och nu regionplanen. Familjen Helsingborg och MalmöLundregionen har beslutade strukturplaner och Skåne Nordost arbetar med att ta fram sin strukturplan parallellt med regionplaneprocessen. Strukturplanerna ska visa gemensamma ställningstaganden och vara ett stöd för den översiktliga planeringen. De ska dessutom vara ett underlag för dialog med bland annat Region Skåne. De har ett tydligt regionalt fokus och är därför värdefulla som underlag för regionplanen.

Regionplan för Skåne 2022–2040

Bilaga:
Trender

Trender

Trender belyser avgörande företeelser i samhällsutvecklingen. I denna bilaga lyfts de trender som har störst inverkan på den fysiska planeringen inom ramen för målbilden och måläret. De fem trenderna är:

- Globalisering och ökad regional integration
- Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning
- Demografiska förändringar och urbanisering
- Skillnader i livsvillkor
- Digitalisering

Globalisering och ökad regional integration

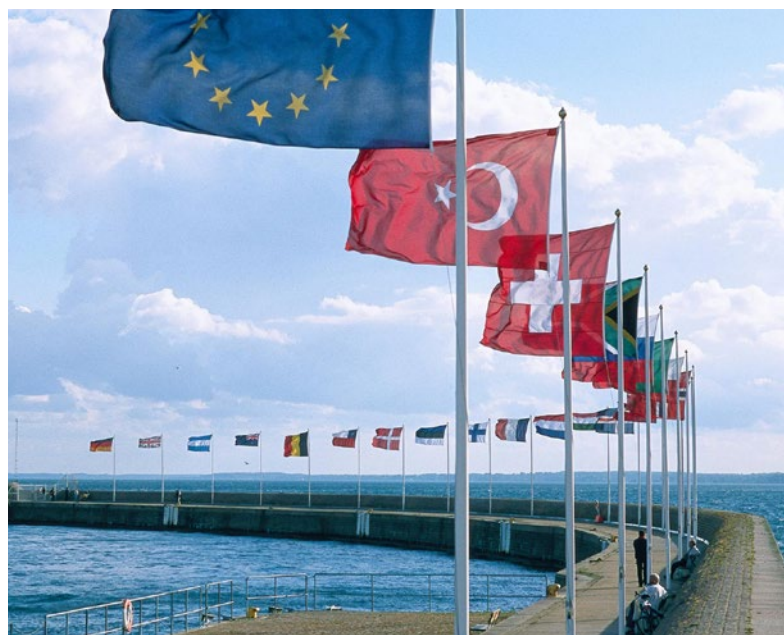
Minskade kostnader för transport och informationsöverföring har under de senaste decennierna skapat en alltmer sammanknuten värld där människor, varor, kapital, tjänster och information kan distribueras och röra sig allt enklare. Detta medför en mer gemensam ekonomi, kultur och politik samt att information sprids allt snabbare. Globaliseringen innebär ett ökat utbyte med omvärlden men också en ökad konkurrens om talangattraktion och etableringar av företag.

Skåne är en del av Öresundsregionen, som har över fyra miljoner invånare och Skandinavien största flygplats. Dessutom är Skåne en port mellan Sverige och det kontinentala Europa. Dessa geografiska förhållanden gör kopplingen till omvärlden till en viktig utvecklingsförutsättning för Skåne.

Förmågan att dra nytta av omlandets kritiska massa, utveckla en gemensam gränsregional arbetsmarknad och hantera utmaningar i form av större transportflöden och miljöbelastningar är avgörande för Skåne. Det innebär att den fysiska planeringen måste se utanför Skånes geografiska gränser och att samarbetet med våra grannregioner, i och utanför Sverige, blir allt viktigare.

Handelsutbytet med Europa är av stor och ökande betydelse. Transittrafiken är omfattande eftersom en stor del av Sveriges och Skandinavien varuflöde går via Skåne. Trafiken har ökat kraftigt och förväntas öka ännu mer i samtliga TEN-T-hamnar (transeuropeiska

transportnätverket). Trafiken förväntas även öka som en konsekvens av att Fehmarn Bältförbindelsen öppnar 2029. Det innebär ett större tryck på infrastrukturen och behov av ökad kapacitet, både över Öresund och vidare norrut i Sverige. Dessutom behöver en större del av godset flytta över till sjöfart. Skåne är en mycket viktig hamnregion för Sverige med betydande och ökande godsflöden. Hamnarna i Helsingborg, Malmö, Trelleborg och Ystad är viktiga strategiska noder för godstransporter till, från och genom Skåne.

En ökad tillgänglighet till norra Tyskland ger stora möjligheter att starkare koppla samman Skåne med Tyskland och det kontinentala Europa. Det kommer att underlätta arbetspendling och öka möjligheterna för samverkan inom forskning och utveckling, till exempel mellan MAX IV, ESS och dess systemanläggningar i Hamburg.

I en internationell jämförelse är Sverige en kvalificerad kunskapsekonomi och för att kunna behålla denna position krävs att fler klarar gymnasiet, att dimensionering och planering av utbildningssystemet bättre svarar mot arbetsmarknadens behov, att fler utbildar sig inom bristyrken och att livslångt lärande blir en naturlig del av arbetslivet.

Skåne och omvärlden. Ur ett globalt perspektiv är Skåne en liten region sett till invånarantal. För att öka regionens konkurrenskraft spelar samarbete och gemensamt strategiarbete över region- och landsgränser en avgörande roll. Viktiga samarbeten som Region Skåne ingår i med koppling till fysisk planering är Greater Copenhagen med fokus på bland annat infrastruktur och Life Science, STRING-samarbetet som syftar till att stärka den ekonomiska tillväxten och säkra en hållbar samhällsutveckling i korridoren mellan Hamburg och Oslo samt Regionsamverkan Sydsverige där regionerna i södra Sverige samverkar inom infrastruktur, kultur, kollektivtrafik samt arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

[Öppna kartan som PDF här.](#)

Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning

Klimatförändringarna orsakade av människan är vår tids största utmaning och en negativ trend vi ännu inte lyckats bryta. Världens länder har genom Parisavtalet enats om att begränsa den globala temperaturökningen till högst 2 grader, med ambitionen om högst 1,5 grader för att begränsa oåterkalleliga konsekvenser. Sveriges långsiktiga klimatomål innebär att utsläppen av växthusgaser inom Sveriges gränser ska nå netto-noll senast år 2045. Sedan 1990 har Sveriges utsläpp minskat med knappt 30 procent vilket innebär att över 50 procent utsläppsminskning återstår fram till 2045. I Skåne är minskningen 37 procent för samma period. I Skåne är målet en minskning med 80 procent från 1990 till 2030. För att nå denna målsättning behöver utsläppen minska i betydligt snabbare takt än hittills. Behovet av nya lösningar för energi och transporter är stort. För att minska utsläppen krävs en omställning av energisystemet till fossilfria källor. Här blir samhällsplaneringen avgörande för utvecklingen.

Klimatförändringarna har och kommer att ha stora effekter på Skåne. Det innebär framför allt ändrade nederbördsmonster, ökade temperaturer och höjda havsnivåer, men också förlust av ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Klimatanpassning av kustområdena kommer att vara av särskild vikt för Skånes del eftersom tre fjärdedelar av Skånes yttre gräns är kust där speciellt

sandstränderna är erosionsdrabbade. Samhällsplaneringen behöver rikta in sig på att möta förändringarna och därmed minska sårbarheten i samhället.

Medvetenheten och insikten i hela samhället ökar om att en omställning behövs och nödvändigheten i att snabbt nå uppsatta mål. Erfarenheter från pandemin har visat att snabba omställningar är möjliga att genomföra. Lärdom och erfarenheter från detta bör tas tillvara för att begränsa klimatkrisen.

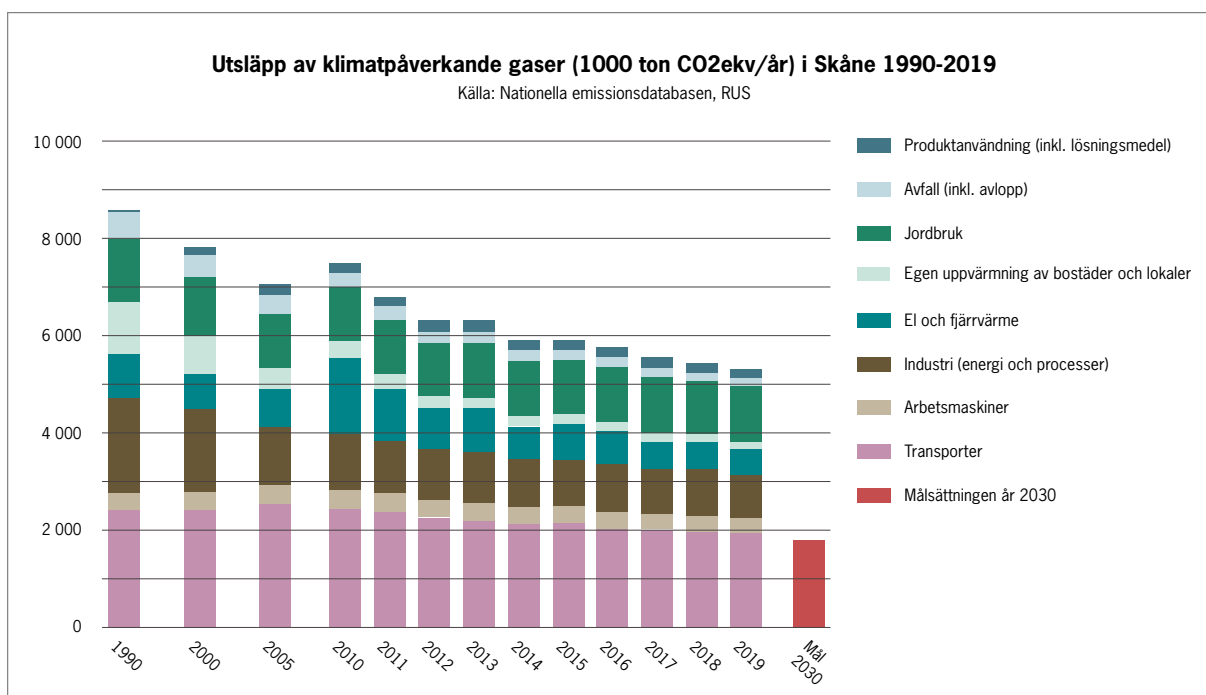

Diagram över utsläpp av klimatpåverkande gaser i Skåne inom olika sektorer och med målår 2030.

Demografiska förändringar och urbanisering

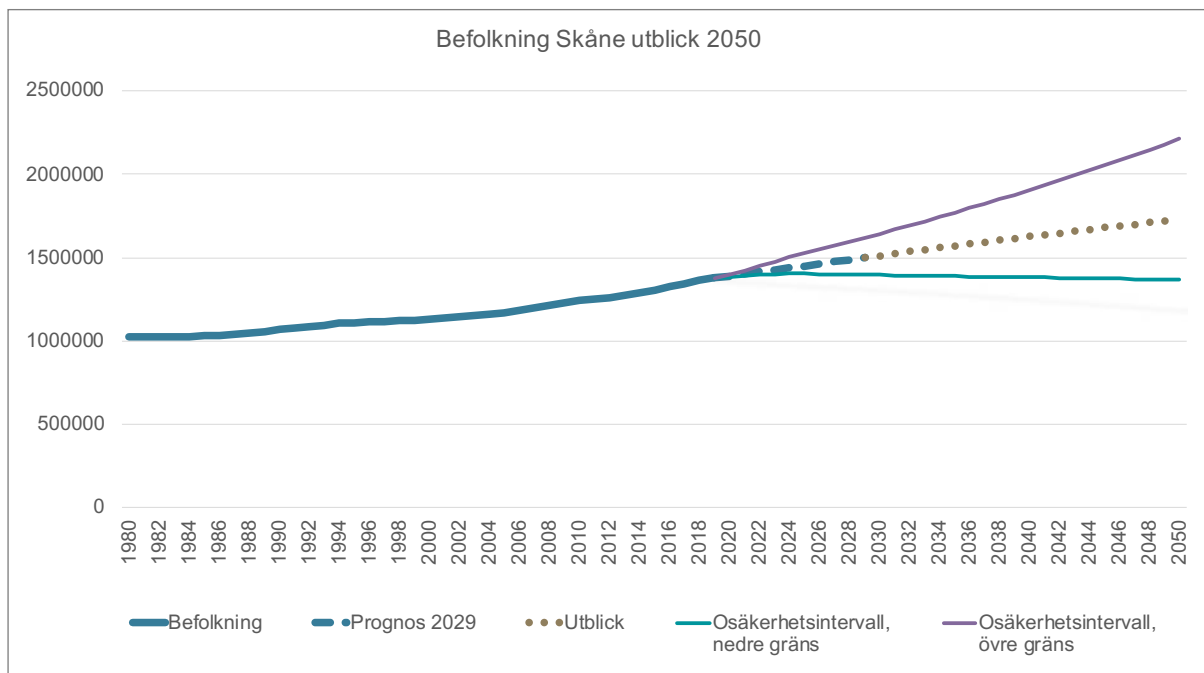
Världens befolkning fortsätter att öka, dock något långsammare än de senaste åren. Människor blir friskare och äldre, vilket gör att andelen äldre ökar. Detta påverkar både den ekonomiska utvecklingen och den sociala strukturen, men skapar också ett ökat tryck på välfärdssystemen.

Sedan början av 1980-talet har Skånes folkmängd ökat i snabbare takt än i riket som helhet, främst för att inflyttningen till Skåne från utlandet har varit större än rikssnittet. Under 2015–2019 var folkökningen i Skåne rekordhög, i genomsnitt 1,3 procent per år. Under 2020 bromsade befolkningsökningen dock in på grund av pandemin. Under den kommande tioårsperioden förväntas andelen äldre och yngre öka i Skåne medan andelen i arbetsför ålder förväntas minska. Det innebär att varje förvärvsarbetande kommer att behöva försörja allt fler. Åldersstrukturen skiljer sig mellan Skånes västra och östra sida, vilket påverkar den naturliga folkökningen. I västra Skåne, framför allt i sydväst, är befolkningen yngre och det föds många barn, vilket ger en naturlig folkökning. Den östra sidan av Skåne har nästan ingen naturlig folkökning. Västra Skåne har därmed haft en mer gynnsam demografisk utveckling utifrån den framtida arbetskraftsförsörjningen.

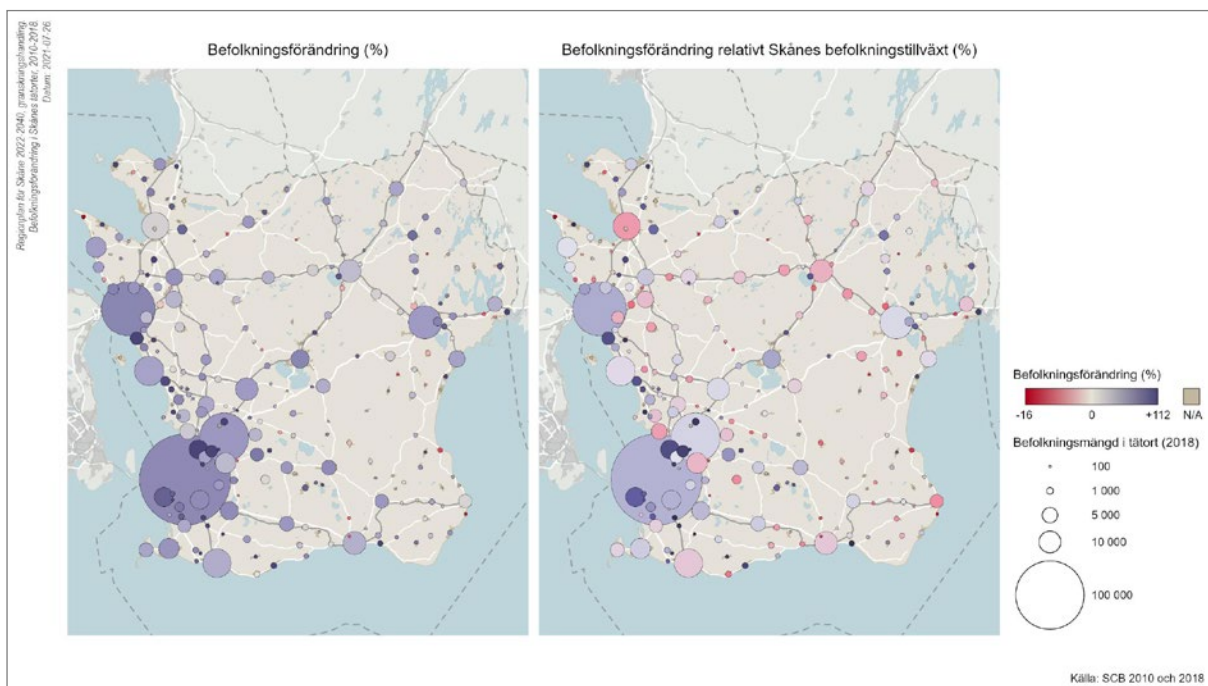
Sverige har under lång tid präglats av ökad urbanisering. Befolkningstillväxten i Skåne sker framförallt i de större

städerna och dess omland, vilket ökar de demografiska skillnaderna mellan stad och landsbygd. Att säkerställa en god samhällsservice på landsbygden i Skåne kan komma att bli en allt viktigare fråga framöver. Det ställer krav på en genomtänkt samhällsplanering, men även på att det finns ekonomiska förutsättningar.

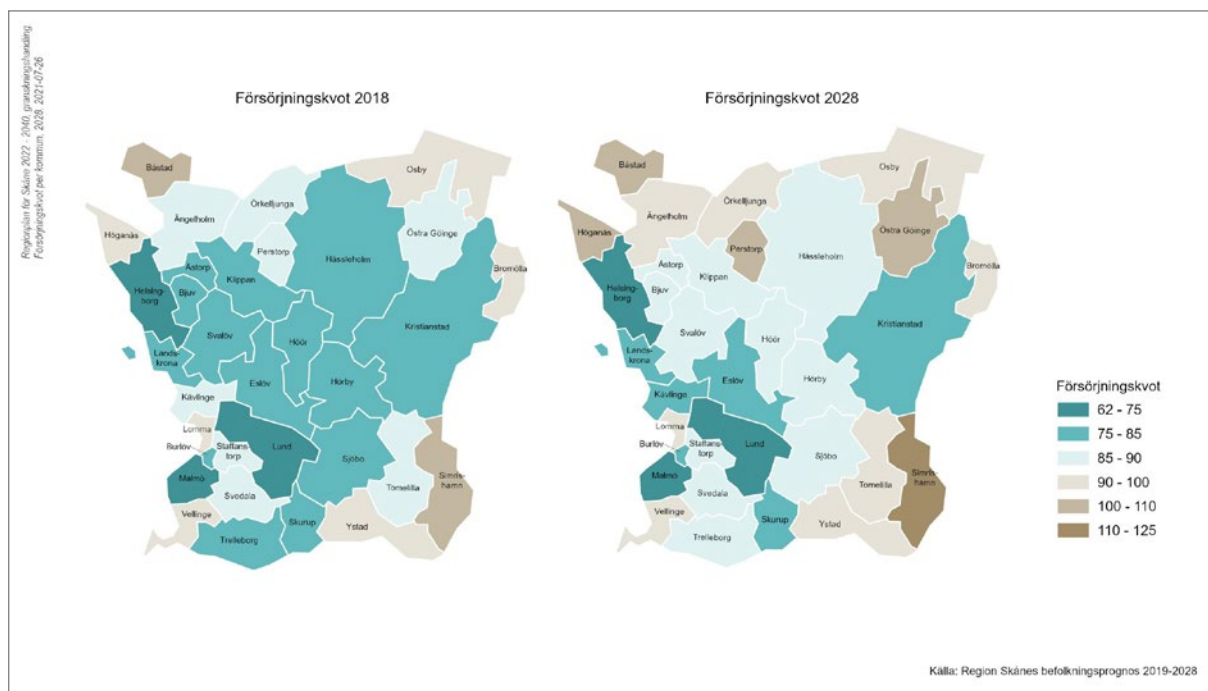

Befolkningsutveckling i Skåne, prognos för 2029 och utblick till 2050.

Befolkningsförändring i Skånes tätorter (vänster) och befolkningsförändringen relativt Skånes befolkningstillväxt (höger) mellan 2010 och 2018.

[Öppna kartan som PDF här.](#)

Försörjningskvot per kommun 2018. Försörjningskvoten för Skåne år 2018 är ungefär 85. Det innebär att för varje 100 personer i ålder 20–64 finns 85 personer som inte är i arbetsför ålder.

[Öppna kartan som PDF här.](#)

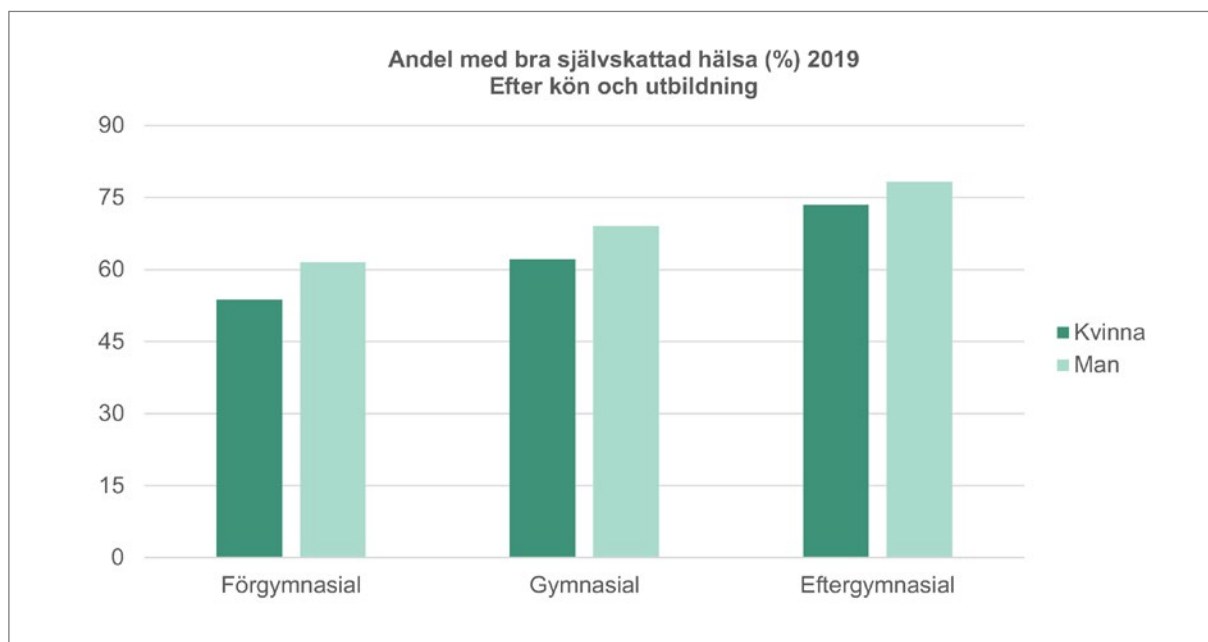
Skillnader i livsvillkor

Den ekonomiska standarden har ökat stadigt i Sverige men ökningen är ojämnt fördelad. De ekonomiska skillnaderna har ökat mellan dem som har arbete och dem som inte har det. Likaså har den kraftiga uppgången i kapitalinkomsterna framför allt kommit de övre inkomstskikten till del. Den växande andelen äldre påverkar också de ökande klyftorna och det finns allt fler pensionärer med låg inkomst. Utrikesfödda och ensamstående kvinnor med barn är andra grupper med låg inkomst som bidrar till allt större skillnader mellan olika gruppers levnadsstandard.

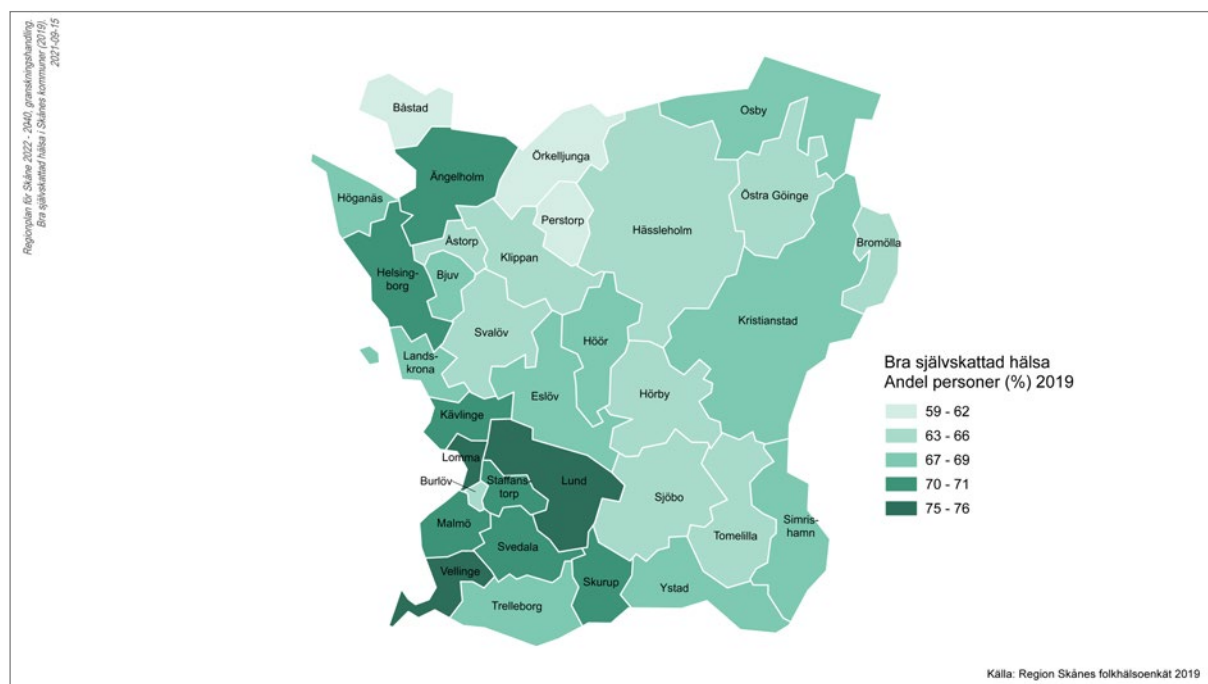
Hälsoskillnaderna är stora i EU, liksom i Sverige och i Skåne. Trots ett prioriterat arbete med att minska sociala skillnader i hälsa har dessa kvarstått och i vissa fall ökat. Region Skånes folkhälsoenkät 2019 visade att skillnaden i förväntad återstående medellivslängd mellan grupper med kort respektive lång utbildning har ökat sedan början av 1990-talet. Mellan olika kommuner i Skåne skiljer sig befolkningens medellivslängd med som mest drygt fyra år. Personer med låg utbildningsnivå och de som står utanför arbetsmarknaden har i de flesta fall sämst hälsa. I dessa grupper ses oftare riskbeteenden avseende låg fysisk aktivitet, rökning, alkoholvanor och matvanor.

Även på bostadsmarknaden i Skåne har ojämlikheten ökat, liksom i övriga Sverige. Det finns ett glapp mellan det demografiska behovet av bostäder och den köpkraftiga efterfrågan som driver bostadsbyggandet. Glappet förväntas öka framöver. Det finns också ett historiskt underskott på bostäder på grund av ett för lågt byggande under många år. Trots ett högt bostadsbyggande under de senaste åren står detta i ett historiskt perspektiv för ett litet procentuellt tillskott årligen. Den höga byggtakten skapar inte tillräcklig rörlighet i det befintliga beståndet för att hushåll med låga inkomster ska kunna få, och behålla, en bostad. Personer med låga inkomster har det svårast på bostadsmarknaden. Det gäller framför allt ungdomar och nyanlända. En genomtänkt samhällsplanering kan bidra till att lösa utmaningarna.

Andel med bra självskattad hälsa uppdelat på kön och utbildningsnivå.

Andel med bra självskattad hälsa i Skånes kommuner.

[Öppna kartan som PDF här.](#)

Digitalisering

Digitaliseringen är en av de stora trenderna som förändrar förutsättningarna i vår omvärld. De senaste årtiondena har det skett stora digitala förändringar på arbetsmarknaden och inom välfärdstjänster.

I det allt mer digitaliserade samhället krävs också insatser för att alla ska ha samma möjlighet att tillgodogöra sig information och ta del av samhällstjänster. Annars riskerar delar av befolkningen att hamna i ett digitalt utanförskap. Att planera för den digitala infrastrukturen är en viktig del i det strategiska arbetet med att skapa hållbara fysiska strukturer som gör det möjligt att bo, leva och verka i hela Skåne.

Fortsatt digitalisering och automatisering leder till hög strukturomvandling i arbetsmarknadens mellanskikt. Den framtida arbetsmarknaden kommer att efterfråga nya kompetenser som idag inte ens kan anas och konkurrensen på den globala marknaden är knivskarp.

Trendskiften på grund av pandemin

Det är inte omöjligt att kartan delvis har ritats om på en del områden på grund av covid-19-pandemin. Under år 2020 sågs en betydande nedgång i det totala resandet. Detta gäller i synnerhet resandet med kollektivtrafik som har minskat till förmån för resor med bil, cykel och gång. Framförallt minskade resandet till och från skolor och arbetsplatser på grund av det ökade hemarbetet och distansundervisningen. På bostadsmarknaden har intresset ökat för hus framför lägenheter samt för större bostäder framför mindre. Det finns också tecken på att viljan att bosätta sig längre bort från storstaden har ökat. Om människor fortsätter att arbeta hemifrån i hög utsträckning även efter pandemin kan viljan att ta ett arbete som ligger långt från hemmet öka. Detta kan leda till att fler bosätter sig i stadsnära landsbygd samt i landsbygd. Om befolkningskoncentrationen jämnas ut i länet, kan det innebära att det blir lättare att leverera kostnadseffektiv och god samhällsservice i en större geografi.

Ett ökat distansarbete kan också innebära att trenden med aktivitetsbaserade arbetsplatser förstärks betydligt, vilket kan leda till att företagens behov av kontorsyta minskar. Likaså kan den ökade internethandeln under

pandemin betyda, om det är en långsiktig förändring, att behovet av butikslokaler minskar. Om styrkan i dessa trender består kan det medföra nya utmaningar för planeringen av städer. En ökad internethandel kan också medföra utmaningar avseende logistik och miljömässig hållbarhet på grund av en stor ökning av godstransporter till slutkund. En möjlig konsekvens är även påverkan på avfallshanteringen då mängden förpackningar för transport av varor ökar.

Under pandemin har intresset för friluftsliv och vistelse utomhus växt. Antalet besökare i naturen har ökat kraftigt med tidvis överbelastning i populära områden och det har uppstått problem med trängsel, parkeringsproblem, slitage och nedskräpning som följd.

Om de förändringar som har ägt rum under pandemin är trendskiften eller inte, och hur starka dessa trendskiften i så fall är, kan man än så länge bara spekulera om. I takt med att pandemin klingar av och allt fler vaccinerats kommer bilden att klarna. Utvecklingen kommer att följas upp i genomförande och aktualisering av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

